VITT. EMANUELE

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
10 I
M 12
67.
13-10-D-23

HD 240 f 3a

Digitized by Google

Digitized by Google

MODVS LEGENDI
ABBREVIATVRAS
PASSIM IN IVRE
TAM CIVILI, QVAM
PONTIFICIO
OCCVRRENTES,

Denuò integritati ſuæ reſtitutus.

Bibliotheca *Huic acceſſere* Franzoni

Tituli, quæ & Rubricæ vulgò nuncupantur, in vniuerſum Ius Ciuile, ex HALOANDRI recognitione aſcripti.

Omnia priſtino ſplendori reddita.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMAE, Typis Gulielmi Facciotti. 1623.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Imprimatur, Si videbitur Reuerendiſſimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

A.Eps Hierac.Vicesg.

Imprimatur. Fr. Vincentius Martinellus Socius Reuerendiſsimi P. Fr. Nicolai Rodulfii, Sacri Apoſtolici Palatij Magiſtri, Ordinis Prædicatorum.

Digitized by Google

PREFATIO.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ET ſi Imperatoris teſtimonio laudabilior ſit, qui factum ſubtilius emendat, quàm qui adinuenit: laude tamen non minima afficiendos eos arbitror qui, primas bonarum artium promulgationes ſumma cum lucubratione ſequacibus delegauerunt quoniam, vt teſtatur Philoſophus, nedum ijs, quibus perfecte, ſed & ijs, ex quorum imperfecto opere adinuento ad veram Philoſophiæ lucem tandem ventum eſt, gratiæ ſunt porrigendæ. Quamobrem cùm libellus, qui Modus legendi in vtroque Iure dicitur, opus quidē primo iuris cunabula introeuntibus, ne dicam vtile, imo neceſſarium, plurimis tum diminutè tum ſuperfluè poſitis vndequaque antea notaretur: vt tandem Iuris ſtudioſi conſultius, ſecuriuſque inhærerent operi, factum eſt hoc idem opus correctum, emendatum, omni deniq. ſuperfluitatis, ſeu diminutionis macula, vitioque purgatum: vt per hæc, quæ ſequuntur ſcripta, omnibus luculentiſſimè panditur.

MODVS LEGENDI
ABBREVIATVRAS,
TAM IN LIBRIS IVRIS CIVILIS
QVAM PONTIFICII, PASSIM
OCCVRRENTES.

QVIA præpoſterus eſt ordo prius humana petere ſubſidia, vt illis deficientibus, diuini fauoris gratia poſtuletur: vt de conſe. diſtinct. i. cap. omnis Chriſtianus. in fin. & in princ. Apparatus Io. And. lib. vi. imò vix bono peraguntur exitu, quæ malo ſunt inchoata principio. 61. diſtinct. cap. miramur. i. quæſt. 1. principatus, &c. cum Paulus. ideò diuino primitus implorato præſidio, cum iuris vtriuſque ſcientia tam legũ, quàm canonum prætioſiſſima, non adminiculatiua, ſed principalis & ſacratiſſima, imò diuinitus inſpirata ſit, maximè competens principibus, comitibus, baronibus, militibus, cæteriſque nobilibus, clericis atque generoſis perſonis iuriſdictionem, & iurium ipſorum manutentionem habentibus, ſtatui, vt huius vtriuſque

iuris,

Google

iuris, ſcilicet Canonici & Ciuilis notitiam aggredi volentibus, tam in legendo, quàm in ſtudendo, facilis, breuis, & planiſſimus pateat acceſſus in textibus, apparatibus, ſummis, gloſſis, recollectis, & omnibus abbreuiaturis legum & canonum ad omnipotentis Dei laudem, & iuniorum ſcholarium, ſacerdotum, & iuris alumnorum inſtructionem: quæ aliter fieri non habet, quàm illorum informatio, quos ſcholaſticis doctrinis ſcholas fortè regẽdo ſua laborioſius oporteat quærere nutrimenta. Attento quòd omnis proceſſus artium & ſcientiarum generatiuus, ordinem in ſe debet habere, & propter vitæ humanæ inſufficientiam breuitatem continere: talem vt ſequitur breuiſſimum inſtruendi modum obſeruandum eſſe cenſeo pædagogis nobilium: ſalua tamen emendatione, meliorantium rationabiliter hũc diſcẽdi modũ. Præhabitis ergo ſcholaſticis diſciplinis &, puerilibus eruditionib. in Donato caſualibus, & tẽporalibus, in Alexãdri partibus ambabus, declinationibus, coniugationibus, & conſtructionis ordine, cum moralibus authoribus Cathone, vel Faceto, &c. non per vitæ medietatem liberalibus, & adminiculatiuis artibus inſiſtendo, vt ſunt Grammatica, Logica, Rhetorica, Geometria, Arithmetica, Muſica, & Aſtronomia: ſed his compendioſe tranſcurſis, principalibus ſcientijs, videlicet tramiti Philoſophiæ ſuadeo citius appropinquari: & tandẽ iuri Canonico, & Theologiæ, iuri ciuili & pra-

cticæ finaliter immorari. Nam, vt ait beatus Hier. illi in vanitate ſenſus, & obſcuritate mentis ambulant, qui diebus & noctibus in dialectica arte torquentur, &c. vt in canone, nonne. diſtinct. xxxvii. vbi reprehenduntur dialectici, & rerum naturas inquirentes, necnon verſificatores. & eadem diſtinct. cap legimus. vbi per vanam dialecticorum garrulitatem & ſophiſtica argumenta intelligit Hieronymus cyniphes, & ranas, quibus Aegyptij ſunt percuſſi.

Primo, præmitto nomina librorum in vtroque iure, tam Pontificio, quàm Imperatorio, annectendo cuilibet horum diuiſionem in libros partiales. Deinde ſubiungam modum allegandi in quolibet libro, cum exemplorum poſitione de abbreuiaturis: vt introitus ad iura capeſcenda manifeſtetur, quorum ignorantia paucos excuſat: iuxta regulam, ignorantia facti non iuris excuſat. vt de regulis iuris, cap. ignorantia. libro. vi. quæ regula duos habet articulos principales. Primus, quòd ignorantia facti quemlibet excuſat maximè dum eſt ignorantia facti probabilis: tunc enim in toto excuſat ignorantem: vt in leg. error facti, C. de iur. & facti ignoran. Quod enim per me non ſtat, mihi imputari non debet: vt in cap. imputari. de re. iur. lib. vi. Secundus articulus eſt, quòd ignorantia iuris neminem excuſat: quia ius quilibet ſcire tenetur, & nemini licet ipſum ignorare: vt in leg. regula. ff. de iur. & facti ignoran. Debemus ergo ſcientiam

tiam iuris omnes appetere, ne in contemptum Dei nos incidere contingat. Nam contemptores canonum peccant in Spiritum Sanctum: cuius inſtinctu, nutu, & gratia ipſi ſacri canones æditi ſunt: vt. xxv. quæſt.i. violatores, & capit. nulli fas.

Pro quo ſciendũ quod ius eſt ars boni & æqui, cuius merito quis nos ſacerdotes appellat:id eſt, ſua iura cuilibet miniſtrantes. ff. de iuſti. & iur.l. i. reſpon.ii. Eſt autem ius nomen generale: & lex eſt ſpecies iuris. Etiam ius dicitur præceptum ſeu ordinatio principantis, vel domini circa ſubditos. Et ſic ius triplex diſtinguitur: quia talis ſuperior principans aut eſt Deus; & tunc dicitur ius diuinum. aut eſt natura: & dicitur ius naturale primæuum. Aut eſt homo: & tunc dicitur ius humanum, ſcilicet gentium vel ciuile,ſeu poſitiuum.

Ius naturale eſt communi omni nationi: eò quòd vbique inſtinctu naturæ non aliqua conſtitutione habetur;vt maris & fœminæ coniunctio, puerorum educatio, communis omnium poſſeſſio: quia iure naturali omnia ſunt communia, id eſt, communicanda tempore neceſſitatis.Nemo enim proprium dicat, quod commune eſt, vt diſtinct xvii. cap. ſicut hi in medio. & illud ius æquiſſimum eſt: quia eius præcepta in lege, & Euangelio continentur: vt, Quod tibi vis fieri mihi fac: quod non tibi noli. Sic potes in terris viuere iure.poli. vt diſtinct.i. in prin. diſt i. pondere.

deret. alias conſideret. ii. quæſtio. vi. Decreto. de maio. & obed. dilecti. vbi includitur: Non furtum facies. Non mœchaberis, Non occides, Non ſuſcipies vocem mendacij. Exodij. xxi. & xxiiii. Deute. v. cap. Ozee. vii. cap. cum multis ſimilibus. Hoc ius cœpit ab exordio rationalis creaturæ, nec variatur tempore: ſed eſt immutabile, plenum, & perfectum diſtinct. v. in prin. & diſtinct. viii. in prin. Sed ius poſitiuum, eſt conſtitutio hominis variabilis & imperfecta. Et ſubdiuiditur in Canonicum & Ciuile. Nam ſicut ex duobus componitur homo, ſcilicet materia & forma: ſic duæ ſunt dignitates in Eccleſia militante, ſcilicet Pontificalis authoritas, & Imperialis poteſtas, vt de maior & obedien. cap. ſolitæ. Ex quibus iura dupplicia prodierunt. Papa enim eſt conditor Canonum, & Imperator Legum. Ex quo iam patet cauſa efficiens vtriuſque iuris. Sed cauſa materialis iuris poſitiui, eſt Leges & Canones, Decreta ſeu Decretales epiſtolæ: circa quæ omnia verſatur ipſum ius. Et coincidit communiter cauſa materialis cum ſubiecto. Vnde ſubiectum Iuris Canonici eſt bonum eccleſiaſticum fidelium directiuum, deciſionem ſingulorum negotiorum continens, rerum eccleſiaſticarum vtilitatem conſeruans. Vel eſt homo catholicus dirigibilis, de iure canonico in bonum humanum, ſimiliter & diuinum. Nam ſicut ſcientia ſupponitur ſcientiæ, ita ſubiectum ſubiecto. Et philoſophiæ moralis, cui ſcien-

ſcientia iuris vtriuſque ſubordinatur, ſubiectum eſt bonum humanum : igitur, &c. ſic ſubiectum Iuris Ciuilis eſt homo politicus, conſtitutionibus legalibus dirigibilis ſimpliciter in bonum humanum, ad Reipublicæ vtilitatem conſeruandam. Cauſa finalis ſatis patet ex dictis. Nam finis iuris eſt bonos & ſcientes efficere, non metu ſolum pœnarum, verùm etiam exhortatione præmiorum. Cauſa verò formalis duplex eſt, ſcilicet forma tractandi, quæ eſt modus agendi, vt definitiuus, diuiſiuus, perceptiuus, prohibitiuus, & exemplorum poſitiuus. Et forma tractatus, quæ conſiſtit in diuiſione librorum totalium in partiales : & partialium in titulos, ſeu ruoricas : & titulorum in capitula, leges, paragraphos, vel reſponſa, & cætera, vt infra dicetur.

Ius Canonicum in quatuor libris principalibus nobis eſt traditum. Primus liber Iuris Canonici, eſt Decretum. Secundus, Decretales. Tertius, Sextus liber. Et quartus, Clementinæ, ſcilicet Conſtitutiones. Pro quo ſciendum quòd differentia eſt inter Decretum, Canonem, & Decretalem epiſtolam. Hæc differentia notatur diſtinct.iii. ſ. porrò. vbi dicit Gratianus : Canonum alij ſunt decreta Pontificum, alij ſtatuta Conciliorum. Nam Canon propriè dicitur ſtatutum in Concilio generali, vel prouinciali factum authoritate epiſcoporum: vt de conſecrat. cap. i. Decretum verò eſt ſtatutum, quòd Papa de conſilio Cardinalium, ad nullius tamen conſul-

ſultationem ſtatuit, & in ſcriptis redegit, vt dè reſcript. capit. præſenti. Hic autem Decretum ſumitur pro nomine libri: in quo Decreto ſanctorum patrum dicta deſcripta ſunt. Capitur etiam aliter Decretum de rebus eccleſi. non alien. capitu. I. lib. vi. in gloſſa magna, in fine, vbi ponitur differentia inter Decretum authoritatem, & conſenſum, vel collaudationem iudicis, &c. Sed Decretalis epiſtola dicitur, quam Papa ſolus, vel de conſilio Cardinalium ad conſultationèm alicuius reſcribit, & reſpondet: vt de reſcript. capit. I. & gloſſa. iii. §. omnes hæ ſpecies. diſtinct. iii. Etiam inuenitur hoc Decretale: vt. xxv. quæſt. I. omnia Decretalia. Indifferenter tamen Decreta, Canones, & Decretales Ius Canonicum nuncupantur, vel Canones, & vnum ſpecie pro reliquo ſumitur. Vocatur etiam Canonica inſtitutio aliquando dogma: quia conſiſtit in doctrina fidei Chriſtianæ, de conſec. diſtinct. v. cap. fin. Aliquando mandatum: quia conſiſtit in doctrina de moribus. diſtinct. 54. denique Aliquando interdictum, quando nulla pęna adijcitur. de conſecr. diſtinct. iii. non oportet. Et quandoque ſanctio, quando pęna additur. xxvii. quæſt. iiii. ſi quis verè. Hic etiam Decretales in plurali numero vtimur pro libro, in quo dicta capitula, quæ etiam Decretales dicuntur, continentur.

Venio nunc ad libros. Primum itaque librum Iuris Canonici, qui Decretum dicitur compoſuit

ſuit magiſter Gratianus : non quidem inueniendo, ſed dicta ſanctorum patrum in diuerſis diſſperſa voluminibus, in vnum volumen debite, & ordinatè colligendo : & hoc circa annum Domini milleſimum centeſimum nonageſimum tertiũ. Fuit.etiã ille Gratian⁹ vnus de trib.fratrib.cuius alter frater, Petrus Lombardus librum Sententiarum conſcripſit:& tertius Petrus Comeſtoris, vel Manducatoris, qui Scolaſticam hiſtoriam fecit. Diuiditur autem hic liber primus Decretum, in tres partes principales. Quartum prima vocatur Diſtinctiones: quia vlterius ſubdiuiditur in partes centum, & vnam, quarum quælibet diſtinctio dicitur. Habet enim hæc prima pars Decreti diſtinctiones cẽtum & vnam, à quibus ipſa tota nomen eſt ſortita. Iſtæ autem diſtinctiones vlterius ſubdiuiduntur in canones vel capitula: qui canones interdum propter aliquorum ipſorum prolixitatem ſubdiuidi poſſunt in paragraphos : & paragraphi ipſi,ſi longi fuerint, in verſiculos. Secunda pars Decreti nominatur Cauſæ:& continet in ſe xxxvi. cauſas, in quas diuiditur, à quibus & nomen accepit, quæ cauſæ ſubdiuiduntur vlterius in quæſtiones: & hæ quæſtiones in canones, vel capitula, quæ vltra in paragraphos, & verſiculos ſubdiuidi poſſunt: vt ſupra de diſtinctione canonum præmiſſum eſt.Eſt tamen animaduertendum, quòd causa.33. habet quæſtiones ſex : quarum quæſtionum tertia non diuiditur immediate in canones vel capitula,ſed
ibi

ibi inter ponitur tractatus de pœnitentia, qui continet in ſe diſtinctiones ſeptem, in diuiditur. & hæ ſubdiuiduntur in capitula vel canones; & paragraphos, vt ſupra dicebatur in capitula vel canones; & paragraphos, vt ſupra dicebatur. Et interdum diuiditur in paragraphos abſque capitulis. Tertia & vltima pars Decreti nuncupatur de Conſecratione: & habet ſub quinque diſtinctiones, in quas diuiditur: quarum quælibet in plures ſubdiuiditur canones, vel capitula: & quãdoque in paragraphos, vt ſupra dictum eſt.

Verſus.

Decretum centum diſtinctiones das & vnam.
Triginta cauſas, & ſex addit tibi miſtas.
Diſtinguit ſeptem pœnitentia, conſecra quinque.
Authorem quarum tibi declaro Gratianum. vel ſic breuius.
C·diſtinguit, & L. cauſas dabit X. tria cum ſex.
Pœnitet V. verſum vult conſecrare reuerſum.

Nunc ponenda, & notanda ſunt exempla allegationum. Et de prima parte Decreti nota, quòd illa ſyllaba di. vel diſ· etiam ſola litera, d, ſignificat diſtinctionẽ: & numerus immediate ſequens denotat quotam diſtinctionis. Vltimo ponitur principium canonis vel capituli, in quo authoritas vel allegatio continetur. Exemplum accipe in prima parte Decreti, vbi ſic allegatur. viii. diſtinctione. quo iure, & hoc ſic abbreuiatur, diſt. 8. quo iure. ideſt, in prima parte Decreti, in diſtinctione 8. illius partis, in canone, qui incipit, quo

iure. Aliud exemplum. diſtinctiones. 38. nonne. & cap. legimus. ideſt, in prima parte Decreti in diſtinctione, triceſimaſeptima eiuſdem partis, in canonibus, qui incipiuntur, nonne. & legimus. Item aliud, diſtinct. xl. multi & cap. non loca. & diſtinct. l ponderet. quod declara, vt prius.

In ſecunda parte Decreti nota, quòd per numerum poſitum ante literam. q. datur intelligi quota cauſæ. Et ſic omnia talia adiectiua numeralia, prima, ſecunda, tertia, quarta, &c. vſq; ad triceſimam ſeptimam ante literam, q, poſita ſemper includunt hoc ſubſtãtiuum cauſa. Nec debet ille numerus excedere. 36. quia non ſunt plures cauſæ in ſecunda parte Decreti: & per literam, q, inlligitur quæſtio in nominatiuo vel alijs caſibus ſecũdũ exigẽtiã cõgruitatis. Cõmuniter in ablatiuo allegatur quęſtione. Sed per numerum ſequentem iſtam literam, q, deſignatur quota quæſtionis illius cauſæ premiſſæ. Et ſic numerus ſequens erit adiectiuum iſtius ſubſtantiui; quæſtione, per, q, deſignati: quod nunquam ſubintelligitur, ſed ſemper expreſſe ponitur. Vltimo ſubiungitur canon, vel capitulum illius quæſtionis, in quo authoritas allegata quæri debet. Exemplum ſume de ſecunda parte Decreti vbi ſic allegatur. 1. q. 1. principatus. & capitulo, cum Paulus. Et ſolet ita breuiari. 1. q. 1. principatus. & valet tantum: in ſecunda parte Decreti in prima cauſa illius partis, & in prima quæſtione illius primæ cauſæ: in canonibus incipientibus,

prin-

principatus. & cùm Paulus. Iſto obſeruato quòd in toto iure non breuiatur principium canonis, capituli, vel legis: ſed ſemper integre ponitur prout in libro continetur. Aliud exemplum 11. q.3.inter verba.17.q.4.ſi quis ſuadēte.Itē.23.q.1. noli ęſtimare.& c.militare.26.q.5.nō liceat.& ca. arupiſcinę.inverſ.nec ideo.Declara iſta exēpla,& ſignāter vltimū: in ſecūda parte Decreti,in cauſa. 26. in quæſtione. 5. eiuſdem cauſæ, in canonibus, qui incipiunt, non liceat. &, arupiſcinę. in ver. nec ideo. Quia tamen tractatus de pœnitentia inſeritur in quæſtione. 3. ipſius cauſæ triceſimæ tertiæ, vt ſupra dictum eſt: ideo ſumatur exemplum vbi ſic allegatur: de pœnitentia. diſt. prima, homicidiorum. & capitulo, homicidium. hoc ſic breuiatur. de pœ. diſ. 1. homicidiorum. & cap. homicidium. ideſt, in ſecunda parte Decreti in cauſa xxxiii. in quæſtione. 3. iſtius. 33. cauſæ. in diſtinctione prima illius quæſtionis, in tractatu de pœnitentia, in canonibus, qui incipiunt, Homicidiorum, &c. Aliud exemplum: de pœnitentia diſtinct. v. oportet enim de pœnitentia. diſtinct. vii. cap. 1. intellige vt prius. & ſpecialiter vltimum. id eſt, in tractatu de pœnitentia. diſt. vii. & vltima iſtius, tractatus, in capitulo primo huius diſtiuctionis. Et ſic quando alletur capitulum. i. ii. vel. iii. non ponitur principium capituli vel canonis,&c.

De tertia parte Decreti pone exemplum: vbi allegatur hoc modo, de con. di. i. nocte ſancta.

cap.

cap. miſſas. & cap. omnis Chriſtianus. Quod ita breuiatum ſic intelligitur: id eſt, in vltima parte Decreti, quæ intitulatur, De conſecratione, in prima diſtinctione illius partis, in canonibus qui incipiunt, nocte ſancta, &c. Item aliud exemplum: de conſ. diſt. ii· in cœna. & capit. liquido. de conſ. diſt. v. non mediocriter. ne tales. & cap. nuſquam. id eſt, de conſecratione, diſtinctione ſecunda & quinta, in capitulis incipientibus, In cœna. Liquido. &, Non mediocriter, &c. Non debet autem in tertia parte Decreti vltra quinta diſtinctionem allegari, ſicut nec in ſecunda parte vltra ſeptimam: & in prima parte non vltra centeſimam primam: quia nulla partium plures habet diſtinctione. Ideo vltra allegans notaretur tanquam imperitus errare. Et quia in qualibet Decreti ſunt diſtinctione, nota differentiam in allegando. Nam quando allegatur diſtinctio abſolutè cum numero, ſiūe addito alterius determinationis: vt dicendo, diſtinct. 1. 2. 3. 4. vel 5. &c. tunc quærendum eſt in prima parte Decreti, vbi ſunt centum, & vna diſtinctiones. Quando autem allegatur diſtinctio cum addito: de pœnitentia: vt, ſic, de pœni. diſtinct. 1. 2. 3. &c. tunc quæri debet in ſecunda parte Decreti, in cauſa. 33. & quæſt. 3. illius cauſæ vbi ponitur Tractat. de pœnitentia, qui habet. 7. diſtinctiones: vltra quas non allegabis ibi, ſi velis Iuriſta videri. Sed ſi allegatur diſtinct. cum addito tali, de conſecratione: vt ſic, de conſe-

cra.

cra. diſtinct.1.2.vel 3.&c. tunc quæritur in tertia parte Decreti, vbi ſunt tantùm quinque diſtinctiones. nec etiam plures allegabis; aliàs te oſtendes Iuris ignarum. Et ſic in omnibus his tribus partibus Decreti allegatur conſtitutio cum quota ſequente: ſub eo differentia, quod interdum nulla determinatio præcedit, vt in prima parte interdum præcedit: & hoc dupliciter. Aut præcedit de pœnit. vt in ſecunda parte Decreti. Aut de conſecratione: vt in tertia parte Decreti. Item in ſecunda parte allegatur quota cauſæ, tacendo illud nomen cauſa, ſed ſubintelligendo. & ſic etiam in fœminino genere adiectiuum numerale ſubſtantiuatur, includendo ſuũ ſubſtantiuum: vt prima, ſecunda, tertia, quarta, &ç. ſubaudi cauſa: deinde ſubſtantiuum, quæſtio, cum ſuo adiectiuo expreſſe ponitur, ſcilicet quæſtione prima, ſecunda, tertia, quarta, &c. Poſtea initium canonis: vt, Omnis. Ponderet. Nonne. Legimus, &c. Etiam quandoque per paragraphos allegatur, omiſſo nomine capituli; & ſubiungitur principium paragrahi: vt ii. quæſt.vi. §. biduum. Et frequenter quando allegatur capitulum, non eſt opus allegare paragraphum, & è conuerſo. Si verò capitulum eſt longum, dicatur in princ. med. vel fi. aut circa princ. med. vel fi. vbi authoritas vel textus allegatus habetur. Finaliter: *Dilige Decretum ſi gliſcis canonicari. Diſtinguit cauſas, pœnitet, & conſecrat*. Et tantum de primo libro.

Se-

Secundus liber iuris Canonici, qui Decretales nominatur à Gregorio Papa IX. compoſitus eſt, qui in vnã cõpilationẽ redigi procurauit,per magiſtrum Raymundum ſuum capellanum,diuerſas decretales epiſtolas prædeceſſorum ſuorum corrigens & concordans: & hoc circa annum Domini milleſimũ ducenteſimũ trigeſimũ primũ.Et ſic penè annis 38. poſt compilationem Decreti, Decretales in hanc formam redactæ fuere. Nam poſt hoc ſub anno Domini MCCXLVI.Concilium Lugdunenſe fuit celebratum, ab Innocentio Papa IIII. anno ſui Pontificatus II. in quo multas edidit conſtitutiones,quas etiam ſuo tempore ſuper Decretales conſcripſit.Et iſte liber Decretales vocatus diuiditur in quinque libros partiales. Quorum quilibet vlterius ſubdiuiditur in in multos titulos vel rubricas : & tituli in capitula,& capitula in paragraphos, & hi interdũ in verſiculos.Primus aũt liber partialis Decrc. tractat de perſonis eccleſiaſticis, & eccleſiæ miniſtris,& de eorum officijs & quomodo tales creãdi & ordinandi ſunt.Et continet titulos xliii.Secũdus liber decretalium, eſt de iudicijs, & de requiſitis in iudicio,& habet xxx. titulos. Tertius eſt, de vita & honeſtate clericorum, & rebus eorum, & rebus eccleſiarum, & habet titulos l. Quartus de ſpõſalibus & matrimonijs,& de cæteris his annexis, & continet xxi. titulos. Quintus & vltimus liber partialis Decretalium,eſt de accuſationibus,de criminibus, & de diuerſis pœnis pro ipſis infligendis, & continet titulos xli.

B Omni-

Omnibus ergo computatis, totalis liber Decretalium habet titulos, vel rubricas ducentas, minus quindecim, hoc eſt, centũ & octoginta quinque. De quibus prædictis nota hos verſus.

Pars prior officia creat, eccleſiaque miniſtros.
Altera dat teſtes, & cætera iudiciorum.
Tertia de rebus & vita presbyterorum.
Quarta docet quales ſint ritus coniugiorum.
Quintaq. de vitijs, & pœnis tractat eorum.
Vel ſic breuius
Iudex, iuditium clerus, ſponſolia, crimen.
Hæc tibi deſignant, quid quæq. volumina ſignãt.

De numero titulorum verſus nota ſequentes. *Bis ſeptem demptis ſimul vno ſerto ducentos.* Qui tituli ponentur infra proſaicè & metricè. Nunc ſumantur exempla ex Decretalibus: vbi ſic allegatur, de ſumma Trinitate & fide catholica. damnamus. hoc ita breuiari ſolet: de ſum. Tri. & fi. cat. damnamus. Aliud exemplum: de electione, & electi poteſtate, cùm in cunctis: hoc ita breuiari ſolet. de elec. cùm in cunctis, ideſt, in libro Decretalium, ſub tit. de electione. in capitulo quod incipit, cum in cunctis. Aliud exemplum: de foro comp. diligenti. Aliud: de vi. & ho. cleri. vt clericorum. Aliud: qui cle. vel vouen. ma. contra. poſ. conſuluit. Aliud: de pœn. & re. omnis vtriuſque. Iſta exempla ſic breuiata ſuo modo ſunt explicanda vt primum exemplum. & ita de alijs.

Tertium librum, qui Sextus appellatur, compoſuit Bonifacius Papa VIII. in quo Decretales epi-

epiſtolas ſuorum prædeceſſorum, videlicet Grego. X. Inno.IIII. Clem. IIII. & aliorum cum ſuis proprijs epiſtolis . recollegit in vnum librum, quem Sextum appellauit, non ſic quòd ille cum alijs v. partialibus libris Decretalium in vnum volumen Sextus connumeretur: ſed quia liber eſt ſpecialis poſt dictos quinq. editus ſuplés defectū diuerſorum caſuum emergentium, in alijs non comprehenſorum. Et ſunt promulgatæ conſtitutiones libri Sexti, anno à natiuitate Domini milleſimo ducenteſimo nonageſimo octauo, Nonis Martij, Pontificatus Bonifacij Papæ octaui, anno IIII. Diuiditur autem Sextus eodē modo in quinque libros partiales ſicut Decretales: & quilibet horum librorum in titulos; & hi per capitula, & paragraphos, vt ſupra: quamuis in Sexto non ſint tot tituli ſicut in Decretalibus, nec tot cap. in tit. Sed vbi deficit aliquid non plenè deciſum in Decretalibus, id punitur in Sexto. Sunt namque modo ſumenda exempla de libro Sexto, vbi ſic allegatur de conſtitutionibus. vt animarum libro ſexto. & de reſcrip. ſtatutum. §. cum verò. ver. nullus. lib. eo. Hoc intelligitur: id eſt, in libro ſexto, ſub titu. de conſtitu. in capitulo quod incipit, vt animarum. Et ſub titulo de reſcriptis, in c. quod incipit, ſtatutum. in §. illius capituli, qui incipit, cùm verò. in verſiculo, nullus. libro eodem. Et ſciendum quod in Sexto allegatur eodem modo, vt in Decretalibus, hoc ſolùm mutato quòd in Sexto allegando ſēper in fine additur lib. vi. propter differentia, librorum: quia om-

nes rubricæ Sextis ſunt etiam in Decretalibus. Debet ergo ad rubricam poſt capitulum addi libro ſexto, vt ſciatur eſſe in Sexto. Quod ſi non additur, quæreretur cap. allegatum in Decretalibus: & ſic errare contingeret ex omiſſione huius additionis libro 6. quia capitulum allegatum in Sexto non inueniretur in Decretalibus. Alia plura poſſunt exempla ſumi: vt de judic. mulieres. §. cæterum. & c. ſeq. lib. 6. de cler. coniug. cap. vnico. §. in cęteris aũt. eod. lib. de conceſ prę-ben. deteſtanda. lib. 6. de cenſi. quanquam. eo. lib. quæ ſunt declaranda ſuo modo vt ſupra. Et tantum de tertio libro.

Quartum librum iuris canonici, qui Clementinæ dicitur. ſubaudiendo cõſtitutiones, incœpit & edidit Clemens Papa V. ſub anno Domini milleſimo trecenteſimo decimo, in Concilio Viennenſi, quod ſex menſibus tantùm durauit: ſed ipſe Clemens morte præuentus, ad publicum non perduxit: ſed poſt eum Ioannes Papa XXII. compleuit, correxit, in quibusdã mutauit, & executioni demandauit. Quæ conſtitutiones ita collectæ dicuntur Clementinæ, à Clemente V. & fuerunt promulgatæ anno Domini milleſimo tricenteſimo ſexto. IIII. Calendas Nouembris. De quo vide gloſ. in prœmio Clemẽtinarum, in ver. Nouembris: & in verbo Pontificatus. Et ſecundum Ioan. Andr. in prœmio huius libri male dicunt illi, qui allegant librum ſeptimum: quia dictæ conſtitutiones non ſunt connumeratæ ſub nomine libri, ſed debent intitulari Clementinæ, vt

ſupra dictum eſt. Et diuiduntur Clementinæ, eodem modo in quinque libros iuxta materiam, iſtius verſus: *Iudex, iudicium, clerus, ſponſalia, crimen*. de qua tractant, ſicul Decretales, & Sextus: licet pauciores contineant titulos, & tituli pauciora capitula, in quos & quæ rurſum diuiduntur. Sunt autem exempla taliter in his accipienda, vbi ſic allegatur, de hæreticis ad noſtrum in Clementinis. hoc ſic breuiatur: de hæret. ad noſtrum in clemen. i. in conſtitutionibus Clementinis; ſub titulo de hæreticis & Manichæis, in capitulo, quod incipit, Ad noſtrum. Aliud exemplum: de reliq. & vene. ſanct. ſi dominum. in Clemen. id eſt, de reliquis & veneratione ſanctorum. in capitulo. Si dominum. in Clementinis. & ſic de alijs. Nam hic allegatur per omnia ſicut in Decretalibus: ſolum eo dempto, quòd additur hic in Clemen. ſicut in ſexto, additur libro ſexto, propter rationem ibi dictam. Et poteſt hæc addito præmitti: vt ſic allegando, Clemen. paſtoralis. §. rurſus. in fin. id eſt, in Clementinis, in capitulo paſtoralis. §. rurſus. in fin. illius paragraphi, vbi dicitur: Qui falcem mittit in meſſem alterius, perperã agit. Et hæc de allegationibus, & exemplis iuris Canonici quo ad quatuor libros ſufficiant. Et vt dicti libri cognoſcantur, ſciendum quòd Decretum ſic incipit. Humanum genus duobus regitur, naturali videlicet iure, & moribus. Decretales incipiunt, Gregorius epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Sextus incipit, Bonifacius epiſcopus ſeruus ſeruo-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

rum Dei. Clementinæ diuerſi modè ſolent incipi. Quandoque ſic, Ioannes epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Quoniam nulla iuris ſanctio. Quãdoque ſic, Clemens epiſcopus, &c. Fidei catholicæ fundamento, &c. Et antequàm veniam ad materiam Decreti, in diſtinctionibus & cauſis, & ad rubricas in Decretalibus, de libris legum & allegationibus in eis præmitto.

Ius enim Ciuile vel Imperatorium (quod Leges appellatur) traditum eſt nobis in multis, & generaliter in quatuor voluminibus, quæ dicuntur libri legales; vt ſunt Digeſtum, Codex, Inſtituta, & Authenticum, quibus additur liber Feudorum.

Primus ergo liber Iuris Ciuilis, eſt Digeſtum, continens leges & ſtatuta Romanorum. Et continet in ſe quinquaginta libros partiales, qui in tribus voluminibus comprehenduntur. Primum volumen eſt Digeſtum vetus, quod habet xxiiii. libros partiales. Secundum, Infortiatum: & habet xiiii. libros partiales. Tertium Digeſtum nouum, quod xii. habet libros partiales: quibus connumeratis erunt l. libri partiales. Et vocatur Digeſtum alio nomine Pandecta, nomen compoſitũ à πᾶν, quod eſt totum, & participio verbi δέχομαι quod eſt capio, quaſi omnia intra ſe comprehendens eſt enim volumen aliquod omnia vniuerſaliter continens. Vnde Iuſtinian. libros in quibus vetera iura collegit, Pandectas appellauit. Volumina illa (inquit Budæus) nihil non continentia, & ex quib. poſſis, ꝙ velis, velut è Cornucopia depro-

Digitized by Google

depromere, dicuntur Pandectæ: vt Pandectæ legũ, quæ omne ius complectuntur. Gell. libro xii. Tullius Tyro Ciceronis libertus, libros de varijs ac promiſcuis quæſtionibus compoſuit, quos Grecos vocabulo Plandectas, id eſt, promiſcua & multifaria continentes, libros inſcripſit, tãquam omne rerum ac doctrinarum genus continentes: vt dicitur in l ii. C. de vete. iur. enuclean. §. cum omnia. Et iſte liber Digeſtum, eſt collectis ex veteri iure, quod ab vrbe Romana cõditum, & à tempore Romuli, vſque ad tempus Iuſtiniani Imperatoris fere per mille annos, & trecentos confuſe ſtatutum fuit: & extendebatur in duo penè millia librorum, & decies centena millia verſuum, id eſt paragraphorum vel reſponſorum: vt habetur in §. cũ omnia præallegato. Vocatur aũt hoc nomine Digeſtũ quia omnia decidẽda ibi derigũtur & ſoluuntur. Scribitur etiam per duplex. ff. contra morem omnium librorum legalium, cùm nulla litera, f, ponatur in hoc nomine Digeſtum. ideo (vt aiunt quidam) quia per duos Imperatores, quorum quiuis Federicus nominabatur, poſtea maturius ruminatum eſt, & digeſtum: à quorum Imperatorum quolibet nomine ſumpta eſt prima litera, f, &c. Alij dicunt eſſe arbitrarium: nec omnium rationem eſſe reddendam, vt in l. non omnium. ff. de legi. & ſenatuſcon. Infortiatum autem dicitur ab in, id eſt valde, & forte: quia multũ fores leges in eo ſunt, vel quia diſpoſitiones vltimarũ volũtatũ in illo sũt. Vnde,

Sum liber en fortis, diſponens ſpolia mortis.

Et clauſis portis me diſcat lector in hortis.

Vt habetur in principio Infortiati in gloſſa 1. vbi etiam dicitur, de nominibus, diſputare relinquitur pertinacibus, ſecundum Tullium, & nomina magiſtralia ſunt, ideo de eis non eſt diſputandum. Sufficit ſaltem quòd attendatur, quid in libris dicatur ſecundum Senec. Vnde,

Qui vult ſeruare ſanctorum ſingula feſta,
Non poterit clarè cum Codice ſcire Digeſta.

Et nota quòd quando in Digeſto veteri, Infortiato, vel Digeſto nouo allegatur aliquis textus, tunc primo ponitur nomen libri non partialis, nec Veteris, Noui, vel Infortiati, ſed Digeſti in genere per duplex, ff. poſtea titulus vel rubrica, deinde apponitur lex illius tituli cum ſua determinatione, vel numero ſequenti. Et ſi lex eſt longa, ponitur. §. primus, vel ſecundus, vel reſponſum primùm vel ſecundum,&c. Exemplo in Digeſto ſic allegatur. ff.de damno infecto, l. ſi finita. §. ſi quis autem quod ita breuiatum, tantum valet id eſt, in libro Digeſtorum, ſub titulo de damno infecto in lege, quæ incipit. Si finita in. §. ſi quis autem illius legis. Aliud exemplum, ff. ad leg. Rhod. de iac. l. nauis. §. cùm autem id eſt, ff. ad legem Rhodiam de iactu, in l. nauis. in §. cum autem. Aliud exemplum, ff. ſi quadru.pau.feciſ. dic. l.1.§.cùm arietes, id eſt, Digeſtis in rubrica, ſi quadrupes pauperiem feciſſe dicatur. l. 1. in §. cum arietes.Item ff. de vi & vi arm.l.1.§.vim. vi. id eſt,ff. ſub titulo de vi,& vi arma.in l.1.&c.& ſic de alijs.

Se-

Secundus principalis liber Iuris dicitur Codex, qui continet ſtatuta, ſanctiones, & diuerſa præcepta Imperatorum: Quamuis communiter loquendo Codex dicatur quilibet liber in ſe habens diuerſos libros partiales. Fuerunt tamen ante tēpus Iuſtiniani Imperatoris tres Codices, ſcilicet codex Gregorianus, Hermogenianus, & Theodoſianus. Ergo diuus Iuſtinianus volens circa hoc adhibere remedium, direxit animum ſuum ad conſtitutiones Imperiales, & de iſtis tribus codicib. extrauagantibus fecit fieri vnum Codicem, quem ſuo felici nomine intitulauit Codicem Iuſtiniani vt patet in rubrica procœmij huius libri. Et ſcribitur per C. magnū, quæ eſt prima litera huius nominis Codex. Diuiditur autem in xii. libros partiales, quorum vltimi tres longè poſt primos nouem compoſiti ſunt. & vltimi tres rarò leguntur à doctorib. In primis autem ix. libris Codicis allegatur ſuo modo ſicut in ff. primò ponendo nomen libri Codicis, deinde titulū, poſtea legem cum ſuo principio vel numero. Exemplum accipe ſic allegans. C. de præſcrip. xxx. vel xl. anni. l. ſi quis. §. pen. id eſt, in libro Codicis, ſub titulo de præſcriptionibbus xxx. vel xl. annorum, in l. ſi quis. in §. penul. Alia exēpla. C. de ſacr. ecl. l. ſancimus in fi. C. de tranſ. l. vt reſponſum. C. de vet. iur. enucle. l. ii. §. ſi quid in tanta, &c. Quæ ſunt omnia extenſis rubricis declaranda. In vltimis tamen tribus libris hoc refert, quòd in fine allegationis (vt præmiſſum eſt) additur numerus libri:

vt allegando, C.de armorum vſu iuxta principē. l.i.li.x.C.de Murilegulis & Gyneciarijs.l.&c.lib. xi.C.de dignita.l.ſi vt proponis, lib.xii. ſimiliter de alijs. Et eſt magis neceſſarium quoſdam titulos plenius ſcribere, quia ſunt in his libris tribus valde rari & inuſitati tituli: quia non frequentātur in ſcholis legendo, ſicut alij libri ix. Codicis. Et volunt aliqui dicere, quòd quando in Codice allegatur, non ſit neceſſe addere. l. dicendo ſic. C.de iud.l.properandum. ſed ſimpliciter debeat dici, de iudic. properandum. ſine hoc addito, lege: niſi eſſet lex.i.ii.iii. vel penultima, vel antepenultima. Tunc enim oporteat addi, lege prima ſecunda, vel penult.,&c. Sed ſiue hoc in toto ſeruatur ſiue nō, non eſt magna vis. Item interdum in Codice allegatur Authentica, quæ eſt antiquo iuri ſuperaddita, & in corporata vt, C.de epiſ.& cle. Authen. generaliter. id eſt, in Codice ſub titulo de epiſcopis & clericis, in Authentica ibi incorporata, quæ incipit, Generaliter.

Tertius principalis liber vocatur Authenticū in numero ſingulari:& Authentica Authenticorū in numero plurali. Et ſunt Authentica quædam excepta, quaſi ſummula librorum ſuprà dictorū. Et diuiditur iſte liber in ix. collationes, quarum quælibet ſubdiuiditur in titulos. Tituli autem ſubdiuiduntur non in leges, ſed in paragraphos. & quādo ex Authētico allegatur aliquis textus, præmittitur primò nomen libri cum præpoſitione, in, deinde ponitur titulus, poſtea ſubiungitur

para-

paragraphus cum ipſius incœptione:& in fin.ponitur quota collationis. Quamuis enim collatio naturaliter præcedit paragraphum qui in ea cõtinetur, tamen collatio cum ſua quota conſueuit vltimò allegari: licèt etiam interdum omittatur. Exemplum ſumatur ſic allegando. in Authen.de lenonibus. §.ſancimus.coll iii.id eſt,in libro ſeu volumine Authenticorum ſub titulo de lenonibus,in §. qui incipit, Sancimus. ſub colla. iii.Aliud exemplum.in Authen.de trien. & ſemiſ. §.conſideremus.colla.iii.id eſt, in Authentico de triente & ſemiſſe.in §.conſideremus, &c. Item in Authent. vt diui. iuſ. ſubſcript.ha glo. quæ. §.1. collat.viii. id eſt,in hoc libro, ſub titulo,vt diuinę iuſſiones ſuſcriptionẽ habeant glorioſiſs.quęſtoris,&c.Et nota differẽtiã inter Auhten. Authẽticam. Nam Authenticum eſt liber principalis voluminis, de quo iam mentio facta.eſt; ſed Authentica eſt lex vna vel paragraphus incorporatus in lib.C. & allegatur hoc modo ſicut etiam prædictum eſt in libro. C. in Authen. multò magis.C.de ſacr.ſanct eccl. &c.

Liber Feudorum,qui alio nomine dicitur Collatio x. diuiditur in duos. libros partiales,quorum quilibet ſubdiuidiť in titulos:& iſti in Capitula & Paragraphos.Vnde vt exemplariter dicatur, in allegatione huius libri, primò ponitur nomen libri,poſtea titulus, deinde capitulum & §.vt ſic allegando in libro,aliàs & communius,in vſibus feud. de prohib. feud. alien. per Federic.c. 1.§. hac. edictali. Et hoc breuiatum ſic intelligitur

tur: id eſt, in Vſibus feudorum (quilibet etiam Collatio decima dicitur) ſub rubrica de prohibita feudi alienatione per Federicum, in capit. primo, & paragrapho allegato. Et eſt neceſſe apponere per Federicum, ad differentiam alterius tituli in eodem libro de prohib. feud. alien. per Lotharium. Poteſt etiam nomen libri vltimo ſubiungi: vt in hoc exemplo. quib. mod. feud. amitt. cap. vnico. §. rurſus in vſibus feud. id eſt, in rubrica. quibus modis feudum amittatur. c. vnico in. §. rurſus. in vſibus feudorum. Etiam interdum allegatur collatione decima, ſic breuiando. collatio. x. quia iſte liber poſt ix. collationes authenticorum æditus eſt. Alia poſſunt accipi exempla multa. De feud. mat. duc. & com. id eſt, de feudo marchię, ducatus, & comitatus. De inueſ. in man. fac. id eſt, de inueſtitura in mancum facta. de milit. vaſal. qui contum. eſt. id eſt, de milite vaſallo, qui contumax eſt. Qual. vaſ. iur. deb. dom. fid. id eſt, qualiter vaſallus iurare debeat domino fidelitatem. Et ita de omnibus alijs extendendo, & abbreuiãdo rubricas, cum ſubiunctione tamen ca. & §. in quo continetur authoritas vel textus allegatus. Et tantum libro Feudorum.

Quartus liber principalis dicitur Inſtituta, vel Inſtitutiones in numero plurali. Et diuiditur in quatuor libros partiales, qui ſunt introductorij in alios libros legales: imò deſeruiunt etiam Canonibus, in quantum declarant ſignificationes terminorum in Iure vſitatorum, qui multum vtiles ſunt incipientibus, tanquam oſtium in domũ,

in

in Ius præbentes introitum Quare conſultũ eſt omnib. quaſi modò genitis pueris, & adultis lac iuris cõcupiſcẽtibus, per Inſtitutionũ domgmata ſua primaria ſumere nutrimenta, vt doctrina præambula informati, Iuſtiniani mereantur ſanctionis ſecurius inhærere. Quæ à Chriſtianiſſimo Iuſtiniano Imperatore regulariter deriuata omnium Imperatorum authoritate iubet, vetat, vindicat, punit, atque permittit. Nullus ergo tam præſumptuoſus exiſtat, quod ſine Inſtitutionum doctrinis ad Iurium, & maximè ciuilium ſublimitates conſcendere attẽtet: quoniam ex alto irremediabiliter corruunt, qui volare ſatagunt antè, quàm pennas aſſumant. Fuit autem hic liber de mandato Iuſtiniani Imperatoris (qui etiam Digeſtum compoſuit) æditus, poſt Digeſtum, & poſt primam compoſitionem Codicis. ante tamen ſecundi Codicis, quem nunc habemus compilationem, per magnificum magiſtrum Tribunianum Quæſtorem ſacri palatij ſui, cum Theophilo & Dorothæo viris illuſtribus vt in principio Inſtitutionũ dicitur. Et huiuſmodi libri partiales ſubdiuiduntur vlterius in titulos, & hi in paragraphos, non in leges nec in capitula: & paragraphi interdum quando lungi ſunt in verſiculos. In algationibus, autem huius libri talis modus obſeruatur quòd 1. liber nominatur, poſtea rubrica, deinde paragraphus cum verſiculo. Exempli gratia, Inſtit. de iuſti. & de iur. §. 1. id eſt, in libro Inſtitutionum, ſub rubrica de iuſtitia, & iure, in §. primo illius rubricæ. Aliud, Inſtit. de iur. nat. gen. &

ciui.

ciui.ſ.ſed quoties,id eſt, Inſtitutionibus de iure naturali gentium & ciuili. paragrapho allegato. Itē,Inſt.de hæret.inſti.ſ..hæreditas.id eſt,hæredibus inſti.paragrapho qui incipit,hæreditas;& ſic de alijs exēplis accip.eſt. Et hæc de nom.diuiſionib.& exēplis ipſorū libr.legal. pro nūc ſufficiāt. Vt tamē plenius noſcātur hi libri,nota quòd Digeſtū vetus ſic incipit,Iuri operam daturū prius noſſe oportet,vnde nomē iuris deſcendat.Et primus titulus eſt,de Iuſtitia& iure.Infortiatū verò ſic incipit,Dotis cauſa ſēper &vbiq;eſt pręcipua. Et primus titulus eſt,Soluto matrimonio quemadmodū dos petatur. Sed Digeſtū Nouū incipit, Hoc edicto permittitur,vt ſiue iure iniuria fieret opus,per nuntiationē inhiberetur. Et eſt primus titulus de Noui operis nuntiatione. Codex incipit,Imperator cūctos populos.Et prima rubrica eſt,De ſum.tri.& fid.cath.Præmittitur etiā proœmiū,Hæc quæ neceſſario.Authenticū incipit,Occupatis nobis circa totius reip.curas. Et eſt prima rubrica, Si hæres ſoluere legatum noluerit. Decima collatio, quæ etiam liber de Vſibus feudorum dicitur,ſic incipit, Quia de feudo tractaturi ſumus,videamus primò,qui feudū dare poſſunt,Et i. rubricā eſt,De,his,qui feudū dare poſſunt,& qualiter acquiratur & retineatur. Inſtitutiones verò ſic incipiunt,Imperatoriam maieſtatem non ſolum armis decoratam, ſed etiam legibus oportet eſſe armatam.

Notandum etiam eſt, quòd quidam liber paruum Volumen appellatus eſt, continens in ſe aliquos

liquos prædictorum librorum totalium, & aliqnos partialium, videlicet Authentica, Vſus feudorũ, & tres vltimos libros Codici, ſcilicet x. xi. & xii. qui rarò legi cõſueuerunt, & titulos habent pleroſque rariſſimos.

PRæmiſſiis itaque nominibus & diuiſionibus librorum vtriuſque Iuris cum modis allegandi in ipſis, nunc pro breuiaturis gloſſarum legendis, ſubiungam quoddam alphabetum, in quo communiores ſaltem abbreuiaturæ textuum & gloſſarum Iuris continebuntur, quod ſic incipit.

A. vel B. &c. Quæcunque literarum alphabeti poſita ſola in textibus Iuris maximè Decret. ſignat nomen proprium viri vel mulieris, vt Arnoldus, Bernardus, & ſic de alijs, vt de teſti. ex parte A. ideſt, Adæ, & ſic de alijs.

Ab. ideſt, Abbas, ſcilicet Lapus vel de Caſtelliano.

Ac. vel Accur, ideſt, Accurſius gloſſator in legibus.

Hic duos habuit filios, vnus vocabatur Frãciſcus Accurſij, valẽs doctor, qui gloſſis patris ſui multas fecit additiones. Alius nomine Ceruotus, qui fecit etiam additiones, quæ dicuntur Ceruotinæ, modicum tamen valentes quarum vna ponitur C. de æden. in l. 1. Et ſic filius poteſt, in iure, patrẽ reprehendere, vt ff. de condit. ob cauſ. in moribus ſecus, licet poſſit dari tutor patri furioſo.

Al. vel Alb. ideſt, Albertus doctor, vel Albericus.

Ala. id eſt, Alanus.

Ap. ſe. le. id eſt, apoſtolicæ ſedis legatus.

Ap. re.

Ap.re.id eſt,appellatiobne remota.
Ap.re.id eſt,appellationis obſtaculo remoto.
Ant.de But.id eſt,Antonius de Butrio.
Ar.vel arg.id eſt,argumentum.
Arch. id eſt, Archidiaconus, magiſter Ioan. Andreę,qui gloſſauit etiam Sextũ, & ſcripſit Roſarium ſuper Decreto.
Ad no.præ.id eſt,ad noſtram præſentiam.
Aut.vel Authen.id eſt,Authenticum liber,vel Authentica lex incorporata.
Az.id eſt, Azo, qui fecit Summam vnam in legibus, ex qua ſumunt examinandi continuationes rubricarum.
Bern.Ber.B. id eſt, Bernardus gloſſator Decretalium.
Barth.Brix.id eſt, Bartholomæus Brixienſis, qui fecit additiones gl. ſuper Decreto, quas ſi Decretum habet,ſic incipit gl.eius:Quoniam nouis ſuperuenientibus cauſis, nouis eſt remedijs ſuccurrendum.
Bar. id eſt, Bartolus de Saxo ferrato, legum interpres.
Bal.vel Bald.id eſt,Baldus in vtroq; Iure ſcribẽs.
Band.id eſt,Bandinus doctor.
Bo.me.id eſt,bonæ memoriæ.
Bulg.id eſt,Bulgarus doctor.
But.id eſt,Butrius,ſcilicet Antonius de Butrio.
C in textu poſita Celeſtinũ ſignat,maxime quando opponuntur hæc verba prædeceſſor noſter alias in gloſſis,ſummis,vel lecturis, C. magnũ ſignificat codicem, comuniter in ablatiuo caſu.

ſu. Sed c.parum, id eſt, capitulo: vel centeſima, in diſtinctionibus.
Cy. id eſt, Cynus doctor legum.
Ci. id eſt, ciuis.
Cle. vel Clem. id eſt, Clementinę vel Clemētinis.
Card. id eſt, Cardinalis doctor.
Conſtit. id eſt, conſtitutio.
Compoſt. id eſt, Compoſtellanus doctor.
Cen. eccl. id eſt, cenſura eccleſiaſtica.
Con.t.t.r. id eſt, conſultationi tuę taliter reſpondemus.
D. ſola, vel diſt. id eſt, diſtinctione.
De pœn. id eſt, de pœnitentijs.
De conſ. id eſt, de conſecratione.
Dil. fil. id eſt, dilectus filius.
Dama. id eſt, Damaſus Papa.
Dy. id eſt, Dynus doctor.
Diſ. ve. id eſt, diſcretioni veſtræ.
Do de Ro. id eſt, domini de Rota.
Durand. id eſt Durandus doctor.
E. ſola & magna, nomen proprium c.parua, eodē vel eadem: maxime quando ſequitur titulo, diſtinctione, vel lege.
Eccl. Rom. id eſt, eccleſia Romana.
Extra. id eſt, extrauagans.

Et hic eſt ſciendum quod quando in Summa de caſibus, in Summa Piſana vel alicubi in libris Iuris ponitur authoritas ex Decretalibus, tunc allegatur extra, & ſignificat extrauagantem, ſcilicet textum vel capitulum extra corpus Decretorum poſitum. Decretalis enim paulò ante cō-

C pila-

pilationem,correctionem, & concordationem ipſarum erant extrauagantes: quia vagabantur extra illud volumen. Hodie autē per modernos Canoniſtas capitula in Decretalibus,in Sexto ſimiliter,& in Clement.non conſueuerunt allegari extra:quia talia capitula modò non vagantur extra corpus Iuris Canonici. Sed legiſtæ prædictorum librorum textus allegant extra: eo quia ſunt extra corpus ſui Iuris. ſ. Ciuilis. Verum eſt quòd canoniſtæ adhuc hodie aliquos textus etiā canonici Iuris,allegant extra: videlicet hos,qui ſunt extrauagantes nondum incorporati Iuri Canonico.

Fa.id eſt.facit.

Fe.re.præ.n. id eſt, felicis recordationis prædeceſſoris noſtri.

F.t.id eſt, fraternitati tuæ.

Fi.id eſt, finale, vel fine.

ff.id eſt, digeſtis.

Fri.de Zen.id eſt, Fridericus de Zenis.

Fran.de Za.id eſt, Franciſcus de Zabarellis, doctor & Cardinalis.

Flori.id eſt, Florianus doctor.

Fri.Imper.id eſt, Fridericus Imperator.

F.t.t.r.id eſt, fraternitati tuæ taliter reſpondemus.

G.in Spe. Guillelmus in Speculo.

G. de mon. Laud. id eſt, Guillelmus de monte Lauduno.

Guil.id eſt, Guillielmus doctor.

Gen.id eſt, Genshelinus doctor.

Gra.

Gra. id eſt, Gratianus compillator Decreti.

Go. vel Gof. id eſt, Goffredus: qui compoſuit Summam, in qua recitant examinandi in Iure Canonico continuationes rubricarum, & alia plura.

Gar. id eſt, Garſias doctor.

Hu. vel V. id eſt, Hugo vel Vgutio.

Ho. vel Hoſti. id eſt, Hoſtienſis doctor.

Hen. Bo. id eſt, Henricus Boick.

Hon. id eſt, Honorius Papa.

Her. id eſt, Hermanus doctor.

I, ſola, vel cum titullo ſic j̃. denotat infra.

Pro quo ſciendum, quando textus allegatur, qui etiam poſtea habetur, ſiue in eodem libro, ſiue in alio, eiuſdem tamen Iuris, tunc dicitur infra: & ſcribitur per i. longum: cui ſupraponi poteſt titullus: vt ſic infra titulo proxim. c. 1. 2. ideſt, infra titulo proximo ca. 1. &c.

Infra eo. tit. id eſt, infra eodem titulo.

1. breuis ſignat vnum vel primo.

Io. Mo. id eſt, Ioannes Monachi gloſſator Sexti in Francia.

Io. And. id eſt, Ioannes Andreæ, etiam gloſſator Sexti & Clementinarum, qui & Nouellas conſcripſit, valentiſſimus doctor.

Io. Imo. id eſt, Ioannes Imola, modernus doctor ſuper Decretalibus notabiliter ſcribens.

Io. vel Ioan. id eſt, Ioannes gloſſator Decreti Theutonicus: quem aliqui nominant Ioannem antiquum.

Io. de Lig. id eſt, Ioannes de Ligniano.

Io.de Fan.id eſt,Ioannes de Fantuſijs.
Inno.vel Innoc.id eſt,Innocentius Papa.
Imo.id eſt,Imola,ſubaudiendo Io.
Iac.de Liz.id eſt,Iacobus de Lizano.
Iac.de Are.id eſt,Iacobus de Arena.
Iac.But.id eſt,Iacobus Butrigarij.
Iac.Bal.id eſt,Iacobus Balduini.
Iac.de Bel.id eſt,Iacobus de Beluiſo.
L,ſola,id eſt,lege, vel quinquaginta in nu. diſtinctionum.
Lap.ab.id eſt,Lapus abbas doctor.
Lamb.de ramp.id eſt,Lambertus de ramponibus.
Lud.de Ro.id eſt,Ludouicus de Roma doctor.
La.vel lau.id eſt, Laurentinus in gloſſis Decretalium.
Lib.id eſt,liber vel libro,ſecundum exigentiam conſtructionis.
M.vel Mar.id eſt,Martinus doctor.
M.vel manu.id eſt, mandamus ſignanter quando litera q,ſequitur:vt M.q.id eſt,mādamus quatenus.
Mo.ca.præ.id eſt,monitione canonica pręmiſſa.
Nic.Sic.do.id eſt,Nicolans Siculus doctor,qui aliter dicitur Panormitanus, vel Panormita moderniſſimus.
No.& ver.teſt.id eſt,noui & veteris teſtamenti.
No.id eſt,nota.
Nota.id eſt,notatur.
Nouel.id eſt,nouella.
O.vel opi.id eſt,opinio.
Ob.id eſt,obſtaculo.

Odo.

Odo.id eſt,Odofredus doctor.
Ol.vel Old.id eſt,Olradus,vel Oldradus.
Oſti.vel Oſt.id eſt, Oſtienſis communirer tamen per H.dicitur.
Pe.id eſt,pœnitentia,vel Petrus,vel penultimo.
Penul.vel penult.id eſt,penultimo.
Paragraphus quia in ordine alphabeti non inuenitur abbreuiatus, cùm non ſi vna litera ſic ſolet ſcribi, ∫. vt quando capitulum vel aliqua lex eſt longa,tunc ad citius inueniendum textum allegatum ponitur in capitulo, vel lege paragraphus vnus vel plures. Nota tamen quod paragraphi ſunt duplices,videlicet magnus & paruus: & paruus debet eſſe niger de encauſto in tali forma.∫.& talis debet legi cum ſua determinatione ſequenti, hic autem ponitur in gloſſis, vel in ſummis recollectis. Alius autem magnus ſic formatur,& debet eſſe de alio colore, ſcilicet rubeo vel blaueo ſeu flauo.Et talis legi non dēt: licet in legendo dum inuenitur vel dum venit ad eum, pauſari debeat,& in corrigendo libros debet nominari,vt apponatur ſi nō ſit ibi.Nam certi textus & ſūmę diſtinctæ ſūt per tales ita quod allegatur primus,ſecundus,&c.Si ergo nō eſſent ibi, contingeret primum accipi pro ſecundo,& ſecūdum pro primo,quod errorem induceret,& vnus ſcilicet,∫.paruus, ſignificat alium, videlicet magnum: & ſic apud logicos eſt terminus ſecundæ intentionis.
Præal.id eſt,præallegatus.
Prin.id eſt,principio.

Per to.id eſt,per totum.
Pri.id eſt,primo.
Prætex.id eſt,prætextu,hoc eſt occaſione.
Pau.de leaz.id eſt,Paulus de Leazaris,qui ſcripſit bene ſuper Clementinis.
Pet.de Bel.id eſt, Petrus de Bella pertica,doctor legum citramontanus Bargundus.
Pet.de Sam.id eſt,Petrus de Samprana.
P.vel Pla.id eſt,Placentius doctor.
Præ.di.id eſt,prefulgeat dignitate:vt de teſt.in c. licet.ii.
Præ.id eſt,præterea.
Pa.id eſt,Papa.
Pomp.id eſt,Pomponius Imperator.
Quid eſt,quæſtione, quando ponitur in cauſis Decret.vel quatenus,qñ ponitur in textu Decretaliũ:maxime poſt mãdamus:vt ſic,mãdamus.
Ray. id eſt, Raymundus capellanus & pœnitentiarius.
Gregorij IX.de quo in principio Decretalium.
Re.id eſt,remota:vt ibi,ap re vt ſupra.
Rof.id eſt,Roffredius doctor.
Rog.id eſt,Rogerius legiſta.
Re.vel reſpon.id eſt,reſponſo vel reſponſio.
Re.id eſt,require,vel remisſionibus.
Sali.id eſt,Salicetus doctor.
Sicu.ab.id eſt,Siculus abbas.
Se.ap.id eſt,ſedes apoſtolica.
So.id eſt,ſolutio.
Sa.ap.con.id eſt,ſacro approbante concilio.
Se.vel seq.id eſt,ſequenti.

Se-

Sequen.id eſt,ſequentibus.

S.vel ſupra id eſt,ſuprà. Vndequando aliquid allegatur in aliquo, quod prius ante illum locum habitum eſt in alio vel eodem libro,eiuſdem tamen iuris, videlicet aut Ciuilis aut Canonici,hoc allegatur ſupra per ſupra breuem: ſed ſcilicet longa ſola.id eſt, ſcilicet.

Spe.id eſt,Speculum,liber magnus.

Spec.id eſt, ſpeculator author ſpeculi, ſcilicet Guillielmus Durandi.

Sub.app.obſt.id eſt, ſublato appellationis obſtaculo:vt de teſt.cum olim.

Sac.aut.con.id eſt,ſacra authoritate Concilij: vt de iureiuran.nimis.

Tan.id eſt,Tancredus.

T.vel tit.id eſt.titulo.

Etiam t.id eſt,taliter.

Tho.id eſt,Thomas.

Vin.id eſt,Vincentius doctor.

Tincen.id eſt,Vincentius,etiam doctor.

Vb.de Bo.id eſt,Vbertus de Bobio.

Vlt.id eſt,vltimo.

V.ſola.id eſt,quinque vel quinta: vt v.q.v.

Vui:vel Vuil.id eſt,Vuilhermus,quod Italici ſcribunt Guilhelmus, & Francigenæ Guilhermusi

Vui.Duran.id eſt,Vuilhernus Durandi.

Ver.id eſt,verſu,vel verſiculo.

Ve.id eſt,vetus.vt,ff.Vetus.

X.id eſt,decima.

XX.id eſt,vigeſima,&c.

XC.id eſt,nonageſima.quia x. præpoſita c.quæ ſignificat

gnificat centum, ſubtrahit ei x.ſicut etiam in xl.&c.

Zab. id eſt, Zabarella, videlicet dominus Franciſcus.

Con.vel conſ.id eſt,conſecratione.

§.id eſt, paragrapho vel paragraphis, de quo ſupra latiùs dictum eſt.

Sunt & alię abbreuiaturę de rubricis tam legũ, quàm canonũ maximè decretaliũ, de quibus patet infra.Hæc aũt de abreuiaturis textuũ, & gloſſarum,Summarum, & Lecturarum vtriuſque Iuris præter titulos nunc ſufficiant. Quæ vtiq; primis Iurium alumnis difficiles apparent in primo agreſſu: & raro colliguntur ita copioſè. Quare ſit hoc opuſculum incipientibus tanto magis acceptum cariusq;reputatum, quãto ſollicitus eſt collectum.

QVia ad præmiſſorum notitiam neceſſarium eſt habere rubricas, ſeu titulos vtriuſque iuris abbreuiatos & extenſos, præponam rubricas Iuris Canonici propter earum paucitatem reſpectu rubricarum Iuris Ciuilis, quas etiam ſubiungam.Etiam quia ſupra,præmiſi Ius Canonicum Iuri Ciuili ratione dignitatis,excellentiæ &c. Sequuntur ergo rubricæ Decretalium,& per conſequens Sexti & Clementinarum, eo ordine, quo ponuntur in Decretalibus primitus abbreuiata deinde extenſæ,& poſtea,vt eo facilius mẽti teneantur,metricè in IIII. verſibus colligentur.Vnde nota,quod hi ſunt tituli Decretalium non inſpecto ordine alphabeti, & primo,primi li

bri,

bri, ſecundo, ſecundi, &c.
De ſum.Trin.& fid.ca. id eſt, de ſumma Trinitate & fide catholica.
Conſtit.id eſt,conſtitutionibus.
Reſcrip id eſt,reſcriptis.
Conſue.id eſt,conſuetudine.
Poſtula.præ.id eſt,poſtulatione prælatorum.
Ele.id eſt,electione & electi poteſtate.
Tranſlatio.epiſc.id eſt,trãſlatione epiſcoporum.
Aut.& vſu pal.id eſt,authoritate & vſu palij.
Renun.id eſt,renunciationibus.
Sup.neg.præ.id eſt, ſupplenda negligentia prælatorum.
Temp ord.id eſt,temporibus ordinum,& qualitatibus ordinandorum.
Scru.in or.fa.id eſt,ſcrutino in ordine faciendo.
Ord.ab epiſco. qui re.id eſt,ordinatis ab epiſcopo,qui reſignauit vel renuntiauit epiſcopatui, vel excommunicato.
Aeta. & quali.id eſt,ætate & qualitate & ordine præficiendorum.
Sa.vnc.id eſt,ſacra vnctione.
Sacra.ite. vel non,id eſt, ſacramentis iterandis, vel non.
Ser.non ord.id eſt,ſeruis nõ ordinandis.& eorum manu miſſione.
Fil.præs.id ſte,filijs præsbyterorũ ordi.vel. non.
Ob. ad rat.id eſt,obligatis ad ratiocinia ordinãdis vel non.
Corp.vici.id eſt,corpore viciatis promouendis vel non.

Biga.id eſt, bigamis non ordinandis.
Cle.pe.id eſt,clericis peregrinis.
Off.archi.id eſt, officio archidiaconi.
Off.archipreſ.id eſt,officio archibresbyteri.
Off.pri.id eſt,officio primicerij.
Off.ſacri.id eſt,officio ſacriſtæ.
Off.cuſto.id eſt,officio cuſtodis.
Off.vica.id eſt,officio vicarij.
Off.dele.id eſt,officio & poteſtate iudicis delegã.
Off.le.id eſt,officio legati.
Off.iud.ior.ideſt,officio iudicis ordinarij.
Off.iud.id eſt,officio iudicis.
Ma.& obe.id eſt,maioritate & obedientia.
Treu.& pa.id eſt,treuga & pace.
Pac.id eſt,pactis.
Tranſac,id eſt,tranſactionibus.
Poſtu.id eſt,poſtulando.
Procur.id eſt,procuratoribus.
Syndi.id eſt,Syndico.
Iis quę vi me id eſt,ijs quę vi metusue cauſa fiũt.
In integ.re.id eſt,in integrum reſtitutione.
Ali.iu.mu.cau,fac.id eſt,alienatione mutandi iudicij cauſa facta.
Arbi.id eſt arbitris.

TITVLI LIBRI SECVNDI.

Iudi.id eſt,iudicijs.
Fo.compe.id eſt,de foro competenti.
Li.ob.id eſt,libelli oblatione.
Nu.peti id eſt,mutuis petitionibus.
Lit.conteſt.id eſt,litis conteſtatione.
Vt li.non conteſt.id eſt,vt lite non conteſtata non
pro-

procedatur ad teſtium receptionem, vel ad definitiuam ſententiam.
Iu.calum.id eſt, iuramento calumniæ.
Dila.id eſt, dilationibus.
Fer.id eſt, ferijs.
Or.cogni.id eſt, ordine cognitionum.
Plus peti.id eſt, plus petitionibus.
Cau.poſ.& ꝓpri.i.cāſa poſſeſſionis & ꝓprietatis.
Reſti.ſpo.id eſt, reſtitutione ſpoliatorum.
Do.& contu.id eſt, dolo & contumacia.
Eo qui mit.in poſ.id eſt, qui mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandæ.
Vt li.pen. id eſt, vt lite pendente nihil innouetur.
Sequeſ.poſſeſ.id eſt, ſequeſtratione poſſeſſionum, & fructuum.
Confeſ.id eſt, confeſſis.
Proba.id eſt, probationibus.
Teſt id eſt, teſtibus & atteſtationibus.
Teſt.cog.id eſt, teſtibus cogendis vel non.
Fi.inſtru.id eſt, fide inſtrumentorum.
Præſum.id eſt, præſumptionibus.
Iureiur. id eſt, iureiurando.
Excep id eſt, exceptionibus.
Sent.id eſt, appellationibus, recuſationibus & relationibus.
Peregri.id eſt, peregrinantibus.
Confir.vti.id eſt, confirmatione vtili & inutili.

TITVLI TERTII LIBRI.

Vi.& ho.cle.id eſt, vita & honeſtate clericorum.
Coha.cle. & mu. d eſt, cohabitatione clericorum & mulierum.

Cler.coniu.id eſt,clericis coniugatis.
Cler.non reſi.id eſt, clericis non reſidentibus in ecclesia vel præbenda.
Præben.id eſt,præbendis & dignitatibus.
Cler.ęgro.id eſt,clerico ęgrotãte vel debilitato.
Inſti.id eſt,inſtitutionibus.
Conceſ.præb.id eſt,cõceſſiones præbendæ vel ecclesiæ non vacantis.
Ne ſe.va.id eſt,ne ſede vacãte aliquid innouetur.
Iis quæ fi. à præ.id eſt,ijs,quæ fiunt à prælatis ſine conſenſu capituli.
Iis quæ fi.à ma.par.cap.id eſt,ijs,quæ fiunt à maiori parte capituli.
Vt ec.benef.id eſt, vt eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione coferantur.
Re.ec.nõ alie.id eſt, rebus eccleſię nõ alienandis.
Præca.id eſt,præcario vel precarijs.
Commo.id eſt,commodato.
Depo.id eſt,depoſito.
Empt.& vend.id eſt,emptione & venditione.
Lo.& condu.id eſt,locato & conducto.
Re.permu.id eſt,rerum permutatione.
Feud.id eſt,feudis.
Pigno.id eſt,pignoribus,& alijs cautionibus.
Fideiuſ.id eſt,fideiuſſoribus.
Solu.id eſt,ſolutionibus.
Dona.id eſt,donationibus.
Pecu.cle.id eſt,peculio clericorum.
Teſta.id eſt, teſtamentis & vltimis voluntatibus.
Suc.ab inteſ.id eſt,ſucceſſionibus ab inteſtato.
Sepul.id eſt,ſepulturis.

Pa-

Paroch.id eſt,parochijs,& alienis parochianis.
Deci.id eſt,decimis,primitijs,& obligationibus.
Regula. id eſt,regularibus,& tranſeuntibus ad religionem.
Conuer.coniu.id eſt,conuerſione coniugatorum.
Conuer.infid.id eſt,conuerſione infidelium.
Vot.id eſt,voto & voti redemptione.
Sta.mo,id eſt, ſtatu monachorū & canonicorum regularium.
Reli. do. id eſt, religioſis domibus, vt epiſcopo ſint ſubiectæ.
Capel.mo.id eſt,capellis monachorum, & aliorū religioſorum.
Iure pa.id eſt,iure patronatus.
Cenſi.id eſt,cenſibus,exactionibus,& procurationibus.
Cēſec.ec.id eſt,cōſecratione eccleſię vel altaris.
Cele.miſ.id eſt,celebratione miſſarum, & ſacramento euchariſtiæ,& diuinis officijs.
Bapt.id eſt,baptiſmo & eius effectu.
Preſ.non bapt.id eſt,presbytero non baptizare.
Cuſto.euch.id eſt,cuſtodia euchareſtiæ, & chriſmatis & aliorum ſacramentorum.
Reli.& ve.ſanc.id eſt,reliqujis & veneratione sāctorum.
Ob.ie.id eſt,obſeruatione ieiuniorum.
Pur.poſt par.id eſt,purificatione poſt partum.
Ec.ædi.id eſt,eccleſijs ædificandis vel reparādis.
Immu.id eſt,immunitate,alias emunitate eccleſiarum cœmeteriorum,et rerum ad eas pertinentium.

Ne

Ne cle.vel mo.id eſt, clerici vel monachi ſecularibus negotijs ſe immiſceant.

TITVLI QVARTI LIBRI.

Spon.& matri.id eſt,ſponſalibus & matrimonijs.
Deſpon.impu.id eſt,diſponſatione impuberum.
Cland.deſpon.id eſt,de clādeſtina deſpōſatione.
Spon.du.id eſt,ſponſa duorum.
Condi.ap.id eſt,cōditionibus appoſitis in deſpōſatione,vel in alijs contractibus.
Qui cler.vel vo.id eſt,qui clerici vel vouētes matrimonium contrahere poſſunt.
Eo qui dux. in mat. id eſt, eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium.
Con.lepro.id eſt, coniugio leproſorum.
Coniu.ſer.id eſt,coniugio ſeruorum.
Na.ex lib.ven.id eſt,natis ex libro ventre.
Cog.ſpi.id eſt,cognatione ſpiritali.
Cog.le.id eſt,cognatione legali.
Eo qui cog.conſan.vx.ſuæ id eſt,eo qui cognouit conſanguineam vxoris ſuæ.
Conſan.& af.id eſt,conſanguinitate & affinitate.
Fri.& male.id eſt,frigidis & maleficiatis,& impotentia coeundi.
Ma.con.edic.ec.contrac.id eſt, matrimonio contra edictum eccleſiæ contracto.
Qui fi.ſint leg.id eſt,qui filij ſint legitimi.
Qui ma.ac.poſ.id eſt, qui matrimonium accuſare poſſunt,vel contra illud teſtificari.
Diuor.id eſt,diuortijs.
Don.inter vir.& ux.& de dot.id eſt, donationibus inter virum & vxorem : & de dote poſt di-

diuortium reſtituenda.

Sec.nup.id eſt,ſecundis nuptijs.

TITVLI QVINTI LIBRI.

Accu.id eſt,accuſationibus inquiſitionibus & de-

Calum.id eſt,calumniatoribus.

nuntionibus.

Simo. id eſt,ſimonia: & ne aliquid pro ſpiritalibus exigatur,vel promittatur.

Ne præla.vi.ſu.id eſt,ne prælati vices ſuas,vel eccleſias ſub anno cenſu concedant.

De magi.id eſt,de magiſtris: & ne aliquid exigatur,pro licentia ducendi.

Iudę.id eſt,Iudæis & Sarracenis,& eorum ſeruis.

Hære.id eſt,hæreticis & Manichæis.

Schiſma.id eſt,ſchiſmaticis.

Apoſta.id eſt,apoſtatis,& reiterantib. baptiſma.

His qui fil.oc.id eſt,qui filios occiderunt.

Infã.& lãg.ex.id eſt,infãtib.& lãguidis expoſitis.

Homici.id eſt, homicidio voluntario vel caſuali.

Tornea.id eſt,torneamentis.

Cle.pug.in du.id eſt,clericis pugnantib.in duello.

Balli.& ſagit.id eſt, balliſtarijs & ſagittarijs.

Adul.& ſtu id eſt,adulterio & ſtupro.

Rapto.id eſt,raptoribus,incendiarijs,& violatoribus eccleſiarum.

Fur id eſt,furtis.

Vſur.id eſt,vſuris.

Cri.fal.id eſt,crimine falſi.

Sortile.id eſt, ſortilegijs.

Collu.dete.id eſt,colluſione detegenda.

Delic.pu.id eſt, delictis puerorum.

Cler.

Cler.vena.id eſt,clerico venatore.
Cler.percuſ.id eſt,clerico percuſſore.
Maledi.id eſt,maledicis.
Cler.excommu.id eſt,clerico excõmunicato, interdicto,vel depoſito miniſtrante.
Cler. non ord.id eſt, clerico non ordinato miniſtrante.
Cler. per ſal.pro. id eſt, clerico per ſaltum promoto.
Eo qui fur.or.ſuſ.id eſt,eo, qui furtiue ordines ſuſcepit.
Exceſ. præ. id eſt, exceſſibus prælatorum in ſubditos.
No.ope nun.id eſt,noui operis nuntiatione.
Priuile. id eſt, priuilegij, & exceſſibus priuilegiatorum.
Purg.cano.id eſt,purgatione canonica.
Purg.vulg.id eſt,purgatione vulgari.
Iniu.id eſt,iniurijs,& damno dato.
Pœn.id eſt,pœnis.
Pœn.& re.id eſt,pœnitentijs & remiſſionibus.
Sen.excom.id eſt,ſententia excommunicationis.
Ver.ſig.id eſt,verborum ſignificatione.
Reg.iu.id eſt,regulis iuris.
Nunc præmiſſis rubricis Decretalium abbreuiatis & extenſis, vt eò melius menti teneantur, ſequuntur verſus de eiſdem,ſecundum ordinē.

PRIMA ſuprema fides ſtatuit,ſcribitq;ſeneſcit.
Poſtulat,electus,tranſlatus,author,& vſus.
Inde renuntio,ſuppleo: tēporibus quoq; ſcrutor.
Ordo reſignatus,ætas,vngitque ſacramen.

Filius,& ſeruus,obnoxius,& vitiatus.
Hinc bigamus,clerus,peregrinus,& archileuita.
Archiſacer,primas,ſacri cuſtos,vice fungens,
Delegans,legans,iudex ex ordine dictus.
Iudicis officium,maior pax,pacta ſequuntur.
Tranſigo,poſtulo,procuro,vel ſyndicus eſto.
Hinc metus integrat,alienat,arbitriū dat.
IVDICIVM forusque,libellus,mutua poſcens.
Litem conteſtans,ſine quo non ſuſcipe teſtes.
Iuro dilatis,ferijs ex ordine noſco.
Plus peto de cauſa:ſpoliatus reſtituendus.
Eſt dolus,eſt miſſus,lis pendens,atque ſequeſter.
Confeſſusque,probo,teſtis,teſtes quoque cogo.
Inſtruo,præſumo,iuſiurans,excipiendo.
Præſcribo,ſententio,prouoco,pergoque firmo.
DIVVs honor,clerus,habitās clerus quoq. iū-
Non reſidens dignus:æger vel debilitatus. (ctus.
Inſtituo , concedendo,ne ſede vacante.
Et ſine conſenſu maior pars non minuatur.
Eccleſiæ res,atque precaria,commodo,pono.
Vendo,loco,mutuo,feudum,pignusque,cauēdo.
Atque fideiuſſor,ſoluit,da,peculiorum.
De teſtamentis etiam,ſuccedo,ſepultis.
Parochijs,decimis,vult regula,religioſis.
Coniux,conuerſus,infidus,vota redemit.
Inde ſtatus monachi,domus,atq. capella locorū.
Iure patronatus,de cenſibus,ara ſacrata.
Miſſaque,baptiſmus, quo nō eſt præsbyter vſus.
Eucharistia,reliquiæ,ieiunia pura.
Aedes,immunes,ſeculi,fuge clerice merces.
SPONSVS,& impubes,clādeſtina,ſpōſa duorū.

Conditio, vouens, qui polluit, atque leproſus.
Seruus, de natis, ſequitur cognatio duplex.
Poſt conſanguineam, conſanguinei, gelidique.
Coniugium vetitum, ſequitur, qui legitimi ſunt.
Accuſare queunt, diuortia, dona ſecunda.

ACCVSATIO ſiue calumnia ſimonialis.

Prælati rabi Iudæus, hæreticusque.
Schiſmaticus, apoſtaticus, natos perimentes.
Infans expoſitus, homicidia, torneamenta.
Hinc clerus pugnãs, poſt hocq; ſagittat, adulter.
Eccleſiæ raptor, ſequitur fur, hinc & vſura.
Falſarius, ſors. colludens, crimen puerorum.
Clerus venator, percuſſor, maledicusque.
Clerus depoſitus, qui non eſt ordo miniſter.
Saltus furtiuus, exceſſus, opusque nouellum.
Lex priuata ſubit, ſequitur purgatio duplex.
Iniuriæ, pœnæ, quæ remiſſio, poſt anathema.
Verborum ſigni. ſequitur poſt regula Iuris.

Hi ſunt ſpeciales verſus de rubricis Decretalium ſecundum ordinem ſuum. Et vt ſupra tactum, eſt, vbi dicebatur de Decretalibus, clxxxv. ſunt rubricæ ſeu tituli.

Sunt autem capitula in Decretalibus tria millia minus xviii. Verſus:

Bis centum tituli, ſed quindenos remouebis.
Sunt Decretales ter mille, ſed abſq. nouẽ bis.

PRAEMISSIS titulis ſeu rubricis Decretalium abbreuiatis, & extenſis non inſpecto ordine alphabeti, ſed eo ordine, quo ponuntur in Decretalibus, & præmiſsis verſibus de eiſdem ſecundum ordinem, vt eo melius mente teneantur, ſequuntur

tur nunc ijdem tituli ſiue rubricæ Decretalium, extenſi Per ordinem alphabeti, ſecundum ordinē librorum eos continentium ordinati; vt lector Iuris ſi indiguerit, citius inueniendo quemlibet illorum recurrat ad eos.

TITVLI LIBRORVM DECRETALIVM.

AVTHORITATE & vſu palij.lib.1.tit.8.
Alienatione iudicij mutandi cauſa facta. lib. 1. tit.11.
Arbitris lib.1.tit.42.
Appellationibus, recuſationibus, & rela, lib.2. titulo 28.
Accuſationibus, inquiſitionibus. & denuntia. lib. 5.tit.1.
Apoſtatis & reiterantibus baptiſmum. lib.5.ti.9.
Adulterijs & ſtupro.lib 1.tit.6.
BIGAMIS non ordinandis.lib.1.tit.21.
Baptiſmo & eius effectu.lib.3.tit.42.
CONSTITVTIONBVS.lib.1.tit.2.
Conſuetudine.lib.1.tit.4.
Corpore vitiatis non ordinandis.lib.1.tit.20.
Clericis peregrinis & eis nō ſine literis recipiēdis lib 1.tit.22.
Cauſa poſſeſſionis.lib.2.tit.12.
Confeſſis lib.2.tit.18.
Confirmatione vtili.lib 2.tit.3.
Cohabitatione clericorum & mulierum.li.3.ti.2.
Clericis coniugatis.lib.3.tit.30
Clericis non reſidentibus in eccleſia, vel præbenda.lib.3.tit.4.
Clerico ægrotante vel debilitato.lib.3.tit.6.

Conceſſione præbendæ vel eccleſię non vacantis. lib.3.tit.8.
Commodato.lib.3.tit.15.
Conuerſione coniugatorum.lib.3.tit.32.
Conuerſione infidelium.lib.3.tit.33.
Capellis monachorum & aliorum religioſorum. lib.3.tit.36.
Cenſibus,exactionibus,& procurationibus.lib.3. tit.3.
Conſecratione eccleſiæ vel altaris.lib.3.tit.40.
Celebratione miſſarum,& de ſacramento Euchariſtiæ,& diuinis officijs.lib.3.tit.41.
Cuſtodia Euchariſtiæ,& chriſmatis,& aliorum ſacramentorum.lib.tit.44.
Clandeſtina deſponſatione.lib.4.tit.3.
Conditionibus appoſitis in deſponſationibus,vel alijs contractibus.lib.4.tit.5.
Coniugio leproſorum,lib.4.tit.8.
Coniugio ſeruorum.lib.4.tit.9.
Cognatione ſpirituali.lib.4.tit.12.
Conſanguinirate & affinitate.*lib*.4.tit.14.
Calumniatoribus.*lib*.5.*tit*.2
Clericis pugnantibus in duello.lib.5.tit.14.
Colluſione.lib.5.tit.22.
Clerico venatore.lib.5.tit.24.
Crimine falſi.lib.5.tit.25.
Clerico percuſſore.lib.5.tit.20.
Clerico maledico.lib.5.tit.26.
Clerico excommunicato, vel depoſito,vel interdicto miniſtrante.lib. 5.tit.28.
Clerico per ſaltum promoto.lib.5.tit.29.

DI-

DILATIONIBVS.lib.1.tit.29.
Dolo,& contumacia.lib.2.tit.14.
Depoſito.lib.3.tit.16.
Donationibus.lib.3.tit.33.
Decimis & primitijs.lib.3.tit.30.
Deſponſatione impuberum.lib.4.tit.2.
Diuortijs lib.4.tit.20.
Donationibus inter virum & vxorem, & de dote poſt diuortium reſtituenda.lib.4.33.
Delictis puerorum.lib.5.tit.23.
ELECTIONE & electi poteſtate.lib.1.tit.6.
Ætate & qualitate in ordine præficiendorum.lib.1.tit.14.
Eo, qui mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruãdæ.lib.2.tit.15.
Exceptionibus.lib.2.tit.25.
Eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione conferãtur.lib.3.tit.22.
Emptione & venditione.lib.3.tit.18.
Eccleſijs,ædificãdis vel reparãdis.lib.3. tit.48.8.
Emunitate eccleſiarum,cœmeterij, & rerum ad eas pertinentium.lib.3.tit.49.
Eo, qui duxit in matrimonium quam prius polluit per adulterium.lib.4.tit.7.
Eo,qui cognouit conſanguineam vxoris ſuæ, vel ſponſæ.lib.4.tit.11.
Eis qui filios occidunt.lib.5.tit.10.
Eo,qui furtiue ordines ſuſcepit.lib.5.tit.30.
Exceſſibus prælatorum in ſubpitos.lib.5. tit. 31.
FILIIS presbyterorum.lib.1.tit.17.
Foro competenti.lib.2.tit.2.

Digitized by Google

Ferijs.lib.2.tit.9.
Fide inſtrumentorm lib.2.tit.22.
Feudis lib.3.tit.20.
Fideiuſſoribus.lib.3.tit.22.
Frigidis & maleficiatis.lib.4.tit.15.
Furtis.lib.5.tit.18.
Falſarijs.lib.5.tit.20.
HIS, quæ vi, metusue cauſa fiunt.lib.1.tit.40.
His, quæ fiunt à prælato ſine cōſenſu capituli, lib.4.titulo.10.
His, quæ fiūt à maiori parte capituli.lib.4.tit.20.
Hæreticis.lib.5.tit.7.
Homicidio voluntario vel caſuali.lib.5.tit.12.
IN integrum reſtitutio.lib.1.tit.40.
Iudicis lib.2.tit.1.
Iuramento calumniæ.lib.2.tit.7.
Inſtitutionibus.lib.3.tit.7.
Iure patronatus.lib.3.tit.38.
Iudæis & Saracenis & eorum ſeruis.lib.5.tit.11.
Infantibus & languidis expoſitis.lib.5.tit.11.
Iniurijs & damno dato.lib.6.tit.36.
LIBELLI oblatione lib.2.tit.3.
Litis conteſtatione.lib.2.tit.45.
Locato & conducto.lib 3.tit.18.
MAIORITATE & obedientia.lib.1.tit.33.
Mutuis petitionibus.lib.2.tit.4.
Matrimonio contracto contra interdictum eccleſiæ.lib.4.tit.16.
Magiſtris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi lib.5.tit.5.
Maledicis.lib.5.tit.26.

Digitized by Google

NATO ex libero ventre.lib.4.tit.20.
Non ordinato miniſtrante.lib.5.tit.28.
Noui operi nuntiatione.lib.5.tit.32.
Ne clerici ſeu monachi ſecularibus negotijs ſe immiſceant.lib 3.tit.1.
Ne prælati vices alij concedant ſub annuo cenſu. lib 5.tit.4.
Ne ſede vacante aliquid in nouetur. lib. 3. tit. 8.
ORDINATIS ab Epiſcopo qui renunciauit epiſcopatui, vel excommunicato.lib 1.ti 13.
Obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non.lib.1. tit.20.
Offic.archidiaconi lib 1.tit.23.
Offic.archibresbyteri.lib 1.tit.24.
Offic.primicerij.lib 1.tit.25.
Offic.ſacriſtæ.lib.1.tit 26.
Offic.cuſtodis lib. 1.tit.27.
Offic vicarij lib 1 tit.28.
Offic.vel poteſtate iudicis delegati.lib.1.tit.29.
Offic.legati.lib. 1.tit 30
Offic.iudicis ordinarij.lib 1.tit.31.
Offic.iudicis.lib.1.tit.32.
Ordine cognitionum.lib 2.tit.10.
Obſeruantia ieiuniorum.lib.4.tit.46.
POSTVLATIO lib.1.tit.5.
Pactis.lib 1.tit.35.
Poſtulando.lib.1.tit 37.
Procuratoribus.lib.1.tit.38.
Plus petitionibus lib 2.tit.11.
Probationibus.lib.2.tit.19.
Præſumptionibus.lib.2.tit.23.

Præſcriptionibus.lib.2.tit.26.
Peregrinantibus.lib.2.tit.19.
Præbendis & dignitatibus.lib.3.tit.5.
Precarijs.lib.3.tit.14.
Pignoribus & alijs cautionibus.lib.3.tit.22.
Peculio clericorum.lib.3.tit.25.
Parochijs & alienis parochianis.lib.3.tit.19.
Presbytero nondum baptizato.lib.3.tit.43.
Purificatione poſt partum.lib.3.tit.47.
Priuilegijs & exceſſib.priuilegiatorũ.li.5.ti.33.
Purgatione canonica.lib.5.tit.34.
Purgatione vulgari.lib.5.tit.35.
Pœnis.lib.5.tit.37.
Pœnitentijs & remiſſionibus.lib.5.tit.38.
QVI clerici vel vouentes matrimonium contrahere poſſunt.lib.4.tit.6.
Quifilij ſint legitimi.lib.4.tit.17.
Qui matrimonium accuſare poſſunt, vel teſtificari.lib.4.tit.8.
RESCRIPTIS.lib.1.tit.3.
Reſtitutione in integrum.lib.1.tit.9.
Rebus eccleſiæ alienandi vel non.lib.3.tit.13.
Reſtitutione ſpoliatornm.lib.2.tit.13.
Rerum permutatione.lib.3.tit.19.
Regularibus & tranſeuntibus ad religionem.lib.3.tit.31.
Religioſis domibus.lib.3.tit.36.
Reliquijs & veneratione ſanctorum.lib.3.tit.45.
Raptoribus & incendiarijs & violatoribus eccleſiarum.lib.5.tit.16.
Regulis iuris.lib.5.tit.4.

SVM-

SVMMA Trinitate & fide catholica.lib.1.tit.1.
Supplenda negligentia prælatorum.lib.1.tit.10.
Scrutinio in ordine faciendo.lib.1.tit.12.
Sacra vnctione.lib.1.tit.15.
Sacramentis iterandis vel non.lib.1.tit.16.
Seruis non ordinandis.lib.1.tit.18.
Syndico.lib.1.tit.39.
Sequeſtratione poſſeſſionis & fructuum. libro. 2. tit.17.
Sententia & re iudicata.lib.2.tit.17.
Solutionibus.lib.3.tit.23.
Succeſſionibus ab inteſtato.lib.3.tit.27.
Sepulturis.lib.3.tit.28.
Statu monacharum.lib.3.tit.25.
Sponſalibus & matrimonijs.lib.4.tit.1.
Sponſa duorum.lib.4.tit.4.
Secundis nuptijs.lib.4.tit.21.
Simonia & ne aliquid exigatur vel promittatur. lib.5.tit.4.
Schiſmaticis & ordinatis ab eis.lib.5.tit.8.
Sagittarijs & baliſtarijs.lib.10.tit.15.
Sortilegijs.lib.5.tit.12.
Sententia excommunicationis, ſuſpenſionis, &c. lib.5.tit.39.
TRANSLATIONE Epiſcopi vel electi.li.1.ti.7.
Temporibus ordinationum, & qualitate ordinãdorum.lib.1.tit.11.
Treuga,& pace.lib.1.tit.34.
Tranſactionibus.lib.tit.36.
Teſtibus,& atteſtationibus.lib.2.tit.20.
Teſtibus cogendis.lib.2.tit.21.

Teſtamentis & vltimis voluntatibus.lib.3.tit.26.
Torneamentis.lib.5.tit.13.
VT eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione cõferantur.lib.3.tit.12.
Vt lite non conteſtata non procedatur ad teſtiũ receptionem vel ad definitiuam ſententiam. lib.2 tit.6.
Vt lite pendente nihil innouetur.lib.2.tit.16.
Vita & honeſtate clericorum.lib.3.tit.1.
Voto & voti redemptione.lib.3.tit.34.
Vſuris.lib 5,tit.19.
Verborum ſignific.lib.5.tit.40.

In ſexto autem libro ſunt rubricæ pauciores, videlicet circa 62. & in Clemẽtinis adhuc paucio res, videlicet.47.

Capitula ſcire cupiens in his duobus mox numerabit: ſed magis profecto quid contineant attendendum eſt, quam quot ſint. Vt autem faciliter ſciretur in verſibus præmiſſis quæ rubricæ Decretalium eſſet in Sexto, & quæ in Clementinis: de ſuperſignandæ eſſent cum rubro 6. in ſexto: & 7. in Clementinis, quod aliquo labore fieri poſſet. illum ad remouendum, tituli ſiuæ rubricæ libri Sexti, & Clementinarum conſequenter: ſequũtur: vt in eiſdem poſitæ ſunl libris, non inſpecto ordine alphabeti. Et primo tituli ſiue rubricæ libri primi Sexti Decretalium.

TITVLI PRIMI LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE ſumma Trinitate & fide catholica.
De conſtitutionibus.
De reſcriptis.

De

De conſuetutine.
De poſtulatione prælatorum.
De electione & electi poteſtate.
De renunciatione.
De ſupplenda negligentia prælatorum.
De tẽporibus ordinũ,& qualitatibus ordiãdorũ.
De filijs presbyterorum ordinandis,vel non.
De officio vicarij.
De officio & poteſtate iudicis.
De officio & poteſtate iudicis delegati.
De officio legati.
De officio iudicis ordinarij.
De maioritate & obedientia.
De pactis.
De procuratoribus.
De ijs qui vi,metusve cauſa fiunt.
De reſtitutione in integrum.
De arbitris.
TITVLI SECVNDI LIB. SEX. DECRETALIVM.
DE iudicijs.
De foro competenti.
De litis conteſtatione.
De iuramento calumniæ.
De reſtitutione ſpoliatorum.
De dolo & contumacia.
De eo qui mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandæ.
Vt lite pendente nihil innouetur.
De confeſſis.
De teſtibus,& atteſtationibus.
De iure iurando.
De

De exceptionibus.
De preſcriptionibus.
De ſententia & re iudicata.
De appellationibus,recuſationibus, & relationibus.

TITVLI TERTII LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE vita & honeſtate clericorum.
De clericis coniugatis.
De clericis nõ reſidẽtib.in eccleſia, vel præbẽda.
De præbendis & dignitatibus.
De clerico ægrotante,vel debilitato.
De inſtitutionibus.
De conceſſione præbendœ, vel eccleſiæ non vacantis.
Ne ſede vacante aliquid innouetur.
De rebus eccleſiæ non alienandis.
De ſepulturis.
De decimis, primitijs,& oblationibus.
De regularibus,& tranſeuntibus ad religonem.
De uoto,& voti redemptione.
De ſtatu monachorum, & canonicorum regularium.
De iure patronatus.
De conſecratione eccleſiæ,vel altaris.
De reliquijs,& veneratione ſanctorum.
Ee immunitate eccleſię,cœmeteriorum,& rerum ad eas pertinentium.
Ne clerici, vel monachi negotijs ſecularibus ſe immiſceant.

TITVLI QVARTI LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE ſponſalibus & matrimonijs.

De deſponſatione impuberum.
De cognatione ſpirituali.

TITVLI QVINTI LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE accuſationibus, inquiſitionibus, & denuntiationibus.
De hæreticis, & Manichæis, & eorum ſeruis.
De ſchiſmaticis.
De homicidio voluntario vel caſuali.
De exceſſibus prælatorum in ſubdit[illegible]orum.
De priuilegijs & exceſſibus priu[illegible]
De iniurijs & damno dato.
De pœnis.
De pœnitentijs [illegible]miſſionibus.
De ſent[illegible]communicationis.
De v[illegible]orum ſignificatione.
De regulis iuris.

POSITIS titulis quinq; librorum. libro 6. prout conſequenter ponuntur in libris, non inſpecto alphabeti ordine, ponuntur ijdem tituli ſiue rubricæ præfatorum librorum libri ſexti ſecundum ordinem alphabeti: vt à lectoribus citius inueniri valeant.

TITVLI SIVE RVBRICÆ SEXTI LIBRI DECRETALIVM.

ARBITRIS lib. 1. tit. 22.
Accuſationibus, inquiſitionibus, & denũtiationibus. lib. 5. tit. 1.
Appellationibus recuſationibus, & relationibus lib: 2. tit. 15.
Bigamis. lib. 1. tit. 11.
Conſtitutionibus. lib. 1. tit. 2.

Con-

Digitized by Google

Conſuetudine.lib.1.tit.4.
Confeſſis.lib.2.tit.9.
Clericis coniugatis.lib.3.tit.2.
Clericis non reſidentibus in eccleſia vel præbenda.lib.3.tit.3.
Clerico ægrotante,vel debilitato.lib.3.tit.5.
Conceſſione præbendæ,&c.lib.3.tit.7.
Co[illegible]ratione eccleſiæ,vel altaris.lib.3.tit.19.
Dolo & c[illegible] ſpirituali.lib.4.tit.3.
Decimis,prim[illegible]macia.lib.2.tit.6.
Deſponſatione imp[illegible] & oblationibus.lib.3.tit.13.
Flectione & electi poteſtat[illegible]rum.lib.4.tit.2.
[illegible] tit.6.
Exceptionibus.lib.2.tit.2.
Eo qui mittitur in poſſeſſionem cauſa [illegible] ſeruandæ.lib.2.tit.7.
Exceſſibus prælatorum in ſubditos.lib.5.tit.5.
Filijs præsbyterorum ordinandis,vel non.lib. 1. tit.10.
Foro competenti.lib.2.tit.2.
His,quæ vi,metusve cauſa fiunt.lib.1.tit.20.
Hæreticis,& Manichæis, & eorum ſeruis. lib. 5. tit.2.
Homicidio voluntario,vel caſuali.lib.5.tit.4.
Iudicijs.lib.2.tit. 1.
Iuramento calumniæ.lib.2.tit4.
Iureiurando.lib.2.tit.11.
Inſtitutionibus.lib.3.tit.6.
Iure patronatus.lib.3.tit.7.
Immunitate eccleſiarum,cœmeteriorum,& rerũ ad eas pertinentium.lib.3.tit.20.

Iniu-

Iniurijs & damno dato.lib.5.tit.7.
Litis conteſtatione.lib.2.tit.3.
Maioritate & obedientia.lib.1.tit.17.
Ne ſede vacante aliquid imouetur.lib.3.tit.8.
Ne clerici, vel monachi negotijs ſecularibus ſe immiſceant.lib.4.tit.21.
Officio vicarij.lib.1.tit.12.
Officio & poteſtate iudicis delegati.lib.1. tit.14.
Officio legati.lib. 1.tit.15.
Officio iudicis ordinarij.lib.1.tit.16.
Poſtulatione prælatorum.lib.1.tit.5.
Pactis.lib.1.tit.18.
Procuratoribus.lib.1.tit.19.
Præſcriptionibus.lib.2.tit.13.
Præbendis & dignitatibus.lib.3.tit.4.
Priuilegijs, & exceſſibus priuilegiatorum. lib. 5. tit.6.
Pœnis.lib.5.tit.8.
Pęnitentijs & remiſſionibus.lib.5.tit.9.
Reſcriptis.lib.1.tit.3.
Renunciationibus.lib.1.tit.7.
Reſtitutione in integrum.lib.1.tit.21.
Reſtitutione ſpoliatorum.lib.2.tit.5.
Rebus eccleſiæ non alienandis.lib.3.tit.9.
Regularibus & tranſeuntibus ad religionem. lib. 3.tit.14.
Reliquis & veneratione ſanctorum.lib.3.tit.19.
Regulis iuris.lib.5.tit.12.
Summa Trinitate & fide catholica.lib.1.tit.1.
Supplenda negligentia prælatorum.lib.1.tit.8.
Sententia & re iudicata.lib.2.tit.14.

Sta-

Ferijs.lib.2.tit.9.
Fide inſtrumentorm lib.2. tit.22.
Feudis lib.3.tit.20.
Fideiuſſoribus.lib.3.tit.22.
Frigidis & maleficiatis.lib.4.tit.15.
Furtis.lib.5.tit.18.
Falſarijs.lib.5.tit.20.
HIS,quæ vi,metusue cauſa fiunt.lib.1.tit.40.
His,quæ fiunt à prælato ſine cõſenſu capituli, lib. 4.titulo.10.
His,quæ fiũt à maiori parte capituli.lib.4.tit.20.
Hæreticis.lib.5.tit.7.
Homicidio voluntario vel caſuali.lib.5.tit.12.
IN integrum reſtitutio.lib.1.tit.40.
Iudicis lib.2.tit.1.
Iuramento calumniæ.lib.2.tit.7.
Inſtitutionibus.lib.3.tit.7.
Iure patronatus.lib.3.tit.38.
Iudæis & Saracenis & eorum ſeruis.lib.5.tit.11.
Infantibus & languidis expoſitis.lib.5.tit.11.
Iniurijs & damno dato.lib.6.tit.36.
LIBELLI oblatione lib.2.tit.3.
Litis conteſtatione.lib.2.tit.45.
Locato & conducto.lib 3.tit.18.
MAIORITATE & obedientia.lib.1.tit.33.
Mutuis petitionibus.lib.2.tit.4.
Matrimonio contracto contra interdictum eccleſiæ.lib.4 tit.16.
Magiſtris,& ne aliquid exigatur pro licentia docendi lib.5.tit.5.
Maledicis.lib.5.tit.26.

NA-

NATO ex libero ventre.lib.4.tit.20.
Non ordinato miniſtrante.lib.5.tit.28.
Noui operi nuntiatione.lib.5.tit.32.
Ne clerici ſeu monachi ſecularibus negotijs ſe, immiſceant.lib 3.tit.1.
Ne prælati vices alij concedant ſub annuo cenſu. lib 5.tit.4.
Ne ſede vacante aliquid innouetur. lib.3. tit. 8.
ORDINATIS ab Epiſcopo qui renunciauit epiſcopatui, vel excommunicato.lib.1.ti 13.
Obligatis ad ratiocinia ordinandis vel non.lib.1. tit.20.
Offic.archidiaconi lib 1.tit.23.
Offic.archibresbyteri.lib 1.tit.24.
Offic.primicerij.lib 1.tit.25.
Offic.ſacriſtæ.lib.1.tit.26.
Offic.cuſtodis lib.1.tit.27.
Offic vicarij lib 1.tit.28.
Offic.vel poteſtate iudicis delegati.lib.1.tit.29.
Offic.legati.lib.1.tit 30.
Offic.iudicis ordinarij.lib.1.tit.31.
Offic.iudicis.lib.1.tit.32.
Ordine cognitionum.lib 2.tit.10.
Obſeruantia ieiuniorum.lib.4.tit.46.
POSTVLATIO lib.1.tit.5.
Pactis.lib 1.tit.35.
Poſtulando.lib.1.tit 37.
Procuratoribus.lib.1.tit.38.
Plus petitionibus lib.2.tit.11.
Probationibus.lib.2.tit.19.
Præſumptionibus.lib.2.tit.23.

Præſcriptionibus.lib.2.tit.26.
Peregrinantibus.lib.2.tit.19.
Præbendis & dignitatibus.lib.3.tit.5.
Precarijs.lib.3.tit.14.
Pignoribus & alijs cautionibus.lib.3.tit.22.
Peculio clericorum.lib.3.tit.25.
Parochijs & alienis parochianis.lib.3.tit.19.
Presbytero nondum baptizato.lib.3.tit.43.
Purificatione poſt partum.lib.3.tit.47.
Priuilegijs & exceſsib.priuilegiatorũ.li.5.ti.33.
Purgatione canonica.lib.5.tit.34.
Purgatione vulgari.lib.5.tit.35.
Pœnis.lib.5.tit.37.
Pœnitentijs & remiſſionibus.lib.5.tit.38.
QVI clerici vel vouentes matrimonium contrahere poſſunt.lib.4.tit.6.
Qui filij ſint legitimi.lib.4.tit.17.
Qui matrimonium accuſare poſſunt, vel teſtificari.lib.4.tit.8.
RESCRIPTIS.lib.1.tit.3.
Reſtitutione in integrum.lib.1.tit.9.
Rebus eccleſiæ alienandi vel non.lib.3.tit.13.
Reſtitutione ſpoliatornm.lib.2.tit.13.
Rerum permutatione.lib.3.tit.19.
Regularibus & tranſeuntibus ad religionem.lib.3.tit.31.
Religioſis domibus.lib.3.tit.36.
Reliquijs & veneratione ſanctorum.lib.3.tit.45.
Raptoribus & incendiarijs & violatoribus eccleſiarum.lib 5.tit.16.
Regulis iuris.lib.5.tit.4.

SVM-

SVMMA Trinitate & fide catholica.lib.1.tit.1.
Supplenda negligentia prælatorum.lib.1.tit.10.
Scrutinio in ordine faciendo.lib.1.tit.12.
Sacra vnctione.lib.1.tit.15.
Sacramentis iterandis vel non.lib.1.tit.16.
Seruis non ordinandis.lib.1.tit.18.
Syndico.lib.1.tit.39.
Sequeſtratione poſſeſſionis & fructuum. libro. 2. tit.17.
Sententia & re iudicata.lib.2.tit.17.
Solutionibus.lib.3.tit.23.
Succeſſionibus ab inteſtato.lib.3.tit.27.
Sepulturis.lib.3.tit.28.
Statu monacharum.lib.3.tit.25.
Sponſalibus & matrimonijs.lib.4.tit.1.
Sponſa duorum.lib.4.tit.4.
Secundis nuptijs.lib.4.tit.21.
Simonia & ne aliquid exigatur vel promittatur. lib.5.tit.4.
Schiſmaticis & ordinatis ab eis.lib.5.tit.8.
Sagittarijs & baliſtarijs.lib.10.tit.15.
Sortilegijs.lib.5.tit.12.
Sententia excommunicationis, ſuſpenſionis, &c. lib.5.tit.39.
TRANSLATIONE Epiſcopi vel electi.li.1.ti.7.
Temporibus ordinationum, & qualitate ordinãdorum.lib.1.tit.11.
Treuga,& pace.lib.1.tit.34.
Tranſactionibus.lib.tit.36.
Teſtibus,& atteſtationibus.lib.2.tit.20.
Teſtibus cogendis.lib.2.tit.21.

Teſtamentis & vltimis voluntatibus.lib.3.tit.26.
Torneamentis.lib.5.tit.13.
VT eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione cõferantur.lib.3.tit.12.
Vt lite non conteſtata non procedatur ad teſtiũ receptionem vel ad definitiuam ſententiam. lib.2 tit.6.
Vt lite pendente nihil innouetur.lib.2.tit.16.
Vita & honeſtate clericorum.lib.3.tit.1.
Voto & voti redemptione.lib.3.tit.34.
Vſuris.lib 5,tit.19.
Verborum ſignific.lib.5.tit.40.

In ſexto autem libro ſunt rubricæ pauciores, videlicet circa 62. & in Clemẽtinis adhuc pauciores, videlicet.47.

Capitula ſcire cupiens in his duobus mox numerabit:ſed magis profecto quid contineant attendendum eſt, quam quot ſint. Vt autem faciliter ſciretur in verſibus præmiſſis quæ rubricæ Decretalium eſſet in Sexto, & quæ in Clementinis:de ſuperſignandæ eſſent cum rubro 6.in ſexto: & 7.in Clementinis, quod aliquo labore fieri poſſet.illum ad remouendum, tituli ſiuæ rubricæ libri Sexti,& Clementinarum conſequenter:ſequũtur:vt in eiſdem poſitæ ſunl libris, non inſpecto ordine alphabeti.Et primo tituli ſiue rubricæ libri primi Sexti Decretalium.

TITVLI PRIMI LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE ſumma Trinitate & fide catholica.
De conſtitutionibus.
De reſcriptis.

De

De conſuetudine.
De poſtulatione prælatorum.
De electione & electi poteſtate.
De renunciatione.
De ſupplenda negligentia prælatorum.
De tēporibus ordinū,& qualitatibus ordiādorū.
De filijs presbyterorum ordinandis,vel non.
De officio vicarij.
De officio & poteſtate iudicis.
De officio & poteſtate iudicis delegati.
De officio legati.
De officio iudicis ordinarij.
De maioritate & obedientia.
De pactis.
De procuratoribus.
De ijs qui vi,metusve cauſa fiunt.
De reſtitutione in integrum.
De arbitris.

TITVLI SECVNDI LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE iudicijs.
De foro competenti.
De litis conteſtatione.
De iuramento calumniæ.
De reſtitutione ſpoliatorum.
De dolo & contumacia.
De eo qui mittitur in poſſeſsionem cauſa rei ſeruandæ.
Vt lite pendente nihil innouetur.
De confeſſis.
De teſtibus,& atteſtationibus.
De iure iurando.

Digitized by Google

De exceptionibus.
De preſcriptionibus.
De ſententia & re iudicata.
De appellationibus, recuſationibus, & relationibus.

TITVLI TERTII LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE vita & honeſtate clericorum.
De clericis coniugatis.
De clericis nō reſidētib. in eccleſia, vel præbēda.
De præbendis & dignitatibus.
De clerico ægrotante, vel debilitato.
De inſtitutionibus.
De conceſſione præbendœ, vel eccleſiæ non vacantis.
Ne ſede vacante aliquid innouetur.
De rebus eccleſiæ non alienandis.
De ſepulturis.
De decimis, primitijs, & oblationibus.
De regularibus, & tranſeuntibus ad religonem.
De uoto, & voti redemptione.
De ſtatu monachorum, & canonicorum regularium.
De iure patronatus.
De conſecratione eccleſiæ, vel altaris.
De reliquijs, & veneratione ſanctorum.
Ee immunitate eccleſię, cœmeteriorum, & rerum ad eas pertinentium.
Ne clerici, vel monachi negotijs ſecularibus ſe immiſceant.

TITVLI QVARTI LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE ſponſalibus & matrimonijs.

De deſponſatione impuberum.
De cognatione ſpirituali.

TITVLI QVINTI LIB. SEX. DECRETALIVM.

DE accuſationibus, inquiſitionibus, & denuntiationibus.
De hæreticis, & Manichæis, & eorum ſeruis.
De ſchiſmaticis.
De homicidio voluntario vel caſuali.
De exceſſibus prælatorum in ſubditos [illegible] ſuorum.
De priuilegijs & exceſſibus priui[illegible]
De iniurijs & damno dato.
De pœnis.
De pœnitentijs [illegible] remiſſionibus.
De ſenten[illegible] excommunicationis.
De v[illegible]orum ſignificatione.
De regulis iuris.

POSITIS titulis quinq; librorum. libro 6. prout conſequenter ponuntur in libris, non inſpecto alphabeti ordine, ponuntur ijdem tituli ſiue rubricæ præfatorum librorum libri ſexti ſecundum ordinem alphabeti: vt à lectoribus citius inueniri valeant.

TITVLI SIVE RVBRICÆ SEXTI LIBRI DECRETALIVM.

ARBITRIS lib. 1. tit. 22.
Accuſationibus, inquiſitionibus, & denũtiationibus. lib. 5. tit. 1.
Appellationibus recuſationibus, & relationibus lib: 2. tit. 15.
Bigamis. lib. 1. tit. 11.
Conſtitutionibus. lib. 1. tit. 2.

Con-

Conſuetudine.lib.1.tit.4.
Confeſſis.lib.2.tit.9.
Clericis coniugatis.lib.3.tit.2.
Clericis non reſidentibus in eccleſia vel præbenda.lib.3.tit.3.
Clerico ægrotante,vel debilitato.lib.3.tit.5.
Conceſſione præbendæ,&c.lib.3.tit.7.
Cognatione eccleſiæ,vel altaris.lib.3.tit.19.
Dolo & c. ſpirituali lib.4.tit.3.
Decimis,primacia.lib.2.tit.6.
Deſponſatione imp. & oblationibus.lib.3.tit.13.
Electione & electi poteſtate.lib.4.tit.2.
Exceptionibus.lib.2.tit.2. tit.6.
Eo qui mittitur in poſſeſſionem cauſa ſeruãdæ.lib.2.tit.7.
Exceſſibus prælatorum in ſubditos.lib.5.tit.5.
Filijs præsbyterorum ordinandis,vel non.lib.1.tit.10.
Foro competenti.lib.2.tit.2.
His,quæ vi,metusve cauſa fiunt.lib.1.tit.20.
Hæreticis,& Manichæis, & eorum ſeruis. lib.5.tit.2.
Homicidio voluntario,vel caſuali.lib.5.tit.4.
Iudicijs.lib.2.tit.1.
Iuramento calumniæ.lib.2.tit.4.
Iureiurando.lib.2.tit.11.
Inſtitutionibus.lib.3.tit.6.
Iure patronatus.lib.3.tit.7.
Immunitate eccleſiarum,cœmeteriorum,& rerũ ad eas pertinentium.lib.3.tit.20.

Iniu-

Iniurijs & damno dato.lib.5.tit.7.
Litis conteſtatione.lib.2.tit.3.
Maioritate & obedientia.lib.1.tit.17.
Ne ſede vacante aliquid innouetur.lib.3.tit.8.
Ne clerici, vel monachi negotijs ſecularibus ſe immiſceant.lib.4.tit.21.
Officio vicarij.lib.1.tit.12.
Officio & poteſtate iudicis delegati.lib.1. tit.14.
Officio legati.lib. 1.tit.15.
Officio iudicis ordinarij.lib.1.tit.16.
Poſtulatione prælatorum.lib.1.tit.5.
Pactis.lib.1.tit.18.
Procuratoribus.lib.1.tit.19.
Præſcriptionibus.lib.2.tit.13.
Præbendis & dignitatibus.lib.3.tit.4.
Priuilegijs,& exceſſibus priuilegiatorum. lib. 5. tit.6.
Pœnis.lib.5.tit.8.
Pęnitentijs & remiſſionibus.lib.5.tit.9.
Reſcriptis.lib.1.tit.3.
Renunciationibus.lib.1.tit.7.
Reſtitutione in integrum.lib.1.tit.21.
Reſtitutione ſpoliatorum.lib.2.tit.5.
Rebus eccleſiæ non alienandis.lib.3.tit.9.
Regularibus & tranſeuntibus ad religionem. lib. 3.tit.14.
Reliquis & veneratione ſanctorum.lib.3.tit.19.
Regulis iuris.lib.5.tit.12.
Summa Trinitate & fide catholica.lib.1.tit.1.
Supplenda negligentia prælatorum.lib.1.tit.8.
Sententia & re iudicata.lib.2.tit.14.

Sta-

Statu monachorum regularium.lib.3.tit.16.
Sponſalibus & matrimonijs.lib.3.tit.1.
Schiſmaticis.lib.1.tit.3.
Sententia excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti,& ſolutionis.lib.5.tit.10.
Temporibus ordinum,& qualitatibus ordinãdorum.lib.1.tit.9.
Teſtibus,& atteſtationibus.lib.2.tit.10.
Teſtamentis,& vltimis voluntatibus.lib.3.tit.11.
Vt lite pendente nihil innouetur.lib.2.tit.8.
Vita & honeſtate clericorum.lib.3.tit.1.
Voto & voti redemptione.lib.3.tit.15.
Verborum ſignificatione.lib.5.tit.11.

Nota quòd in libris Sexti Decretalium ſunt tituli ſiue rubricæ 72. In primo libro 21. In ſecundo 15. In tertio 19. In quarto 3. In quinto 12.

SEQVVNTVR tituli ſiue rubricæ Clementinarum, vt in libris earum cõſequẽter poſiti ſunt, ordine alphabeti non inſpecto.

TITVLI PRIMI LIBRI CLEMENTINARVM.

De ſumma Trinitate & fide catholica.
De reſcriptis.
De electione & electi poteſtate.
De renunciationibus.
De ſupplenda negligentia prælatorum.
De ætate & qualitate,&c.
De officio vicarij.
De officio & poteſtate iudicis delegati.
De officio iudicis ordinarij.

De

De procuratoribus.
De in integrum reſtitutione.

TITVLI SECVNDI LIBRI CLEMENTINARVM.

DE iudicijs.
De foro competenti.
De cauſa poſſeſſionis & proprietatis.
De dolo & contumacia.
Vt lite pendente nihil innouetur.
De ſequeſtratione poſſesſionum,& fructuum.
De probationibus.
De iureiurando.
De exceptionibus.
De ſententia & re iudicata.
De appellationibus,recuſationibus,& relationibus.

TITVLI TERTII LIBRI.

DE vita & honeſtate clericorum.
De præbendis & dignitatibus.
De conceſſione præbendæ, vel eccleſiæ non vacātis.
De rebus eccleſiæ non alienandis.
De rerum permutatione.
De teſtamentis,& vltimis voluntatibus.
De ſepulturis.
De decimis,primitijs,& oblationibus.
De regularibus,& tranſeuntibus ad religionem.
De ſtatu monachorum,& canonicorum.
De religioſis domibus vt epiſcopo ſint ſubiectæ.
De iure patronatus.
De cenſibus,& exactionibus,& procurationibus.

De celebratione miſſarum & ſacramento Euchariſtiæ,& diuinis officijs.

De reliquijs,& veneratione ſanctorum.

De immunitate eccleſiarum, cœmeteriorum, & rerum ad eas pertinentium.

TITVLI QVARTI LIBRI.

DE conſanguinitate & affinitate.

TITVLI QVINTI LIBRI.

DE magiſtris,& ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

De Iudæis & Sarracenis & eorum ſeruis.

De homicidio voluntario vel caſuali.

De exceſſibus prælatorum in ſubditos.

De priuilegijs & exceſſibus priuilegiatorum.

De pœnitentijs & remiſſionibus.

De ſententia excommunicationis,ſuſpēſionis,interdicti,& ſolutionis.

De verborum ſignificatione.

POSITIS titulis quinque librorum Clementinarum, prout communiter ponuntur in libris nō inſpecto alphabeti ordine ponuntur ijdem tituli,ſiue rubricæ præfatorum librorum Clementinarum,ſecundum ordinem alphabeti,vt à lectoribus citius inueniri valeant.

TITVLI SIVE RVBRICÆ LIBRI CLEMENTINARVM.

APPELLATIONIBVS,recuſationibus,& relationibus.lib.2 tit.11.

Cauſa poſſeſſionis,& proprietatis lib.2.tit.3.

Conceſſione præbendæ,vel eccleſię non vacantis. lib.3.titulo.3.

Cen-

Cēſib. exactionib.& procurationibus.lib.3.ti.13.
Celebratione miſſarum, & ſacramento euchariſtiæ,& diuinis officijs.lib.3.tit.14.
Conſanguinitate & affinitate.lib.4.tit.1.
Dolo & contumacia.lib.2.tit.3.
Decimis,primitijs,& oblationibus.lib.3.tit.8.
Electione & electi poteſtate.lib.1.tit.3.
Aetate & qualitate in ordine præficiendorum. lib.1.tit.8.
Exceptionibus.lib.2.tit.9.
Exceptionibus prælatorū in ſubditos.lib.5.tit.4.
Foro competenti.lib.2.tit.2.
Homicidio voluntario vel caſuali.lib.5.tit.3.
In integrum reſtitutione.lib.1.tit.11.
Iudicijs.lib.2.tit.1.
Iureiurando.lib.2.tit.8.
Iure patronatus.lib.3.tit.12.
Immunitate eccleſiarum,cœmeteriorum,& rerū ad eas pertinentium.lib.3.tit.16.
Iudæis,& Sarracenis,& eorum ſeruis.lib.5.tit.2.
Magiſtris,& ne aliquid exigatur pro licentia docendi.lib.5.tit.1.
Officio vicarij.lib.1.tit.7.
Officio & poteſtate iudicis delegati.lib.1.tit.8.
Officio iudicis ordinarij lib.1.tit.8.
Procuratoribus.lib.1.tit.10.
Probationibus.lib.2.tit.7.
Præbendis,& dignitatibus.lib.3.tit.2.
Priuilegijs & exceſſibus priuilegiatorū. li.5.ti.5.
Pœnitentijs &remiſſionibus.lib.5.tit.6.
Reſcriptis.lib.1.tit.2.

Renuntiationibus.lib.1.tit.2.
Rebus eccleſiæ non alienandis.lib.3.tit.4.
Rerum permutatione.lib.3.tit.5.
Regularibus & tranſeuntibus ad religionem. lib. 3.tit.11.
Religioſis domibus, vt epiſcopo ſint ſubiectæ.lib. 3 tit.10.
Reliquijs & veneratione ſanctorum. libro 3. titulo 15.
Summa trinitate & fide catholica.lib.1.tit.1.
Supplenda negligentia prælatorum.lib.1.tit.5.
Sequeſtratione poſſeſſionum & fructuum. lib. 2. tit.6.
Sententia & re iudicata.lib.2.tit.10.
Sepulturis lib.3.tit.7.
Statu monachorum & canonicorum regularium. lib.3.tit.10.
Sententia excommunicationis, ſuſpẽſionis & interdicti,& ſolutionis.lib.5.tit 7.
Teſtamentis & vltimis voluntatibus.lib.3.tit.4.
Vt lite pendente nihil innouetur.lib.2.tit.5.
Vita & honeſtate clericorum.lib.3.tit.1.
Verborum ſignific.lib.5.tit.8.
Not. quòd in libris Clemen. & Decretalium ſunt tituli ſiue rubricæ 42. In primo lib. 11. In ſecũdo 11. In tertio 16. In quarto. 1. In quinto. 3.

Ollige per verſus quid vult diſtinctio quæuis.
Cvr videat quiſquis diuinum ius hominisque
Vtque ſciat, per quæ cõſiſtunt iura Quiritũ.
Et cur dicatur res eccleſiaſtica canon.
Regum cur fuerint à primo condita iura.

Nec

Nec liceat cuiquam ius naturale mouere.
Hæc mala peccati diſtinguit ludificati.
Ex hac cognoſcens,qui leges compoſuerunt
Re qua ius nature à conſuetudine differt.
Vt naturali cedant,quæ conſtituuntur.
Sic legi regum,lex præualet eccleſiarum.
Mandato iuris & legum vincitur vſus.
Omnia iuſtitiæ diſcretio prouida penſat.
Non diſpenſatur vbi naturale patet ius.
Si nec agas leuiter,quòd quis vitet grauiora.
Tempus in hac diſce,quo canon cœperit eſſe.
Reſpicias quot erant,& eos,qui conſtituerunt:
Actor ſit Papa,ſi concilium celebrandum.
Dicitur hic,quod bis ſynodus celebratur in ãno.
Hæc monſtrat,quid Decretalis epiſtola poſſit.
Tantò quis valeat,quò quis rationibus inſtat.
Summos ſeu minimos,recitans locat inferiores.
Iſta locum diſtinguit,& ordinat eccleſiarum.
Conſecrat hæc omnes maiores,ſiue minores.
Diſcutit iſta genus,patriam,vitamque ſacrandi.
Hæc dat cuique ſuum, veniale ex crimine diſtãs.
Sit poſt baptiſma contentus coniuge ſola.
Hac Auguſtinus nubentis vota requirit.
Iſta ſacratorum contractum damnat & odit.
Hoc locus,& cauſa,tempus,perſona notantur.
Contradicit & hæc per concilium Manichæis.
Tangit & hæc quæ contineant offerre volentes
Inſtruit hæc,leuita minor quod contineat ſe.
Ordo ſacer non detur ei,ſi quis bigamus ſit.
Fœmina pontifici,perſona domeſtica non ſit.
Iſta docet præſul,quòd debet ſobrius eſſe.

Adſtruit hęc prudens,quòd debeat eſſe ſacrãdus.
Hæc prohibet legere hæc gentilia metra ſatyræ.
Scripturas ſacras ſacrandus ſcire iubetur.
Admonet hæc illum,qui non extrinſeca nouit.
Niſi ſit ornatus,hic non admittitur ipſe.
Conuenit eſſe modum greſſus,verbiq;cibiq;
Tutius eſt ipſi ſi ſit cunctis bonus hoſpes.
In factis,verbis,hunc condecet eſſe pudicum.
Gloria Pontificis eſt:vt procul ingluuies ſit.
Expedit vt non ſit percuſſor quiſque ſacerdos.
Reſpuit hæc hominem diſtinctio litigioſum.
Mittit in interitũ cupidos,hæc fœnus abhorrẽs.
Abijcitur ſacrandus in hac ſi ſit neophytus.
Non venit ad clerũ,qui corpus habet vitioſum.
Iudicat hæc primo grauiter,ſed poſt moderatur.
Sacrari vetat hæc omnes,quos curia ſtringit.
Præpoſitus primò datur hic præpoſterus ordo.
Idcirco vetat hos:quia ſæpius hi repetuntur.
Reijcit hæc ſeruos ſine libertate ſacrandos.
Eijcit abſciſſos,& corporibus vitiatos.
Condemnatur in hac generatio præsbyterorum.
Hic baptizatus prohibetur ſi fuit æger.
Hæc vetat abbate monachos nolente ſacrari.
Officiũ negat hæc niſi ſit bene quiſque probatus.
Nullus erit præſul,niſi quem ſacer ordo decorat.
Indigni laici iubet hæc ne Pontifices ſint.
Clerus,plebs,princeps: hic eligit, hæc petit, hic
Vſurpans laicus id,vt eligat,audiat iſtam. (vult.
Sed docet hæc per quid tribuatur præſulis ordo:
Cùm diſſentio ſit,à pluribus ædita ſtabunt.
Vt ſacretur ab omnib.archiepiſcopus,hæc vult.

In-

Inſtituiq;iubet á præſide præsbyteros hæc.
Vult hæc ſacrari,ſi cui dubius fuit ordo.
Si vult hoc præſul lectores conſecrat abbas.
Eccleſiæ titulo,vt carens non promoueatur.
Reſpice dicta patrum ne promoueas alienum.
Abnuit hæc reicipi,cui dimiſſoria non eſt.
Tutè ſuſceperis,quem ſic formata tuetur.
Punit maiores dum promouet inferiores.
Diſtinguit tempus hæc in quo promoueantur.
Tempora diſtinguit,& in his ieiunia ponit.
Rectos indicat hæc modulos interſtitiorum.
Iſta dat annorum numerum quo promoueantur.
A quibus ipſa patris electio debeat eſſe.
Sed loca Pontificis docet hæc & præsbyterorum.
Crimine quo careat ſacrandus in hac replicatur.
Hæc dat pauperibus,lapſoſque docet reparare.
Vt nec conſenſum det peccatis alienis.
Sollicitus ſit epiſcopus oppreſſos releuare.
Congruit,vt præſul primũ ferat hoſpiti curam.
Incautum largum vetat hæc veuantibus obſtat.
Hac datur impenſa viduas inopeſq.tueri.
Reſpuitur clerus ſi non pius aut cupidus ſit.
Iſtic ſit regula hæc,& quòd bene propoſitus ſit.
Ex hac ſacrari prohibentur litigioſi.
Tutius ante petat,niſi ſit ſatis eccleſiæ res.
Hæc plus corde probat domino,quàm voce canẽ-
Hæc dat obedire maioribus inferiores. (dum.
Non negat iſta ſuas mandare vices Patriarcham.
Sed non omnino vetat iſta tacere minores.
Vt ſeculi princeps non ordinet eccleſiæ res.
Vrbs non ſignatos apices non vult neque mittit.

Eſt ius muniri peregrinum quinque ſigillis.
Vniuerſalem nullum ſinit iſta vocari.
Iſta vetat,ne qui celebrent niſi pallia dentur.
Moribus indecori,non pallio ſunt decorandi.
Abſit vt vna duos habeat prouincia patres.
Senſum verſibus ijs,dat cauſæ quæſtio quæuis.
Damnat ementes ſpiritualia gratia Chriſti.
Ingreſſum vendens vel emens perit eccleſiarum.
Si pro præbendis dederis quid,Simon haberis.
Criminis ignorans fiet reus ille paterni.
Eccleſiam reddit iſta vix,quòd ordine præſtet.
Rurſus promotos abſcidit ius promouendos.
Eccleſiæ pax plena ſibi cleriq; negatur.
Cauſa patens cùm ſit cunctis non quæritur ordo.
Ad Ius vel ſynodum nullus trahat expoliatum.
Vim talem ſubeat,qualem feciſſe volebat.
Ad teſteſque duos præſul conuincitur aptos.
Si cadit accuſans,non cogitur reus vltra.
Reſpuitur iure vox dilatorio ſi ſit.
Vir bonus accuſat quemuis,licet inferior ſit.
Mandato legis datur accuſat io ſcriptis.
Quod plenè reſtitui debeat, ius edocet omne.
Vtitur indicijs quando fuit expoliatus.
Apertè tractetur quamuis inducia detur.
Reſtat,vt infamis,& homo,ſine lege tacens ſit.
Vox inimica domeſtica non obeſt alieno.
Mittit vel duci non debet ad exteriores.
Liber ab hac nõ ſtat ſimul quẽ ſua culpa remor-
Iudex auditor non fiat præſulis vnus. (det.
Iudicio nullus vnquam damnabitur abſens.
Exigitur ne quis in quo cadit hoc repetatur.

Tor-

Torquet in actorem ſibi vox obiecta reatum.
Omnis anathema nec agat,nec teſtificetur.
Rite tacet quiuis minor illum ſi tenet ætas.
Dum nequis agere,nequeas teſtificari.
Ius ſtatuit,ne ſit quis vnquam teſtis & actor.
Nunquam damnetur quis cùm non poſſit adeſſe.
Dat ius quod quis agat pro ſe ciuilia tantum.
Mittit famoſum neglecta probatio flagris.
Eſt accuſandus ſemel & bis,terque vocandus.
Nemo procuret crimen ciuilia curet.
Regula iuris habet,vt ſynodalia fiant.
Re vera malus eſt,mala cuius qui male pandit.
Aut caput,aut lingua delatori capuletur.
Omnes infames taceant,aut crimine tanti.
Præſulis obiecta,niſi vera proles reprobaris.
Iudicium expetere nunquam debes alienum.
Alter adeſſe poteſt,ſi ſit prouincia diſcors.
Si cadit accuſans,non cogetur reus vltra.
Eſt qui dum viuit,nemo ſibi ſubſtituendus.
Tutus ſemper erit hic qui ſe dante recepit.
Dat ius ne ſtatuat,ſucceſſorem ſibi præſul.
Nullus amicorum mihi proſit vt eligat vnus.
Electus cùm ſim,præſtatur cautio damni.
Et ſecum ſtandum,ſententia ni vetat ipſum.
Ordinis eſt,ne quis vnquam redeat ſine ſcriptis.
Si quis anathema ſtatuit,virtute carebit.
Iudicis,& alterius nullus eſt ordo petendus.
Curent primates bene ſua non aliena.
Non dubites dotem,cum baſilica retinendam.
Ordinet & ſeruans,expendent,non alienet.
Nil præter quæ duos,præſumat ſumere ſoldos.
Iu-

Iudicet vt laicus,clerum non attrahat vllus.
Iudicium ſecli,ſequitur ſuſpenſio cleri.
Seu bona ſeu mala ſit ſententia,dico tenendam.
Dico quòd propriũ,poterit quid clerus habere.
Eccleſiæ ſi res vendis,vel emis ſibi reddas.
Si dare vis & des,dare non potes eccleſiæ res.
Ex re communi,quæſitis vtimur æquè.
Si fortaſſe voles teſtari,de proprio des.
Eccleſiæ baptiſmali,dandæ decimæ ſunt.
Tempora longa trahunt,ius funeris & decimarũ.
Ius eſt,ne quis plus repetat,quã debeat alter.
Non niſi ciuili re,frater teſtis habetur.
Tale quid exercens,non debet clericus eſſe.
Si tulerit plus quàm dederit,iam fœnus habetur.
Ex male quæſitis,eleemſyna non ſit egenis.
Si malè parta tenet,dignè non pœnitet vllus.
Iniuria non pœna datur,cùm pœna notatur.
Nec retinere licet,quæ ſunt promiſſa patrono.
Solum voce nequit condemnari mulieris.
Tali die domini,placitum non debet haberi.
Atque probatur,in hac probatio danda neganti.
Nec confeſſio ſit,nec iuramenta coacta.
Tollere non poterit,quem confert ſolus honorẽ.
In grauibus ſi ſit deuictus,deijciatur.
Dantur in hac monachi,paſtores eccleſiarum.
Abbas eccleſiam,præſul debet dare curam.
Hic legitur quod ius,& rem præſcriptio tollit.
Quadragenis domibus,præſcriptio religioſis.
Tales ſi teneant ius non tamen gubernent.
Vſurpans ſine iudicio rem,decidet à re.
Reſpuit à laicis ius eccleſias retineri.

Quæ-

Quæritur an liceat,cordis dimittere votum.
Vt ſua Gonſaldus teneat,quæ dederat æger.
Omne monaſterio remanebit,nec redit ille.
Dum redit illicitè,quæ contulit illa manebunt.
Terminat hæc apud alumnũ ſynodale ſtatutũ.
Vt non Abbates,à præſule conſtituantur.
Vt præſul clerum non impediat monachandũ.
Ipſo nolente,tamen non ſuſpicit alter.
Sed iam canonicos,canon prohibet monachari.
Quẽ pater offert,ſi placet exit,cũ ſit adultus,
Viſam mox veſtem,ſi non pater abdicat,hic ſtet.
Offert inuitum,nec ſeruat religionem.
Et ſi forte placet,monacho tranſire licebit.
Prima ſi ex titulo:ſit commendata ſecunda.
Eccleſiam tenui,vetat hæc,aliaque cupiri.
Tertia ne liceat tractare negotia ſecli.
In clara veſte prohibetur clericus eſſe.
Examen proprium fugiens,ſine ſpe graduum ſit.
iuramenta licet homini dare quando neceſſe.
Si ſic eſſe putat,vt ait,non peierat ipſe.
Taliter exemplo,quò obediat iſte probatur.
Vota promiſſa mutentur turpia ſi ſint.
Si periurare cogis periurus haberis.
Ex iuſta cauſa multis licet arma mouere.
Fit bellum iuſtum,ſi pro rebus repetendis.
Fas eſt quando quidem ſocio ſuccurritur armis.
Inferri que docet vindictam quæſtio quarta.
Cum ſit ad hoc poſitus,vt puniat ille meretur.
Iura iubent homines peruerſos ad bona cogi.
Eccleſiæ rebus ſunt hæretici ſpoliandi.
Tandem de clero nulli licet arma mouere.

Si quis es hæreticus,tua ſit ſententia nulla.
Interdum mali poſt mortem corripiuntur.
Crimine pedonum non damnetur domus eius.
Tuta ſit eccleſia,quàm lex priuata tuetur.
Et ſi ſubſequitur lex altera,derogat illi.
Mentem diuinam rimantes,ſortilegi ſunt.
Vita non viuunt,qui peccant iſta tenentes.
Nomina materiam,quæ per primordia ſumpſit.
In quatuor diſces iſta ſi forte requiris.
Tales,ni ceſſent,communio tollitur ipſis.
Vinctum pontificis,non ſolues tu moriturum.
Morte facit pœnas,noli proponere quantum.
Si ſit ſolenne,derimit connebia votum.
Sponſa ligat ſponſum,propriè non eſt tñ vxor.
Soluit diſparitas cultus connubia quæque.
Iungitur hic alij ſi reſpuit illa manere.
Teſtatur bigamum ſacer Auguſtinus eundem.
Viros coniugij,perſonæ diſſipat error.
Tantum conditio poterit,ſi vilior erit.
Nam contracta prias non ſoluit fœdera,ſed poſt.
Parui contrahere nequeunt ſponſalia iure.
Spiritualis naturali non ſocietur.
Vxoriſque ſuæ cognatis non ſocietur.
Mandatur clandeſtina ne connubia fiant.
Pollutam vetat,hęc in mortem fraude parentem.
Si datur inuita,poſt quando placet redit illam.
Si nulli nubat,niſi patris ſponſio fiat.
Ducere lex prohibet in coniugio meretrices.
Obſtat coniugio ſacro complenda libido.
Cũ liber ſit animus,nõ ſpõdeat hanc pater eius.
Tangere ne liceat aliam,quàm ſtirps ſibi fiat.

Re

Re vera ſine mente caro nunquam violatur.
In ſimili lapſu,non hanc dimittet adulter.
Nullam,dum viuit hæc,hic pro coniuge ducat.
Alter non peccet,quo damnetur minus alter.
Frigidus eſt,alij tunc non ſociabitur vlli.
Vir non abijciat ſine iudicio mulierem.
Tertia ſi credis,purgat confeſſio crimen.
Purgat ſecretum cordis contritio crimen.
Et profecta ſemel,dilectio non cadit vnquam.
Nemo ſemel ſi pœnituit,bene pęnitet vltra.
Iſta probat dimiſſa ſemel peccata teneri.
Magna cautela,quiuis penſare tenetur.
Debeat eſſe gemens,& qualis vulnera purgans.
Omnes baptiſmi maculas,quo tegere poſſit.
Dum tamen in vita,poſt mortem ducere vitam.
Vt vir non oret,vxor ſi debita quærit.
Mens vtriuſque niſi ſit,non bene continet alter.
Tuta manet,viuente viro,quæ neſcia nupſit.
Vult Leo,ſi venit hic,redit,hęcretinensq.priorē.
Cognatam propriam,nemo prc coniuge ducat.
Omnes vxoris conſanguineos reprobabis.
Nunc ſeptenorum gradum diſtinguitur ordo.
Vtque ſtatus hominis,ſic eſt generatio quarta.
Trūcus ponitur hic cum ramis, vt doçet author.
In teſtes recipi,monſtrat tibi ſexta parentes.
Tangitur hic,quod non inceſtu gignitur hæres.
Vtitur,hæc,in quo diſpenſandum licitum ſit.
Aut ſi fraus ſubeat,cogetur illa reuerti.
Suſceptam ſobolem,vetat affini ſociandam.
Tunc raptus fiet,cum vi deducitur illa.
Coniugetur ei purgatio çrimine raptus.

Con-

Conſecrat eccleſias domini diſtinctio prima.
Panis ſacrati fert ſacramenta ſecunda.
Tertia dat ferias, nobis ieiunia ſubdit.
Baptiſmaque docet tempus diſtinctio quarta.
Confirmat ſacrat, officijs ieiunia laudat.
Pneumate donato, concludit fine beato.

Explicit Decretum verſificatum.

Sed quia Decreti rubricas nimis eſſet faſtidioſũ enumerare, ꝑpter maximã multitudinẽ: ne tñ naturã eius ꝑtereã, verſus ſubiũxi totã materiã Decreti ſignificãtes in genere de qualibet diſtinctione, & omnibus quæſtionibus cũctarũ cauſarũ.

LIber Decretorum diſtinctus eſt in tres partes: Quarum prima vocatur diſtinctiones, & huiuſmodi ſint centum & vna. In primis duabus diſtinctionibus, tractat magiſter Gratianus de iure, ponendo iuris diuiſionem, ſub diuiſiones, & diuer ſarum ſpecierum differentias & conuenientias. In tertia, quid ſit canon, quid priuilegiũ & quid officium legum. In quarta, quare leges factæ ſunt, & quales eſſe debeant, & quando ex eis, vel ſecundũ eas ſit iudicandum, ac de Quadrageſimali obſeruatione. In quinta, de muliere enixa, vel mẽſtruoſa. In ſexta, de multiplici genere illuſionum. In ſeptima de conditoribus legum. In 8., quod veritati, & rationi ſit conſuetudo poſt ponenda. In 9. quòd tribunalia regum ſacerdotali ſunt poteſtati ſubdita: & quòd pontifices, & reges ſeſe indigent. In 10. quibus legibus Imperatorũ ſit obtemperandum, & quòd mendacia ſcriptorum non ſũt admiſſa canonibus, & ſi quando inueniantur, ſunt

cor-

corrigenda in opuſculis tractatuum. In 11.quòd vſus, & conſuetudo legem & canonem non vincant:& quæ con.ob.In 12.de conſuetudine & more:& quem quiſque modum pſallendi debet tenere.In 13.quòd minus malum eſt eligēdum. In 14. quòd non ſunt aliqua committenda delicta à nobis,ne alij grauiora committant, & quæ conſciētias valeant temperare. In 15. diſtinctione, quo tēpore generalia cōcilia cœperūt, & quorū patrū recipiūt opuſcula.In 16.diſtin. qui ſynodi vel cōcilia roborent authorit. Romani Pōtificis. In 17. quòd abſq;authoritate Romani Pōtificis ſynodus non debet congregari.In 18.de pœna eorum, qui ſynodo adeſſe contemnunt de authoritate Romanæ ſedis. In 19. de authoritate Decretalium epiſtolarum & apoſtolicarum ſanctionum. In 20. diſtinctione magiſter incipit agere de miniſtris eccleſiæ.In 21 de diuerſis ordinibus & gradibus miniſtrorum.In 22. de dignitate Romanæ eccleſiæ, & quorūdam librorum.In 23.de ordine miniſtrorum,incipiens à Romano Pontifice, deſcendendo per ſingulos gradus vſque ad oſtiarium.In 24. de examinatione ordinandorū. In 25.de officijs clericorum:incipiens ab oſtiario, & aſcendendo vſque ad epiſcopalem dignitatem,ſcilicet archiprimicerij & theſaurarij,circa medium illius diſtinctionis. Nunc autem magiſter Gratianus incipit declarare illas 20. pœnas & peccata regulæ apoſtolicæ, quas enumerat Apoſtolus in epiſtola Titum,& ad Timotheum. Et proſequitur in eadem diſtinctione. Oportet Epiſcopum & quēlibet ad

ſa-

ſacros ordines promouendum eſſe ſine crimine, ſupple notabili. In xxvi. magiſter determinat de illa clauſula regulę apoſt.pdictę vni' vxoris virũ continuando, deinceps de continentia clericorũ vſque ad triceſimamquartam diſtinctionem. In xxxv. determinat illam clauſulam regulæ apoſtolicæ, ſobrium: cuius tamẽ partem reſeruat, vſque ad xliiii. diſtin. In xxxvi. diſtin. prudentem & illã proſequitur in tribus diſtinctionibus immediatè ſequentibus. In xl. & xli. diſtin. illud, ornatum doctorem. In xlii. illud hoſpitalem. In xliii. pudicum & doctorem. In xliiii. illud, non vinolentum. quod eſt pars illius quod dictũ eſt ſuperius, diſti. xxxv. ſobrium. In xlv. illud, non percuſſorem. In xlvi. illud, non eſſe litigioſum. In xlvii. illud, non cupidũ, domus ſuæ bene præpoſitum. In xlviii. illud, non Neophytum. In xlix magiſter breuiter recapitulat præcepta regulæ apoſtolicæ prædictæ. In l. magiſter agit de lapſu & reparatione clericorum. In li. de curialibus ordinandis vel non. In lii. de præpoſteratione ſacrorum ordinum. In liii. de curis annexis recipiendis in clericum vel monaſterium. In liiii. de ſeruis & manumiſſis. In lv. de corpore vitiatis, bigamis, illiteratis, publicè pœnitentibus ordinandis vel non. In lvi. de filijs præſbyterorũ, & natis de fornicatione & adulterio. In lvii. de baptizatis in ægritudine non ordinandis. In lviii. de monachis nõ ordinandis ſine licẽtia ſui abbatis. In lix. de laicis literatis non ſubdito ordinãdis. In lx. de electione perſonarum eccleſiæ. & in tribus ſequentibus. In lxiiii. & lxv. de

con-

conſecratione epiſcopi. In lvxi. de promortione archiepiſcopi. In lxvii. de ordinatione presbyterorum. In lvxiii. de ordinatione non iteranda, & de coepiſcopis. In lxix. de non ordinatis ne in eccleſia miniſtrent. In lxx. ne aliquis ordinetur ſine tit. In lxxi. ne aliquis ordinetur à non ſuo epiſcopo. In lxxii. ne aliquis ignotus ſine literis commẽdatitijs recipiatur. In lxxiii. qualiter commẽdatoria, vel dimiſſoria, vel formata ſit facienda. In lxxiiii. de clericis inuitis non ordinandis. In lxxv. de tempore & die conſecrationis epiſcoporum, nec non de temporibus ordinandorum aliorum clericorum. In lxxvi. de ieiunijs & quatuor temporibus. In lxxvii & lxxviii. de ætate ordinandorum. In lxxix. repetit de ordinatione ſummi Pontificis. In lxxx. in quibus locis ſunt ordinãdi epiſcopi, vel archiepiſcopi. In lxxxi. & alijs ſequentibus repetit quædam de præceptis regulæ apoſtolicæ, & maximè de continẽtia clericorum. In xc. de licitis & honeſtis operibus clericorum. In xci. de modo cantandi in eccleſia, & electi poteſtate. In xcii.. de obedientia minorum erga maiores. In xciii. de legato Romani pontificis, & præſentatio nib. Archidiaconorum. In xciiii. de exceſſibus præ sbyterorum & epiſcoporum. In xcv. & xcvi. de diſtinctis poteſtatibus ſecularibus & eccleſiaſticis. In. xcvii. repetit de ignotis non ordinandis. In xvciii. & alijs ſequẽtibus tractat, de authoritate Archiepiſcoporum & primatum, & vſu pallij. In vltima diſtinctione dicit de vna prouincia, ne in duas partes diuidat ſine principis authoritate.

SEcunda pars Decreti dicitur cauſæ : eò quòd diſtincta ſit per cauſa cxxxvi. In ſingulis aũt cauſis apponit magiſter Gratian.plures queſtiones,in qualibet illarum allegans pro vtraq;parte tandem definitiuam ſententiam ſubiungens : vt per hoc rationes certorum iudiciorum inſtruat. In prima igitur cauſa dicit de ſimoniacis,quæ cõtinet in ſe vii.queſtiones.In prima quæritur emere ſpiritualia an ſit peccatum. Sol.ſic. In ſecunda quæritur, vtrum pro ingreſſu eccleſiæ vel monaſterij ſit pecunia exigenda,vel perſoluenda. Sol. non,& huiuſmodi negatiua eſt vera.In tertia quę ritur,vtrum ſtipendia eccleſię emere ſit ſimonia. Solu.ſic.In quarta,vtrum ille ſit reus criminis,cuius pater illo ignorante ſimoniam commiſit.Solu.ignorantia facti non iuris excuſat eum. In v. vtrum liceat ea retinere,quæ pater filio ſimoniacè acquiſiuit.Solutio de regore iuris non : ſed de miſericordia ſecus eſt. In vi. vtrum ordinati à ſimoniacis ignoranter ſint abijciendi vel non. Solut. probata iuxta ignorantiam miſericorditer tolerantur.In vii.vtrum renuntians hæreſi ſit recipiendus in dignitate epiſcopali.Solutio,de iuris rigore deponitur:ſed ex diſpenſatione ſuſtinetur.Secunda cauſa,& quatuor quę ſequũtur agũt ordine iudiciario,in qua ſunt octo quęſtiones.In prima quæritur, vtrum in manifeſtis ſit ordo iudiciarius requirẽdus.Sol.ſic,niſi ſit notoria. cap. de manifeſta. In ſecunda vtrum ſpoliatus ab aliquo ſit iudicandus.Sol.non ante reſtitutionem c. nullus.In tertia qua pœna ſunt feriendi,qui in ac

cuſatione defecerint.Sol: talionis calumniator.c. cau. & q. In quarta ſi accuſatore deficiente reus ſit cogendus ad purgationem. Sol.non, niſi infamia publica laboret, vt hic per totum. In v. an duorum teſtimonio epiſcopus ſit condemnãdus. Solu ſic.ca.præsbyter. In vi. quo remedio cauſæ ſubueniatur,vel cauſa ſubuenetur.Sol. per appellationem ante ſententiam,vel poſt.ca. biduum. In vii an laici ad accuſationem clericorum ſint recipiendi.Solu.de iure antiquo ſic:de nouo non. In viii.qualiter accuſatio debet fieri.Solu.in ſcripto.c.in agendo ſi bellum. Tertia cauſa habet xi. quæſtiones. In 1. quæritur, an reſtitutio ſit fienda quibuſlibet ſpoliatis.Solu.ſic, niſi in iſtis caſibus,infamatus,apoſtaticus,iuſte ſpoliatus.Præciſus, cum ſuſpecto non reſtituuntur.ca. patet. In ii.de inducijs,quò ſpatio ſint dandæ:an poſt reſtitutionem tantum & an poſt vocationem ad cauſam quibuſlibet concedendæ ſint. Sol. ad arbitriũ iudicis.In iii.quo ſpatio menſium ſint inducię cõcedendę.Sol. ad arbitrium iudicis. In iiii. vtrum infames ſint recipiendi ad accuſationem:Sol.non niſi contra conſimiles.In v.an teſtes de domo accuſatorum ſint producendi, vel inimicorum vox ſit audienda.Solu.inimici minime:nec etiam domeſtici,quibus imperamus poſſunt. In vi. an extra prouinciam reus ſit producendus.Sol.non,niſi per appellationem. In vii.an ſit audienda eius ſententia,quem cum reo par inficit malitia. Sol. ſic,quandiu tollatur ab eccleſia. In viii an epiſcopus ab vno poſſit iudicari.Solut.non,niſi ſeptem

epiſcopis reſeruata ſententia ſummo Pontifici. In ix.an abſens aliquis ſit accuſandus. Sol.niſi ſit abſens pro contumacia.In x.vtrū deficientes vno caſu ſint admittendi ad conſequētia.Sol. ſic cap. placuit. In xi. vtrum accuſatus poſſit conuertere accuſationem.Solu nō,niſi maiori crimine:Quarta cauſa habet vi.queſtiones. In prima quęritur, an in excommunicatione conſtitutus alium accuſare valeat? Sol.non.In ſecunda,an intra xiiii. annum poſſit quis teſtificari? Sol.non. In tertia, an ab accuſatione prohibitus poſſit teſtis exiſtere?Sol.non.cap. ſpatium.In iiii. vtrum idem poſſit accuſator,& teſtis exiſtere? Solu. non cap.1.& 2. In v. ſi ad cauſam vocatus non venerit die ſtatuta,an ſit excommunicandus?Sol.ſic,niſi iuſtam cauſam abſentię probauerit.In vi. an calumniator in propria cauſa ſit audiendus?Solu.ſic,ſi cauſa nō ſit criminalis. Quinta cauſa habet ſex quęſtiones.In i.quęritur qua pœna ſit puniēdus, qui famoſum librum ſcripſit?ſolutio,anathema tizādus: niſi ſcripta probauerit. cap. quidam malis. In ſecunda,quoties ſit quis ad cauſam vocandus, antequam ſententiam excommunicationis accipiat?Solutio,non ſolum ſemel, ſed etiam bis vel ter.In tertia,an procurator cauſam alicuius agere valeat,qui per ſe tunc adeſſe non poteſt?Solutio,criminalem non,niſi ſit illuſtris perſona.cauſam verò iniuriarum, quilibet poteſt. capit. epiſcopi.In quarta,ab abſque ſynodali audiētia epiſcopus ſit damnandus? Solut. non. In quinta, an ſit habendus inimicus, qui amicum accuſaturus

rus eſt?Solut.non,ſi hoc agat ex veritate.cap.illi qui.In vi.qua pœna ſit plectendus, qui nõ probat quod obijcit.Solu.talionis cap.Epiphanium.Sexta cauſa habet v. quęſtiones. In prima quæritur, an crimine irretici, vel infamia notati ad huiuſmodi accuſationẽ ſint admittendi? Solu.nõ cap. ſunt plurimi.In ii ſi epiſcopus accuſationem in accuſantem vertere voluerit, vtrum ſimplici verbo eius ſit fides adhibenda? Solutio, non, abſque certa probatione.In tertia an liceat expetere iudicium archiepiſcopi alterius prouincię? Solutio,nõ,niſi in cauſa damnationis.In iiii.cuius iudicium ſit expetendum, cum epiſcopi prouincię in ſententia diſcordant.Sol.archiepiſcopi & coepiſcoporum vltimę prouinciæ.cap.i.& ii.In v. an accuſatore deficiente reus ſit cogendus ad probationem?Solutio,non ſed ad purgationem ſi laborat infamia.c.actor.

Septima cauſa habet duas quęſtiones.In prima quæritur vtrum viuente epiſcopo alius poſſit in eadem eccleſia ordinari:Sol.nõ, niſi transferatur vel cedat: præ infirmitate tñ vel ſenectute datur ei coadiutor.c. quamuis iſte.In 2.vtrum iſti, qui ſteterunt cauſa infirmitatis, valetudine recepta poſſint cathedram repetere? Sol.non.

Octaua cauſa habet quinq;quæſtiones. In prima quæritur,an liceat epiſcopo ſucceſſorem eligere?Sol.non c.apoſtolica. In ſecunda an amicorum patrocinia debeant in electione conualeſcere? Sol. non. c. illud. In tertia an ſit ſimonia poſt electionem propter identitatem iuramentum

præſtare? Sol. ſic, ſi pactum ſuper hoc proceſſit. capit. talia. In quarta an liceat clericis iudicia epiſcopi de crimine recuſare Solutio non ante condemnationem. In quinta an excuſatus coram apoſtolico, ſine eius literis debeat reuerti. Solutio, non.

Nona cauſa habet tres quæſtiones. In prima quæritur, an ordinatus ab excommunicato ſit audiendus. Sol. non, niſi ignorauerit illum excommunicatum eſſe. cap. ab excommunicatis. In ſecunda an liceat epiſcopo, vel archiepiſcopo alterius clericos ordinare. Solutio, non, ſine literis dimiſſorijs ſui epiſcopi. In tertia an liceat archiepiſcopos ſubditos ſuffraganei ſui dānare vel abſoluere. ſol. non, niſi negligens fuerit epiſcopus, vel ad eum appellatio deferatur, vel in caſu conſimili.

Decima cauſa habet tres quæſtiones. In prima quæritur, an eccleſia cum omni dote ad epiſcopum pertineat, aut ad eius ordinationem. ſol. ſic. c. regenda. c. q. In ſecunda an liceat epiſcopis res eccleſiæ diſtrahere. ſol. non. cap. præcauere. In tertia quod ſingulis eccleſijs nomine cathedratici liceat exigere. ſol. duos ſolidos. c. item ſi quis.

Vndecima cauſa habet tres quæſtiones. In prima quæritur, an clericus ante ciuilem iudicem ſit trahendus. ſol. non. In ſecunda qua pœna ſit feriendus qui clericum ad ſecularem iudicem traxit. ſol. excommunicationis. In tertia qua pœna ſit dignus, qui excommunicationem vel ſenten-

ten-

tentiam epiſcopi non ſeruauerit.ſol. talis eſt puniendus depoſitione.

Duodecima cauſa habet quinque quæſtiones. In prima quæritur an liceat clericis proprium habere.ſol.nō regularibus.c.non dicatis.In ſecunda an liceat eis res eccleſiæ dare vel diſtribuere. ſol.non,niſi in caſibus à iure conceſſis.xii.q.ii.ſine exceptione.In tertia an clerici acquiſita de rebus eccleſiæ poſſint relinquere quib,voluerint.ſol nō niſi eccleſiæ c.i.de teſta.requiſiſti In quarta quib. poſſunt ea relinquere,quæ de ſuis & rebus eccleſiæ prouenernnt ſolu. partim eccleſiæ & partim hæredibus xii.q.iiii.c.1. In quinta an liceat clericis facere teſtamentum.ſol. ſic. de proprijs licet: de rebus autem eccleſiæ.q.5.cap.fixum.

Decimatertia cauſa hēt duas quæſt. In prima quæritur vtrū decima ſint dandæ rōne territorij, vel perſonæ.ſolu.ratione vtriuſque xvi.q.i.quæſiſti. In ſecunda quæritur, an ius percipiendi decimas ſuriandi tollatur præſcriptione temporis. ſolut. ſic: quia tollitur ius percipiendi decimas. xvi. quæſt. ii. ſi quis. & extra de præſcript. de quarta.Sed ius funerandi non tollitur præſcript. vt.iii q.ii.§.non quæritur. Deciquarta cauſa habet vi.quæſtiones. In prima quæritur, an liceat clericis in iudicio ſua repetere ſolu.ſic. In ſecunda an ſuper rebus eccleſiæ de eadem ecleſia teſtes ſint recipiendi. ſolu. ſic ſuper prudentiam. In tertia an præter ſortē aliquid exigere ſit vſura.ſol.ſic.c.pleriq. In 4.an liceat clericis vel laicis vſuras petere,ſol.non.xiiii. q.iiii. quoniam nulli,

&c. nec hoc. In 5. an eccleſiæ vel eleemoſynæ ſint faciendæ de vſuris. ſol. non. xv. q. 5. In 6. an vſurarij poſſint agere pœnitentiam non facta reſtitutione. ſolu. ſic, ſi non habeant vnde reſtituant c. ſi res aliena.

Decimaquinta cauſa habet viii. quæſtiones. In prima quæritur, an ea quæ fiunt ab iginorãtibus, ſint eis imputanda. ſol. nõ: niſi culpa ſua per ignorãtiam deuenerit. c. ſi quis de clericis. In 2. an pro impenſis patrocinijs liceat clerico munera exigere. ſol. non. In iii. an per confeſſionem mulieris cum qua peccauit ſacerdos ſit condemnandus. ſol. non. c. nemini. In 4. an die dominico debeant epiſcopi cauſas audire. ſol. non. c. placita. In 5. an neganti crimen purgatio ſit incidenda. ſol. ſic, ſi laboret infamia. cap. presbyter. In 6. an in criminalib. confeſsio ſit extorquenda. ſol. ſic: ſed à curialibus non. In 7. an epiſcopus ſolus valeat depo nere presbyterum vel diaconum. ſolu. non. cap. felix. In 8. ſi confeſſus vel conuictus de ijs, quæ ante ordinationem cõmiſit, valeat miniſtrare. ſol. non c. vult. Decimaſexta cauſa habet 7. quæſtiones. In prima quæritur, an liceat monachis populis officium celebrare. ſol. ſic, cũ permiſſione epiſcopi, & licentia abbatis. §. ecce. In 2. an liceat eis an capellis ſuis ſacerdotes inſtituere. ſol ſic, ſi eas poſſident cum omni iure. c. viſis. In 3. an iura eccleſiarum per præſcriptionem tollãtur. ſol. ſic. c. 1. In 4. an eccleſia aduerſus eccleſiam poſſit præſcribere. ſol. ſic. c. volumus. In 5. an epiſcopus vel abbas iure territorij capellam valeat vendicare. ſol.

ſol.nō.c.ſi quis.In 6.ſi quis rē eccleſię ab aliquo iniuſtè detētā ſua authoritate irrepſerit, an cadat à cauſa.ſol. ipſe quidem cadit à cauſa, ſed eccleſia non.cap.ſi epiſcopus. In 7. an liceat alicui de manu laici eccleſiam recipere.ſol,nō,niſi eccleſia vel monaſterium habeat ius patronatus.c.ſi quis deinceps.Decimaſeptima cauſa habet 4.quæſtiones.In prima quæritur an reus ſit voti cum à propoſito cordis ſui recedit.ſol. non quantum ad eccleſiam, niſi ore pronūtiauerit. c.1.In 2.an beneficia ſint ei reddenda, qui ea ei infirmitate renūtiauerit.ſol.ſic,ſi non erat ſui compos.In 3. an liceat ei, qui ſe tradit monaſterio, poſtea ad propria redire.ſol.ſic,intra annum. In 4. ſi retroierit an ſint ei ſua reddēda. ſol.ſic,ſi de licētia ſui pręlati receſſit.alias non.Decimaoctaua cauſa habet duas quæſtiones.In prima quæritur, an abbas factus epiſcopus acquirat monaſterio vel eccleſiæ. ſol.dum fuit Abbas acquiſiuit monaſterio:ſed dū factis eſt epiſcopus eccleſiæ.c.quā ſit.In 2.an per eqiſcopum ſit Abbas eligendus.ſol.à fratribus eſt eligendus:ſed ab epiſcopo ordinandus.c.hoc tantum.Decimanona cauſa habet tres quęſtiones.In 1.quæritur,an epiſcopus debeat permittere clericos,ad monaſterium tranſire.ſol.ſic.In 2.ſi noluerit,an liceat eis eo inuito ad monaſterium tranſire. ſolut.ſic.c.duæ ſunt. In tertia an liceat canonicis regularibus tranſire ad monaſterium monachorum.ſolut.non ſine licentia ſui prælati. Viceſima cauſa habet quatuor quæſtiones. In prima quæritur, an pueri traditi monaſterio cogantur

ibi

ibi manere. ſolut. non,niſi poſtquàm venerint ad annū diſcretionis,cōſēſerint.In ii.ſi pręter volūtatem parentum intrauerint monaſterium, an poſſint extrahi de monaſterio. ſol. ſic, infra annum & diem, ſi ſunt infra annos diſcretionis. capit. ſi puella. In iii. qui inuitus cucullam induerit, an cogatur eam retinere.ſol. non, niſi poſtquàm conſenſerit In iiii. an liceat ab vno monaſterio tranſire ad aliud ſol. ſic, arctioris regulæ. xxi cauſa habet v. quæſtiones. In i. quæritur, an liceat an licet clerico in duabus eccleſijs inſcribi.ſol.nō,de iure communi.c.i.& ii.n.ii. an liceat clerico à ſua ad eccleſiam aliam tranſire. ſol.non ſine literis dimiſſorijs ſui epiſcopi.c. ſi quis iam. In iii. an liceat clericis ſuſcipere procurationem negotiarı ſecularīū ſol.nō,niſi cauſa pietatis. In iiii.an liceat clericis ornati fulgidis veſtibus.ſol. non. In v. qua pœna ſint feriendi clerici: qui ad ſeculare negotium fugiunt. ſol. excommunicanis.xxii.cauſa habet v.quæſtiones. In i.quæritur, an iuramentum ſit præſtandum.ſol. ſic, cauſa neceſſitatis. In ii. an ſit periurus, qui iurat falsū ꝙ putat eſſe verum. ſol. ſic, propter intentionem fallendi. In iii. an liceat clericis epiſcopo denegare certam obedientiam.ſol.non,ante condemnationem. In iiii. an iuramentum illicitum ſit ſeruandum.ſol.non.c.in malis.&c. In v.an ſit periurus qui cogit alium peierare. ſol.ſic.c qui.peierat.xxiii cauſa habet octo quæſtiones. In i.quæritur, an militare ſit peccatum. ſol. non, in iuſto bello. cap. militare. In ii. an bellum ſit iuſtum,

quod

quod ſit ex edicto pulſandi malas cauſas hominum.ſol.ſic. cap.i. In iii.an iuria eccleſiarı ſit armis propulſanda ſol.eſt ab ijs quibus licet.c.fortitudo. In iiii. an vindıcta ſit inferenda . ſol. eſt ab eo cuius intereſt.c. ea vindicta. In v.vtrum ſit peccatum iudici vel miniſtro reos occidere. ſol. non, ſi fiat cauſa iuſtitiæ. c. etiam ſine peccato. In vi an mali ſint cogendi ad bonum. ſol. non. c. ad fidem. In vii. an hæretici ſint ſpoliandi ſuis & eccleſiæ bonis. ſolu.ſic. cap.iam vero. In octaua an liceat clericis arma mouere. ſolut.non,manu propria, niſi in cauſa neceſſitatis. c. quicunque. xiiii. cauſa habet tres quæſtiones. In.i.quæritur, an hæreticus poſſit aliquem excõmunicare. ſol. non.c.audiuimus. In ſecunda an poſt mortẽ poſſit aliquis excommunicari. ſol.poteſt,pro hæreſi. c.ſane. In tertia an pro peccato domini tota familia debeat excommunicari. ſol.non: ſed interdici poteſt.c.ſi hæres.xxv. cauſa habet duas quæſtiones.In i. quæritur, an authoritate priuilegij, quis contra ius cõmune valeat ſe tueri.ſol.valet. §.vlt.In.2.an ſequẽtia priuilegia derogẽt prioribus ſol.ſic,ſi dẽtur ex tota ſciẽtia vel certa ſciẽtia. c.reſcripta.26.cauſa hẽ vii q.In i.queritur,an ſint ſortilegi,qui ſub ficto nomine religionis futura promittunt. ſol.ſunt.In ii.an ſit peccatũ eſſe ſortilegum.ſol.ſic.cap.ſors.In iii.à quibus genus diuinationis ſumpſit exordium. ſolut. à Perſis. In iiii.quot ſunt genera diuinationis.ſolut.quatuor ſecũdũ numerũ:duo verò ſecundũ formã. In v.an ſortilegi ſint excommunicandi. ſol.ſic. c. contra ido-

idolorum. In vi. vtrum excommunicatus ab epiſcopo poſſit reconciliari à presbytero? ſol. non. incõſulto epiſcopo, niſi in cauſa neceſſitatis.c.ab infirmis.In vii. an morientibus ſit pœnitentia indicenda?ſol.non.ſed innoteſcenda.c. admoneant. 17.cauſa habet duas quæſtiones:in 1.quæritur,an coniugium poſſit eſſe inter vouentes. ſolu. non ſi votum ſit ſolemnizatũ, ſecus ſi ſimples. c.i. & ii. in ſecunda an liceat ſponſæ à ſpõſo recedere. ſol. non,ſi deſponſatio ſit de præſenti.c.de ſponſatam 28.cauſa habet tres quæſtiones. In prima quæritur,an ſit coniugium inter infideles ſol.non c.nõ oportet. In ſecunda an liceat conuerſo ad fidem ducere aliam viuente priore. ſol.ſic,ſi diuiſus ſit ab infidei,c.ſi infidelis. In tertia an bigamus ſit, qui habuit vnam vxorem ante baptiſma,& aliam poſſ.ſol.ſic,& hoc ratione baptiſmi.29. cauſa habet duas quæſtiones.In prima quæritur,an ſit matrimonium inter ſeruum & ingenuam.ſol.ſic, niſi error impediat. in 2. cùm deprehenderit illa fore ſeruum,an liceat ei ab illo recedere. ſolu. ſic. c.ſi quis ingenuus. 30. cauſa habet quinque quæſtiones in prima quæritur, an ſit debitum reddendũ vxori,quæ proprium filium de fonte ſuſcepit.ſol. ſic,niſi ex conſenſu vtriuſque ſit factum.c.dictum eſt.in ii. an ſponſalia cõtrahantur inter infantes. ſol.non intra ſeptimum annum. c.vbi non eſt,in tertia an ſpirituales vel adoptiui filij cum naturalibus posſint computari?ſol.non.c. 1.in quarta vtrum liceat aliquem ducere commatrem vxoris ſuæ in vxore?ſol.ſic.vxore mortua, ſi commaterni-

ternitas præceſſit matrimonium.c.ſciſcitatur.In 5.an clandeſtina deſponſatio manifeſtè præiudicet?ſolut.non quantùm ad eccleſiam. Triceſimaprima cauſa habet 3.quæſtiones.In i.quæritur,an poſſit duci in vxorem, quæ prius polluta eſt per adulteriũ.ſolut. poteſt, cùm dederit ei fidẽ prius adulter viuẽte viro:niſi machinatus eſſet in mortem eius.c.ſi quis viuente. In 2. an filia ſit inuita tradenda viro alicui in vxorem.ſolut. nõ.c.1.§.1, In 3.an poſt patris ſponſionem, ipſa poſſit nubere alij.ſolut.poteſt ſi non conſenſerit.

Triceſimaſecunda cauſa habet 8.quæſtiones.In 1.quæritur,an licet meretricem ducere in vxorẽ, ſolut.ſic,cum renũtiat.In 2. an ipſa ſit coniux appellanda,quæ ducitur cauſa incontinentiæ, ſolut. eſt.In 3.cuius arbitrium ſequitur mulier, an aui liberi,vel patris originarij.ſolut.aui.In 4.viuente vxore liceat alicui ex ancilla filios quærere. ſolu. non.In 5.ſi ea,quæ inuita opprimitur, pudicitam amittere comprobatur.ſolu.non.§.1.In 6.ſi adulter adulteram dimittere poſſit.ſolut.non.In 7.an vir dimiſſa vxore adultera & ea viuente poſſit aliam ducere.ſol.non. In 8. ſi hoc ſaltem caſu infidelem ducere poſſit, ea conditione vt reuertatur ad fidem.ſolut.nõ.cap.ſolum.Triceſimatertia cauſa habet v.quæſtiones. In prima quæritur, an propter impotentiam coeundi ſit aliqua à viro ſeparanda.ſolut.ſic.c.ſi quis.In 2. an ſeparata poſſit ei nubere cum quo prius fornicata eſt. ſolut. poteſt pœnitentia peracta.c.in adoleſcẽtia. In 3. an ſola cõtritione cordis poſſit deleri peccatũ. ſolu.

ſolu. ſic vbi facultas confitendi non ſuppetit, ſi confeſſionem non contempſerit dum potuerit haberi.c.pœnitentes. Aduerte tamen quòd iſta.3. q.nõ tractatur ſubforma aliarum,ſed per modum tractatuli diuiſi in 7. diſt. quæ vocantur de pœnitentia. In 4. ſi tempore orationis vxoris quis debeat reddere debitum. ſol. ſic. In 4. an vir ſine conſenſu vxoris poſſit vouere continentiam, vel è conuerſo. ſolut. non. Triceſimaquarta cauſa habet duas quæſtiones. In 1. quæritur, an rea adulterij ſit, quæ credens virum mortuum nupſit aldulteri.ſol. non. In 2. an redeunte priore cogenda ſit redire ad primum, & recedere à ſecundo. ſol. ſic. Triceſimaquinta cauſa habet decem quæſtiones. In prima quæritur, an liceat aliquam ducere ex cognatione propria. ſol.non. In 2. an liceat aliquam dicere ex conſanguinitate vxoris ſuæ. ſol. non.In 3. vſque ad quem gradum debet quis abſtinere à conſanguineis ſuis & vxoris ſuæ. ſol. vſque ad ſeptimum, ſecundum antiquos. In 4. quæritur, quare vſque ad ſeptimum gradum computatur conſanguinitas. ſol. ad inſtar ſeptem ætatum huius ſeculi. In 5. quomodo gradus conſanguinitatis ſunt computãdi. ſol. ſicut oſtenditur in arbore. In 6. qui iure propinquitatem firmare debeant. ſol. propinqui & vicini. In 7. an illi qui in inceſtu nati ſunt filij reputentur. ſolut.non. In 8. ſi conſanguinei ignoranter coniuncti ſimul poſſint remanere.ſol. non, niſi ex diſpenſatione Romani Pontificis, in quinto gradu vel ſupra. In 9. an matrimonium

ſepa-

ſeparatum per falſos teſtes, ſi poſtea apparuerit eccleſiam fuiſſe deceptam, ſit redintegrandum. ſol. ſic. c. quiſquis. In 10. ſi recta alicuius viri ad ſecũdas nuptias trãſierit: an proles ex eis ſuſcepta poterit copulari conſanguineis prioris viri. Sol. non.

Trigeſimaſexta cauſa habet duas quæſtiones. In prima quæritur, an is, qui virginem oppreſſit, raptum commiſit. Sol. ſic. c. de raptoribus. In ſecunda an rapta raptori nubere poſſit patre conſenſum præſtante ſol. ſic. cap. denique.

Tertia pars Decreti dicitur de conſecratione, eò quòd ita incipit. Et eſt diuiſa in 5. diſtin. In 1. agitur de conſecratione eccle. & celeb. miſ. In 2. de ſacramento Euchariſtiæ. In 3. de feſtiuitatibus per circulum anni celebrandis. In 4. de Baptiſmo. In 5. de Confirmatione & ieiunio Et ſic terminatur liber in duobus cap. de Spirito ſancto.

TI-

TITVLI, QVÆ ET RVBRICÆ VVLGO NVNCVPANTVR.

In vniuerſum Ius Ciuile, ex HALOANDRI recognitione adſcripti.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

LECTORI.

HOS omnes, qui ſequuntur, iuris Imperatorij titulos non abſq; labore ad hanc nouã, quam conſpicis Alphabeti ſeriem redigimus, Lector beneuole, quæ non tantum Noricæ, ſed etiam cuiuis æditioni reſpondere poteſt. Cæterum numerus notis quæ ſequuntur, ſingulis æadditus, Libros cuiuſque indicat.

CANON.

Inſt.	Inſtitutiones.
V.	ff. Vetus.
Inf.	ff. Infortiatum.
N.	ff. Nouum.
C.	Codex.
A.	Authentica.
F.	Feudorum vſus.

A

ABigeis. N.47. C.9.
Abolitione generali. C.9.
Abolitionibus. ibi.
Acceptilationibus. N.46. C.8.

Accu-

Accuſationibus & inſcriptionibus.N.48.C.9.
Actionibus.Inſt.4.
Actionibus empti & venditi.V. 19.C.4.
Actionibus hæreditarij,C.4.
Actione pignoratitia Ibidem.
Actore à tutore,ſeu curat.dando.C.5.
Ademptione legatorum.Inſt.2.
Ademptione libertatis.N.40.
Ad exhibendum.V.10.C.3.
Adimendis, vel transferendis legatis, & fideicõmiſſis.V.33.
Adiutoribus quæſtoris.A.35.
Ad legem Aquiliam.V.9.
Ad legem Corneliam de falſis.C.9. & Seu.conſulto Liboniano.N.48.
Ad legem Corneliam de ſicarijs.C.9.
Ad legem Falcidiam.Inſ.35.C.6.
Ad legem Flauiam de plagiarijs.N.48.& C.9.
Ad legem Iuliam de adulterijs & ſtupro. N. 48. & C. 9.
Ad legem Iul.de ambitu.N.48.C.9.
Ad legem Iuliam de annon.ibid.
Ad legem Iuliam maieſt.N.48.C.9.
Ad legem Iuliam peculatus, & de ſacrilegijs, & reſiduis N.xlviii.
Ad legem Iuliam repetundarum.N.48.& C.9.
Ad legem Iuliam de ſicarijs, & veneficijs.N.48.
Ad legem Iuliam de vi publica.N.ibi.
Ad legem Iuliam de vi priuata.Ibi.
Ad legem Iuliam de vi publica,ſeu priuata.C.9.
Ad legem Pompeiam de parricidijs.N.48.

Ad legem Rhodiam de iactu.V.13.
Ad legem Viſcelliam.C.9.
Adminiſtratione & periculo tutorum & curatorum qui geſſerunt,vel non:& de agentibus,vel conueniendis,vel pluribus.Inf.26.
Adminiſtrat.rerum ad ciuitates pertinētiũ.N.l.
Adminiſtratione tuorum & curatorum: & de pecunia pupillo fœneranda,vel deponenda.C.5.
Adminiſtratione rerum publicarum.C.11.
Adoptionibus,Inſt.1.& C.8.
Adoptionibus & emancipationibus, & alijs modis quibus patria poteſtas ſoluitur.V.1.
Acquirenda & retinenda poſſeſſ.C.7.
Acquirenda vel omittenda poſſeſſione.N.41.
Acquirenda vel amittenda hæreditate.Inf.29.
Acquirendo rerum dominio.N.41.
Adquiſitione per adrogationem.Inſtit.3.
Ad municipalem,& de incolis.N.l.
Ad Sen.conſult.Macedonianum.C.4.
Ad Sen.conſult.Orficianum.C.6.
Ad Sen conſult.Tertullianum.C.6.
Ad Sen.conſult.Tertullianũ,& Orficianũ.Inf.38.
Ad Sen.conſult.Trebellianum.Inf.36.
Ad Sen.conſult.Turpillianum.C.9.
Ad Sen conſult.Turpillianum, & de abdicationibus criminum.N.48.
Ad Sen conſult.Velleianum.V.16.C.4.
Adſertione tollenda.C.7.
Aſſeſſorib.& domeſticis,& cācellarijs iudicũ.C.1
Aſſignandis libertis,ſeu aſſignatione libertorum. Infor.38.Inſt.3.

Aduo-

Aduocatis diuerſorum iudiciorum.C.2.
Aduocatis fiſci.ibidem.
Aedificijs priuatis.C.8.
Aequalitate dotis & donationis ante nuptias. Habet autem & alia capitula.A.97.
Aeſtimaria actione.V.19.
Aedilitio edicto,& redhibitoria actione, & quãto minoris.V.21.
Aedilititis actionibus.C.4.
Agentibus in rebus.C.12.
An agnatus, vel filius defuncti, poſſit retinere Feudum repudiata hæreditate.F.2.
An apud iudicem,vel curiam domini quæſtio Feudi debeat terminari.ibidem.
An ille qui interficit fratrem domini ſui feudum amittat.ibi.
An maritus ſuccedat vxori in beneficio.F.1.
An mut',vel aliàs imperfect' Feudũ retineat.F.2.
Agnoſcendis vel alendis liberis, vel parentibus, vel patronis, vel libertis.Inſ.25.
Agricolis,& cenſitis,& colonis.C.11.
Agricolis,& mancipijs dominis,vel fiſcalibus rei pub.vel priuatæ.C.11.
Albo ſcribendo.N.1.
Aleatoribus.V.11.
Alendis liberis ac parentib.C.5.
Alexandriæ primatibus.C.11.
Alienatione feudi.F.1.
Alienatione, & emphyteoſi rerũ eccleſiaſticarũ. A. 120.
Alienatione paterni feudi.F.2.

Alienatione iudicij mutãdi cauſa facta.V.4. C.2.
Alimentis,vel cibarijs legat.V.34.
Alimentis pupillo præſtandis.C.5.
Allodijs F.2.
Alluuionibus, & paludibus & paſcuis ad alium ſtatum tranſlatis C.7.
An per alium cauſæ appellationum reddi poſſint. N. 49.
An remoueri debeant teſtes qui partes eſſe deſie runt. F.2.
An ſeruus pro ſuo facto poſt manumiſſionem te- neantur.C.4.
Annali exceptione Italici contractus tollenda, & de diuerſis tẽporibus,& exceptionibus, & præ ſcriptionibus,& interruptionibus earum.C.7.
Annonis,& cap. adminiſtrantium, vel aſſeſſorum, aliorumve publicas ſolicitudines gerentium & eorum quĩ aliquas conſecuti ſunt dignita- tes. C. 1.
Annonis ciuilibus C.11.
Annonis & tributis.C.10.
Annuis legatis & fideicommiſſis.Inf.33.
Apochis publicis, & de deſcriptionibus cutialiũ, & de diſtributionibus ciuilibus.C.10.
Apoſtatis.C.1.
Apparitoribus præfectorum prætorio, & priuile gijs eorum. C.12.
Apparitoribus præfecti vrbis.Ibi.
Apparitoribus Magiſtrorum militum,& priuile- gijs eorum.ibid.
Apparitoribus Proconſulis & Legati.C.12.

Apparitoribus comitis Orientis.ibid.

Apparitoribus Præfecti annone.ibid.

Appellationibus.A.2.3.

Appellationibus, vt ſi mora apud appellationis iudicẽ cauſa,litigatores ad arbitros deueniãt, intereaq;temporis biennium decurrat,& contingat denuò cauſam ad appellationis redire iudicem:ne biennij de curſus obijciatur. A.93.

Appellationibus,& conſultationibus.C.7.

Appellationibus & relationibus.N.49.

Appellationibus recipiendis, vel non. ibi.

Apud eum à quo appellatur,aliam cauſam cogere compellendum.ibidem.

Apud quem controuerſia feudi definiatur.F.1.

Apud quem oporteat appellationes in quinque prouincijs, Caria, Cypro, Cycladibus inſulis, Myſia, & Scythia interpoſitas examinari. A.41.

Apud quos oporteat litigare monachos & aſcetrias.A.79.

Aqua quotidiana,& æſtiua.N.43.

Aqua,& aqua pluu. arcend.N.39.

Aquæductibus C.11.

A quibus appellare non licet.N.49.

Arbitrium tutelæ.C.5.

Arboribus cædendis.N.43.

Arborum furtim cæſarum.N.47.

Argentariorum contractib. A. 136.

Argenti pretio quod theſauris inferunt.C.10.

Armenijs, vt & ipſi per omnia Romanas ſequantur leges.A.21.

Armis.A.85.

Digitized by Google

Athletis.ibidem.
Attiliano tutore.inſt.1.
Auro,argento,mundo,ornamẽtis,vnguentis, veſte,vel veſtimentis,& ſtatuis legatis.Inf.34.
Auro coronario.C.10.
Auri publici perſecutoribus.ibidem.
Authoritate præſtanda.C.5.
Authoritate tutorum.inſt.1.
Authoritate & cõſenſu tutorum, vel curatorum. Inf.26.

B

Beneficio fratris & qualiter frater in beneficium fratris ſuccedat.F.1.
Bonis authoritate iudicis poſſidendis ſeu venundandis,& de ſeparationibus bonorum.C.7.
Bonis damnatorum.N.48.
Bonis eorum, qui ante ſententiam, vel mortem ſibi conſcriuerunt, vel accuſatorem corruperunt.ibid.
Bonis eorum qui mortem ſibi conſcriuerunt.C.9.
Bonis libertorum. Inf.38.& iure patronatus.C.6.
Bonis maternis,& materni generis.Ibidem.
Bonis proſcriptorum ſeu damnatorum.C.9.
Bonis quæ liberis in poteſtate conſtitutis,ex matrimonio,vel alter ac viruntur:& eorum admi niſtratione.C.6.
Bonis vacantibus,& incorporatione.C.10.
Bonorum poſſeſſionibus Inſt.3.& Inf.37.
Bonorum poſſeſſione,furioſo,infanti,muto, ſurdo,cæco compet.Inf.37.
Bonorum poſſeſſione contra tabul.ibid.

Bo-

Bonorũ poſſeſſione ſecundũ tabulas ibid.& C. 6.
Bonorum poſſeſſione contra tabulas, quam prætor liberis pollicetur.C.5.
Bonorum poſſeſſione contra tabul. liberti, quæ patronis,vel liberis eorum datur.ibid.
Bonorum poſſeſſione ex teſtamẽto militis.inf.37.

C

Cadaueribus punitorum.N.48.
Caducis tollendis.C.6.
Calumniatoribus.V.3.& C.9.
Canone frumentario vrb.Romæ.C.11.
Canone largitionalium,titulorum.C.10.
Capiendis, & diſtrahendis pignoribus tributorũ cauſa.ibid.
Capitaneo qui curiam vendidit.F.2.
Capitatione ciuium cenſibus eximenda.C.12.
Capite minutis.V.4.
Captis diminutione.inſt.1.
Capitulis Contradi.F.2.
Captiuis,& de poſtliminio, & de redẽptis ab hoſtibus.N.49.
Carboniano edicto.inf.37.C.6.
Caſtrenſi peculio.N.49.
Caſtrenſi omnium palatinorum peculio.C.12.
Caſtrenſi peculio militũ,& præfecti annonæ.ibid.
Caſtrenſiarijs & miniſterianis.ibid.
Cauſis ex quibus infamia alicui irrogatur.C.2.
Cenſibus.N.50.
Cenſibus,& cẽſitoribus, & peræquatoribus,& inſpectoribus.C.11.
Ceſſione bonorum.N.42.

Claſſicis.C.11.
Cloacis.N.43.
Clerico qui inueſtituram facit.F.2.
Clericis qui à ſuis deſtiterunt eccleſijs. item de his,qui orat.ædificant.A.58.
Codicillis Inſt.2.C.6.
Cohortalibus & Principi.cornicularijs, ac priuilegijs.C.12.
Collatione bonorum.Inſ.37.
Collatione donatorum,vel reuelatorũ,aut tranſlatorum,ſeu adæratorum.C.10.
Collatione æris.ibid.
Collatione fundorum fiſcalium, vel rei priuatæ, vel dominicæ,vel ciuitatis,vel tẽplorũ C.11.
Collatione fundorum patrimonialiũ, & emphyteuticariorum.ibidem.
Collationibus.C.6.
Collatoribus,& alijs.A 128.
Collegiatis,& chartopratis,& nũmularijs. C.11.
Collegijs & corporibus.N.47.
Colluſione detegenda.N.40.C.7.
Colonis Illyricanis.C.11.
Colonis Palæſtinis.ibid.
Colonis Tracenſibus.ibid.
Comiſe Iſauriæ.A.27.
Comitibus & archiatris ſac.pala.C.12.
Comitibus conſiſtorianis.ibidem.
Comitibus rei militaris.ibid.
Comitibus qui prouincias regunt.ibid.
Commeatu.C.12.
Commercij,& mercatoribus.C.4.
Com-

Comminationes,epiſtolas,programmata,ſubſcriptiones authoritatem rei iudicatæ non habere.C.7.
Commoditati,vel contra.V.13.
Commodato.C.4.
Communi diuidundo. V.10.C.3.
Communi ſeruo manumiſſo.C.7.
Communia de legatis & fideicommiſſis, & de in rem miſſ.tollenda.V.6.
Communia de manumisſionibus.C.7.
Communia prædiorum,tam vrbanorum,quàm ruſticorum.C.8.
Communia de ſucceſſionibus.V.6.
Communia vtriuſque iudicij, tam familiæ erciſcundæ,quàm communi diuidundo.C.3.
Communia de vſucapionib.C.7.
Communium rerum alienatione.C.4.
Compenſationibus.V.16.C.4.
Concubinis.Inf.25.C.5.
Concusſione.N.47.
Condictione ex lege.V.13.
Condictione cauſa data,cauſa non ſecuta.V.12.
Condictione ex lege,& ſine cauſa, vel iniuſta cauſa. C. 4.
Condictione furtiua.V.13.C.4.
Condictione indebitis.V.12.C.4.
Condictione ob cauſam datorum.C.4.
Condictione ob turpem cauſam.ibid.
Condictione ob turpem,vel iniuſtā cauſam.V.12.
Condictione ſine cauſa.V.12.
Condictione triticaria.V.13.

Conditionibus,& demonſtrationibus,& cauſis,& modis eorũ,quæ in teſtamẽto ſcribũtur.Inf.35
Conditionibus inſertis,tam in legatis, quàm fideicommiſſis,& libert.C.6.
Conditionibus inſti.Inf.28.
Conditis in publicis horreis.C.10.
Conductoribus,& procuratoribus,ſiue exactoribus prædiorũ fiſcaliũ,& domus Auguſtę.C.11.
Confeſſis.N 42.C.7.
Confirmando tutore,vel curat.Inf.26.C.5.
Coniugendis cum emãcipato liberis eius Inf.37.
Conſanguineis,& vter.frat.A.84.
Conſortibus eiuſdem litis.C.3.
Conſtituta pecunia.C.4.V.13.
Conſtitutio, quæ per dignitates & epiſcopale munus filios liberat poteſtate patria.A.81.
Conſtitutio ſex habet Capitula.1.Vt cum de appellationibus, & retractationibus, & relationibus iudicum cognoſcitur,ſecundùm illas leges controuerſiæ decidantur,quæ tempore latæ ſententiæ & ſuggeſtionis obtinebant, non quæ poſteà promulgatę ſunt.2.Si altera litigãtium pars renuntiet,ſe allegationibus contentam fore, altera verò differat, quaſi non contentat iudex dato vnius. item & alterius, & tertij menſis dilatione: his autem præteritis, non amplius expecto,ſed proferto ſententiam. 3. Quæ cauſæ ingratitudinis rationabiliter,filijs obijci poſſint à parentibus. 4. Quæ rurſum cauſę ingratitudinis rationabiliter poſſint parentibus obijci à filijs.5.Vt lugentes,& qui ge-

nere

nere illis proximi ſunt, nulla de cauſa intra nonum diem comprehendantur, vocenturque in ius. 6. De conſtitutæ pecuniæ obligatione, & ſponſionibus, ſi quis ita pecuniam conſtituat, aut ſpondeat, ſatis tibi facio, aut, ſatis tibi fiet, à me, & hoc & illo: aut, ſatis tibi fiet, à me, aut hoc, aut illo. A. 115.

Conſtitutiones feudales domini Lotharij Imperatoris, quas ante ianuam beati Petri in ciuitate Romana condidit obſeruandas. F. 1.

Conſtitutionibus principum. V. 1.

Conſuetudine recti feudi. F. 2.

Conſulibus. A. 105.

Conſulibus, & non ſpargendis ab his pecunijs, & de patricijs. C. 12.

Conſultationibus. A. 62.

Contentione inter dominum, & fidelem de inueſtitura feudi. F. 1.

Contentione inter me, & dominum de portione feudi frat. mei defun. Ibid.

Contentione inter dominum & vaſſallum de inueſtitura feudi. Ibidem.

Contractibus iudicum, vel eorum qui ſunt citra eos: & inhibendis donationibus in eos faciendis: & ne adminiſtrationis tempore proprias ædes ædificent. C. 1.

Contrahenda & empt. & vend. C. 4.

Contrahenda emptione, & de pactis inter emptorem & venditorem compoſitis: & quæ res venire non poſſint. V. 18.

Contrahenda & commit. ſtipulat. C. 8.

Con

Contraria tut.& vtili act.Inf.27.
Contrario iudicio tutelæ.C.5.
Controuerſia inter epiſcopum & vaſſallum.F.2.
Controuerſia feudi apud pares terminanda. Ibid.
Controuerſia inter vaſſallum & alium de beneficio. Ibid.
Controuerſia inter maſculum & fœminam de beneficio.Ibid.
Controuerſia inter dominum & emptorem feudi.Ibid.
Conueniendis fiſci debitorib.C.10.
Creditorem euict.non debere.C.8.
Crimine expilatæ hæreditatis.C.9.
Crimine peculatus.Ibid.
Crimine ſacrilegij. Ibid.
Crimine ſtellionatus Ibidem.
Curatore bonis dando.N.42.
Curatore furioſi & prodigi.C.5.
Curatoribus.Inſt.1.
Curatoribus,furioſo, & alijs extra minores dandis Inf.27.
Curialibus vrbis Romæ.C.11.
Curioſis,& ſtationarijs.C.12.
Curſu publico,& angarijs,& perangarijs.Ibid.
Cuſtodia reorum C.9.
Cuſtodia & exhibit reorum N.48.
Cupreſſo ex luco Dephanenſi,vel Perſeis per Aegyptum non excidendis vel vendendis.C.11.

D

DAmno infecto,& de ſuggruudis, vel protectionibus.N.39.

Debito-

Debitoribus ciuitatum.C.11.
Debitorem venditionem pignorum impedire nõ poſſe.C.8.
Decanis.C.12.
Decretis ab ordine faciendis.N.50.
Decretis Decurionum ſuper immunitate quibuſdam concedenda.C.10.
Decurionibus.A.101.
Decurionibus & filijs eorum.N.50.
Decurionibus & filijs eorum, & qui decuriones habentur & quibus modis à fortuna curiæ liberentur.C.10.
Decurionibus,vt filijs ſuis decurionibus dodrantem relinquant.A.38.
Decurionibus, vt accepta dignitate Præfectoria, tunc demum curia liberentur, cum in actu poſitam acceperint.A.62.
Dedititia libertate tollenda.C.7.
Defenſoribus & occultatoribus.C.12.
Defenſoribus ciuitatum.C.1.A.15.
Delatoribus.C.10.
Depoſiti,vel contra.C.4.V.16.
Depoſito & atteſtatione ad inquilinos facta: itẽ de ſuſpenſione erogationis panum ciuilium. A.88.
Deſcriptione quatuor Præſidum Armeniæ. A.31.
Deſertoribus & occultatoribus.C.12.
Dignitatibus.ibid.
Dilationibus.C.3.
Diſcuſſoribus.C.10.
Diſtratione pignorũ & hypothecarũ.V.20. C.8.
Di-

Diuerſis capitulis & ſolutione matrimoniorum A.117.
Diuerſis officijs,& appari toribus iudicum,& probatorijs eorum.C.12.
Diuerſis prædijs vrbanis & ruſticis templorum, & ciuitatum,& omni reditu ciuili.C. 11.
Diuerſis regulis iuris antiqui.N.50.
Diuerſis reſcriptis & pragmaticis ſanctionibus. C. 1.
Diuerſis temporalibus præſcriptionibus,& acceſſio.poſſeſſion.N.44.
Diuidenda tutela, & pro qua parte quiſque tutorum conueniatur.C.5.
Diuiſione ſtipulationum.Inſt.3.
Diuiſione rerum,& qualitate.V.1.
Diuortijs & repudijs.V.24.
Diuortio facto,apud quem filij nutriantur.C.5.
Dolo malo.V.4.C.2.
Doli mali,& metus exceptione.N.44.
Domeſticis,&.protectoribus.C.12.
Donationibus.C.3.N.39.Inſt.2.
Donationibus ante nuptias,vel propter,nuptias, & ſponſalitijs.C.5.
Donationibus inter virum & vxorem.V.24.
Donationibus inter virum & vxorem,& à parentibus in liberos factis & ratihabitione.C.5.
Donatione mortis cauſa facta à decurionib.A.87
Donationibus quæ ſub modo,vel ſub conditione, vel ex certo tempore conficiuntur.C.8.
Dote relegata.Inſ.33.
Dote cauta non numerata.C.5.
Do-

Dotis collatione.Inf.37.
Dotis promiſſione,& nuda pollicitatione.C.5.
Duobus fratribus à capitaneo inueſtitis.F.2.
Duobus rei promittendi,qui vice mutua fideiuſſores accepti ſunt.A.99.
Duobus reis ſtipulandi.Inf.45.
Duobus reis ſtipulãdi & promittẽdi.Inſt.3. C.8.

E

EA quæ raptori ſuo nubit.A.150.
Eccleſiaſticarũ rerũ immobiliũ alienatione,& ſolutione.A.46.
Eccleſiaſticis canonibus & priuilegijs quæ ſacroſanctas reſpiciunt eccleſias.A.131.
Eccleſiaſticis diuerſis capit.A.123.
Eccleſijs conſtitutis in Aphrica.A.37.
Edendo.V.2.C.2.
Edicto diui Hadriani tollendo,& quemadmodum ſcriptus hæres in poſſeſſionem mittatur.C.6.
Edictum de fide.A.132.
Edictum de formula artificum A.122.
Edictũ de his,qui luxuriãtur cõtra naturã.A.141.
Effractoribus & expilatorib.N.47.
Emancipationibus liberorum.C.8.
Emendatione ſeruorum.C.9.
Emendatione propinquorum.ibid.
Emptione & venditione.Inſt.3.
Eo,qui fecit finem agnato de feudo paterno. F.1.
Eo,qui ſibi, vel hæredibus ſuis maſculis & fœminis inueſtituram accepit.ibid.
Eo,qui ꝓ tut. ꝓve curatore negotia geſſit.Inf.37.
Eo,quod certo loco dare opor.V.13.

Eo,qui pro tutore negotium geſſit.C.5.
Eo,per quem factum fuerit, quo minus quis in iudicio ſiſtat.V.2.
Eo,cui libertatis cauſa bona addicuntur.Inſt.3.
Epiſcopali audiẽtia,& diuerſis capitulis, quæ ad curam pertinent pontificalem.C.1.
Epiſcopis & clericis,orphanotrophis,& xenodochis,& procotrophis, & aſceterijs, & monachis,& priuilegijs eorum: & caſtrenſi peculio. & de redimendis captiuis: & de nuptijs clericorum vetitis,ſeu permiſsis.Ibid.
Epiſcopum,vel abbatem, vel abbatiſſam, vel dominum plebis feudum dare non poſſe.F.1.
Equeſtri dignitate.C.12.
Erogatione militaris annonæ.C.12.
Errore calculi.C.2.
Errore aduocatorum,& libellos, ſeu preces concipientium.ibi.
Etiam ob chirographariam pecuniã pignus teneri. C.8.
Etiam per procuratoribus cauſam in integrum reſtitutionis agi poſſe.C.2.
Euictionibus.C.8.
Euictione & dupla ſtipulatione.V.21.
Eum qui appellauerit,in prouincia defẽdi.N.49.
Eunuchis.C.4.
Exactoribus tributorum.C.10.
Exceptionibus.Inſt.4.
Exceptione rei iudicatæ.N.44.
Exceptione rei venditæ.V.21.
Exceptionibus & præſcriptionibus.C.8.

Exceptionibus & præſcriptionibus & præiudicijs.N.44.
Excoctione,& trãſlatione militaris annonæ.C.12
Excuſationibus articulum.C.10.
Excuſationibus munerum.ibid.
Excuſationibus tutorum & curatorũ.Inſt.1. C.5.
Excuſationibus tutorum & curatorum & de temporibus earum Inſt.37.C.5.
Ex delictis defunctorum quantum hæredes conueniantur.C.4.
Executione rei iudicatæ.C.7.
Executoribus,& exactoribus.C.12.
Executoribus, & his qui conueniuntur & reconueniuntur.A.96.
Exemplũ ſacræ formæ de appellationibus.A.126.
Exẽplũ ſacrę pragmaticæ formæ de vſuris.A.160.
Exequijs,quas fieri oporteat in defunctorum funerationibus.A.59.
Exhæredatione.liberorum.Inſt.2.
Exercitoria actione.V.14.
Exercitoria & inſtitoria actione.C.4.
Exhibendis:& tranſmittendis reis.C.9.
Expenſis publicorum ludorum.C.11.
Expilatæ hæreditatis.N.47.
Ex quibus cauſis maiores in integrum reſtituantur.V.4.
Ex quibus cauſis pignus, vel hypotheca tacite contrahitur.V.20.
Extraordinarijs cognitionibus: & ſi iudex litem ſuam feciſſe dicetur.N.50.
Extraordinarijs criminibus.N.47.

Extremis voluntatibus, & bonorum in filios diuiſio.A.107.

F

FAbricenſibus.C.11.
Falſa cauſa adiecta legato, vel fideicommiſſo. C.6.
Falſa moneta.C.9.
Familiæ erciſcundæ.V.10.C.3.
Famoſis libellis.C.9.
Ferijs C.3.
Ferijs & dilationibus, diuerſis tẽporibus, & quibus cauſis feriæ non impediantur.V.2.
Feudi cognitione.F.2.
Feudo ſine culpa non amittendo.F.1.
Feudo non habente propriam feudi naturam.F.2.
Feudo Marchiæ, vel ducatus.F.1.
Feudo fœminæ.F.2.
Feudo dato in vicem legis commiſſariæ reprobando.F.1.
Feudo Guardiæ & Caſtaldiæ.Ibid.
Feudis datis minimis Valuaſoribus, quid iuris ſit Ibid.
Fideicommiſſis.C.6.
Fideicommiſſ. hæreditatis petit.V.5.
Fideicommiſſarijs libertatibus.N.40.& C.7.
Fideicommiſſarijs hæreditatibus, & ad Senatuſconſultum Trebellianum.inſt.2.
Fideiuſſoribus inſt C.3.
Fideiuſſoribus minorum C.2.
Fideiuſſoribus tut.ſeu curatorum.C.5.
Fideiuſſor & mandat.N.46.C.8.

Fi-

Fideiuſſoribus,& nominatoribus, & hæredibus tutorum & curatorum.Inſ.28.& C.8.
Fide inſtrumentorum,& amiſſione eorum.V.22.
Fide inſtrumentorum,& amiſſione eorum:& apochis,& antapochis faciendis: & de his quæ ſine ſcriptura fieri poſſunt.C 4.
Fide inſtrumentorum,& iure haſtæ fiſcalis:& de additionibus C.10.
Fiduciaria tutela.inſt.1.
Filijs familiarum, & quemadmodum pro his pater tenetur.C.10.
Filijs ante dotalia inſtrumenta natis.A.19.
Filijs natis ex matrimonio ad Morganaticam contracto.F.2.
Filijs officialium militarium,qui in bello moriũtur.C.12.
Filios familias minor.C.2.
Finium regundorum.V.10,C.3.
Fiſcalibus vſuris.C.10.
Fluminibus,ne quid in flumine, ripave eius fiat, quo peius nauigetur.N.43.
Fonte.ibidem.
Forma fidelitatis.F.2.
Fratribus de nouo beneficio inueſtitis.ibid.
Fructibus,& litium expenſis.C.7.
Frumento Alexandrino.C.11.
Frumentis vrbis Conſtantinapolitanæ.ibid.
Fugitiuis.V.11.
Fugitiuis colonis patrimonialibus, ſaltuenſibu, & emphyteuticis.ibid.
Fundo dotali.V.23.C.5.

Fundis limitrophis,& terris,& paludibus, & paſcuis,& limitaneis,& caſtellorum.C.11.
Fundis patrimonialibus,& ſaltuēſibus,& emphyteuticis,& eorum conductoribus.ibid.
Fundis rei priuatæ,& ſaltibus diuinæ domus.ibi.
Fundis & ſaltibus rei Tamiacæ.ibid.
Furtis.N.47.
Furtis,& ſeruo corrupto.C.6.
Furti aduerſus nautas,caupone,ſtabularios.N.47
Furibus balnearijs.47.

G

GEneralis forma,de proſpectu in mare, ſcripta Dominico glorioſiſ. Prætorum præfecto.175.
Gladiatoribus.C.11.
Glande legenda.N.43.
Gradibus cognationum.Inſt.3.
Gradibus & affinibus,& nominibus eorū. Inf.38.
Grege dominico.C.11.

H

HEbreis, quomodo oporteat eo ſcripturas legere.A.146.
Hæc conſtitutio interpretatur priorem cōſtitutionē,quæ de his lata eſt,qui ingrediūtur monaſteria, & ſubſtantias ſuas conſecrant, & ex quo ipſam tempore valere oporteat.A.75.
Hæredibus.A.164.
Hæredibus inſtituendis.Inſt.2. Inf.28. & quæ perſonæ inſtitui non poſſunt.C.6.
Hæredibus tutorum.C.5.
Hæredum qualitate & differentia.Inf. 2.

Hæ-

Hæreditate, vel actione vendita. V. 18. C. 4.
Hæreditatibus decurionum, nauiculariorum, cohortalium militum, & fabricenſium. C. 6.
Hæreditatibus, quæ ab inteſtato deferũtur. Inſt. 3
Hæreticis, & Manichæis, & Samaritanis. C. 1.
Hic finitur lex: deinde conſuetudines regni incipiunt. F. 2.
His, qui propter metum iudicis non appellauerunt. C. 7.
His per quos agere poſſumus. Inſt. 4.
His, qua ex publica collatione illata ſunt, nõ vſurpandis. C. 10.
His, qui ex officio quid adminiſtrarunt, conueniuntur. C 11.
His, qui in priorũ creditorũ locũ ſuccedunt. C. 8.
His, qui ſe deferunt. C. 10.
His, qui deiecerint, vel effuderint. V. 9.
His, qui ad eccleſias confugiunt, vel exclamant: & ne quis ab Eccleſia extrahatur. C. 1.
His, qui in eccleſia manumittuntur. C. 1.
His, quæ relicta ſunt eccleſiæ Myſiæ. A. 65.
His, qui eunuchos faciunt. A. 132.
His, q in exiliũ dati, vel ab ordine moti sũt. C. 10.
His, qui numero liberorum vel paupertate excuſationem meruerunt. C. 10.
His, qui feudum dare poſſunt & qui non: qualiter acquiratur, & retineatur. F. 1.
His, quæ vt indignis auferuntur. Inf. 34.
His, quibus vt indignis auferuntur hæreditates, & ſen. conſult. Sillaniano. C. 6.
His, qui notantur infamia. V. 3.

His,qui ſui,vel alieni iuris ſunt.inſt.1.V.1.
His,qui latrones,vel alijs criminibus reos occultauerint.C 9.
His,quæ ſub modo legata, ſeu fideicommiſſa relinquuntur.C.6.
His,qui ſponte publica munera ſubeunt.C.10.
His,qui ex publicis rationibus mutuam pecuniã acceperunt.ibid.
His,qui mutuum dant agricol.A.33.
His,qui in Oſdroena illicitas cõtrahunt nuptias. A.154.
His,qui nuptias iterant.A.22.
His,qui à non domino manumiſſi ſunt.C.7.
His,qui parentes,vel liberos occiderunt.C.9.
His,quæ pœnæ cauſa relinquuntur.Inf.34.
His, quæ pœnæ nomine in teſtamento vel codicil lis ſcribuntur vel relinquuntur.C.6.
His,qui à principe vacationem acceperũt. C.10.
His,qui ad ſtatuas confugiunt.C.1.
His,qui non impletis ſtipendijs ſacramento ſoluti ſunt,ibid.
His,quæ pro vt ſcriptis habentur.Inf.34.
His, qui ante apertas tabulas hæreditates tranſmittunt C.6.
His,qui ſibi adſcribunt in teſtamento.C 9.
His,quæ in teſtamento delentur, inducuntur, vel inſcribuntur. Inf 28.
His, qui potentiorum nomine titulos prædijs affigunt, vel eorum nomina in litem prætendũt. C. 2.
His,qui veniam ætat.impetra.ibid.

His,

His,quæ vi,metusve cauſa geſta ſunt.ibid.
Honoratorum vehiculis.C.11.
Honoribus & muneribus non continuandis inter patrem & filium:& de interuallus.C.10.
Hortulanis.A.64.

I

IMpenſis in rebus dotalibus factis.Inf.25.
Imponenda lucratiua deſcriptione.C.10.
Impuberum,& alijs ſubſtitutionibus.C.6.
Immunitate nemini concedenda.C.10.
Immenſis donationibus collatis in filios.A.92.
Incendio,ruina,naufragio rate naue expugnata. N 47.
Inceſtis, & inutilibus, & nefarij nuptijs. C. 5. & A. 12.
Incolis,& vbi quis domicilium habere videtur:& de his, qui ſtudiorum cauſa in aliena ciuitate degunt.C.10.
Indicta viduitate:& de lege Iulia Miſcella tollenda C.6.
Indictionibus.C.10.
In diem addictione.V.18.
Indulgentia tributariorum reliquorum.A.148.
Infamibus.C. 10.
Infantibus expoſitis.A. 153.
Infantibus expoſitis liberis, & ſeruis, & de his, qui ſanguinolentos nutriendos acceperũt.C.8.
Infirmandis pœnis cœlibatus:& orbitatis, & decimarijs ſublat.C.8.
Ingenuis.inſt.1.
Ingenuis manumiſſis.C.7.

Ingratis liberis.C.8.
Iniurijs inſt 4.C.9.
In iurijs,& famoſis libellis.N.47.
In ius vocando.V.2.C.2.
In ius vocati vt eant,vel ſatiſdent.V.2.
Iniuſto,rupto,irrito facto teſtamento.Inſ.28.
In integrum reſtitutione, poſtulata,ne quid noui fiat.C.2.
In integrum reſtitutionibus.V.4.
In integrum reſtitutionibus, nimirum. 25. annorum.C.2.
In litem dando tutore,vel curat.C.5.
In litem iurando.V.12.C.5.
Inofficioſis donationibus.C.3.
Inofficioſis dotibus.ibid.
Inofficioſo teſtam.inſt.2.C.3.V.5.
In quibus cauſis coloni cenſiti dominos accuſa. poſſunt.C.11.
In quibus cauſis feud.ammittatur.F.2.
In quibus cauſis, militantes fori præſcriptione vti non poſſunt.C.3.
In quibus cauſis pignus tacitè contrahitur.C.8.
In quibus caſibus tutorem habenti tutor vel curator dari poſſit.C.5.
In quibus cauſis in integrũ reſtitutio neceſſaria non eſt.C.2.
In quibus cauſis ceſſat longi temporis præſcriptio.C.7.
In rem verſo.V.15.
In quibus cauſis tutorem habenti, tutor vel cura tor dari poſſit.C.5.

In-

Inſpiciendo ventre,cuſtodiendoque partu.Inf.25.
Inſtitoria actione.V.14.
Inſtitutionibus,& ſubſtitutionibus,ſeu reſtitutionibus ſub conditione factis.C.6.
Inſtructo,vel inſtru.leg.Inf.33.
Interdictis.Inſt.4.C.8.
Interdictis, ſeu extraordinarijs action. quæ pro his competunt.N.43.
Interdictis & relegatis,& deportatis.N.48.
Interdicto matrimonio inter pupillum & tutorem,ſeu curatorem,filioſque eorum.C.5.
Interrogationibus in iure faciendis : & de interrogatorijs act.ſublatis.V.11.
Interpretatione à Principe facta.Et vt vſuræ particulatim ſolutæ,duplum ſortis non excedant. A.138.
Inueſtitura de re aliena facta.F.2.
Inueſtitura in maritum facta. ibid.
Inueſtitura,quam Titius accepit à Sépronio.ibi.
Inutilibus ſtipulationibus.Inſt.3.C.8.
Irenarchis.C.10.
Itinere actuque priuato.N.44.
Iudæis & cœlicolis.C.1.
Iudicatum ſolui.N.46.
Iudicibus.A.125.
Iudicibus,& ne cũ iureiurando deligantur. Et vt iudices modis omnibus appellationes ſuſcipiant.Item ne iudice ſacræ alicui formæ, quæ lite pendente facta ſit de hoc, quomodo litem decidi oporteat,attendat.A.82.
Iudicis.C.3.

Iura

Iura agnationis,& cognationis tollit,& præſcribit ſuce.ab inteſt.A.118.
Iure aureorum annulorum.N.40.& natalib.reſtituendis.C.6.
Iure codicillorum.Inſ.29.
Iure deliberandi,& adeunda, vel acquirenda hæreditate.C.6.
Iure deliberandi.Inſ.28.
Iure dominij,impetrando.C.8.
Iure dotium.V.28.C.5.
Iure emphyteutico.C.4.
Iure fiſci.N.40.C.10.
Iure immunitatis.N.50.
Iure liberorum.C.80.
Iure naturali gentium;& ciuili.Inſt.1.
Iure patronatus.Inſ.37.
Iure perſonarum.ibid.Inſt.1.
Iure reipublicæ.C.11.
Iureiurando propter calumniam dando.C.2.
Iureiurando,quod moriens de modo ſui patrimonij præſtitit.A.48.
Iureiurando,ſiue voluntario,ſiue neceſſario, ſiue iudiciali V.12.
Iuris formulis, & impetratione actionum ſublata.C.2.
Iuriſdictione.V 2.
Iuriſdictione omnium iudicum, & de foro competenti.C.3.
Iuris & facti ignorantia.V.22.C.1.
Iuſtitia & iure.Inſt.1.V.1.

Iu-

Iuſiurandum quod præſtari ſolet ab his, qui officia ſuſcipiunt.A.9.

L

Latina libertate tollenda, & per certos modos in ciuitatem Romanam transfuſa. C. 7.
Legationibus.N.l.C.10.
Legatis.Inſt.2.C.6.
Legatis & fideicommiſſ.liber primus.Inf.30.
Legatis & fideicommiſſis.liber ſecundus ibi.31.
Legatis & fideicommiſſis liber tertius ibid.32.
Legatis præſtandis contra tabulas, bonorum poſſeſſione petita.Inf.37.
Lege Aquilia.Inſt.4.C.3.
Lege commiſſoria.V.18.
Lege contradi.F.2.
Lege Falcidia.Inſt.1.& C 7.
Lege Fuſia Caninia tollenda.Inſt.1.& C.7.
Legibus & conſtit.principum.C.1.
Legibus ſenatuſque conſultis, & longa conſuetudine.V.1.
Legitima agnatorum tutela.Inſt.1.
Legitima agnatorum ſucceſſ.ibid.3.
Legitima tutela.C.5.
Legitimis hæredibus.C 6.
Legitima parentum tutela.Inſt.1.
Legitima patronorum tutela.Inſt.1.
Legitimis liberis,& ex filia nepotib. ab inteſtato venientibus C.6.
Legitimis tutoribus.Inf.26.
Liberali cauſa.N.40.C.7.
Libellis dimiſſorijs,qui Apoſtoli dicuntur.N.49.

Libe-

Liberatione legata.Inf.34.
Liberis quódo eos oporteat vel legitimos,vel naturales intelligi:& de indotatis nuptijs. A. 74.
Liberis exhibendis, ſeu deducendis: & de libero homine exhibendo.N.43.& C.8.
Libero homine exhibendo.N.43.
Liberis præteritis,vel exhæredat.6.
Libertinis.Inſt. 1.C.10.
libertis,quod eorum liberis.C.6.
Liberis,& poſthumis hæredibus inſtituendis, vel exhæredandis,vel præteritis.Inf.28.
Liberis vniuerſitatum Inf.37.
Literarum obligationibus.Inſt.3.
Litigatoribus,& ſportulis,& vt quæ iubentur, referendarij compleant, neque ſe cauſæ immiſceant,& per ſe exequantur.A.124.
Litigioſis.N.44.C.8.
Litigioſis,& de cautione, quæ ante reorum citationem præſtari debet ab actoribus:& quando actor priuilegio vti nequeat,quòd inuitus agere non compellatur.A.112.
Litis conteſtatione.C.3.
Littorum & itinerum cuſtodia.C.12.
Locatione & conductione.Inſt.3.
Locati & conducti. V. 19.
Locato & conducto.4.
Locatione prædiorum ciuillium,vel fiſcalium,ſiue tẽplorũ,ſiue rei priuatę,vel dominicę.C11.
Locis & itineribus publicis.N.4.
Loco publico fruendo.ibid.
Longi temporis præſcriptione, quæ pro liberta-

te,& non aduerſus libertatem opponitur. C.7.
Lucris aduocatorum,& commiſſ. officiorum, ſeu apparitorum.C.12.
Luitione pignoris.C.8.

M

MAgiſtratibus conueniendis & eorum hęredibus.Inf.27.C.5.
Magiſtratibus municipalib. C.1.
Magiſtris ſacrorum ſcriniorum.C.12.
Maiuma.C.11.
Maleficijs & mathematicis,& cęteris ſimilib.C.9
Mancipijs,& colonis patrimonialium,& ſaltuenſium,& emphyteuticorum fundorum.C.11.
Mandati vel contra.V.17.C.4.
Mandato.Inſt.3.
Mandatis principum.C.1.
Manumiſſionibus.N.40.
Manumiſſionibus,quę ſeruis ad vniuerſitatẽ pertinentibus imponuntur.ibid.
Manumiſſis teſtamento.ibid.
Manumiſſis vindicta.ibid.
Mendicantibus validis.C.11.
Menſoribus.C.12.
Metallarijs, & metallis, & procuratoribus metallorum.C.11.
Metatis & epidemeticis.C.12.
Metropoli Berito.C.11.
Migrando.N.43.
Milite vaſſallo qui contumax eſt.F.2.
Militibus.A.116.
Militari teſtamento.Inſt.2.Inf.29.

Militari veſte.C.12.
Minoribus 25.annis.V.4.
Moderatore Arabiæ.A.102.
Moderatore Helenoponti.A.28.
Modo multarum quæ à iudicibus infligũtur.C.1.
Monachis,& aſceterijs, & eorum conuerſatione. A.133.
Monaſterijs,& monachis,& eorũ antiſtibus.A.5.
Monopolijs,& cõuẽtu negotiatorum illicito,vel artificum,ergo laborum, nec nõ balneatorum prohibitis illicitis pactionibus.C.4.
Mortis cauſa donationibus.C.34 & C.8.
Mortuo inferendo,& ſepulchro ædificando.V.11.
Muliere raptum paſſa.A.143.
Mulieribus fide hæretici.C.109.
Mulieribus quæ ſe proprijs ſeruis iunxerunt.C.9.
Mulieribus,in quo loco munera ſexui congruentia,vel honor.agnoſcant.C.10.
Muneribus & honoribus.N.50.
Muneribus patrimoniorum.C.10.
Municipibus & originarijs.ibid.
Murilegulis, & gyneciarijs, & procuratoribus gynecij:& de monetarijs,& buſtagiarijs.C.11.
Mutatione nominis.C.9.

N

NAtalibus reſtituendis.N.40.
Natura feudi.F.1.
Natura ſucceſsionis feudi.F.2.
Naturalibus liberis A.89.
Naturalibus liberis,& matribus eorũ, & ex quibus cauſis iuſti efficiantur.C.5.

Nau-

Naufragijs.C.11.

Nauibus non excuſandis.Ibid.

Nauicularijs, ſeu naucleris public. ſpecies tranſportantibus: & de tollenda luſtralis auri collatione.ibid.

Nauticis Tiberinis.ibid.

Nautæ, caupones,ſtabularij, vt recepta reſtituant.V.4.

Nautico fœnore.V.22 C 4.

Ne ſanctum baptiſma iteretur.C.1.

Ne quis cogatur bonis cedere.A.135.

Ne decurio, aut cohortatis perducatur in ius,ſiſtaturve iudicio citra iuſſionem Principis,quę inſinuetur præfe.A.151.

Ne defunct, ſeu reliquiæ eorum à creditoribus afficiantur contumelia: & ne aſſeſſores cognitionẽ cauſarũ abſque iudicibus ſuſcipiãt.A.60

Ne de ſtatu defunctorum poſt quinquennium quæratur.N.40.C.7.

Ne rei dominicæ,vel templorum vindicatio, tẽporis præſcriptione ſubmoueatur.C.7.

Ne pro dote,mulieri bona mariti addicãtur.C.5.

Ne filius pro patre, vel pater pro filio emancipato,vel libertus pro patrono conueniatur. C.4.

Ne fideiuſſores,vel mandatores dotiũ dẽtur.C.5.

Ne fiſcus , vel Reſpublica procurationem alicui patrocinij cauſa,illicite præſtet.C.2.

Ne fiſcus rem,quam vendidit,euincat.C.10.

Ne ſacræ fortunæ, quæ de cauſis procedunt publicis,aliter robur accipiant, quam glorioſiſſ. prætoriorum Præfectis inſinuatæ ſint vel fuerint,

rint, illicque habeantur ratæ. A. 152.

Ne quid in flumine publico, ſiue in ripa eius fiat, quò aliter aqua fluat atq; priore æſtate fluxit. N. 44.

Ne Iudæi, Samaritani, & Hæretici per cauſam religionis & cultus ſui, curiali fortuna liberentur, ſed dum curialibus muneribus ſubdantur, priuilegijs eorum non vtantur. Item, vt ijdem poſſint contra orthodoxos, qui curiali fortunæ ſubditi ſunt, teſtimoniũ dicere: vt qui præclare pro orthodoxa Republi. teſtimonium peribeant. A. 45.

Ne quis in ſua cauſa iudicet, vel ſibi ius dicat. C. 3.

Ne quis eum, qui in ius vocabitur, vi eximat. V. 2.

Ne quis liber, inuitus actum reipublicæ gerere cogatur. C. 11.

Ne libertini de cætero iure aureorum annulorũ, & reſtitutorum natalium opus habeant. Item, vt dotalium inſtrumentorum confectio in libertinabus ipſo etiam facto legitimas reddat nuptias, & ſuos patri filios. Si fortè ea ancilla ſit, vt & ipſa dotis confectione libera exiſtat, & nuptiæ legitimæ, & ex ea progeniti filij patris ſui ſi vt. A. 78.

Ne in medio litis fiant ſacræ formæ, aut ſacræ iuſſiones, ſed ſecundum generales leges cauſę decidantur. Et vt præſens cõſtitutio ante perſonarum in iudicio confirmationem inſeratur actis iudiciarijs. A. 113.

Ne quid in loco ſacro fiat. N. 43.

Ne

Ne quid in loco,vel itinere publico fiat.ibid.
Ne quo in loco, per imperium Romanum lenones ſint A.14.
Ne Chriſtianum mancipium hæreticus,vel paganus,aut Iudæus vel poſſideat, vel circuncidat. C. 1.
Ne rei militaris comitibus, vel tribunis lauacra præſtentur.ibidem.
Ne à mulieribus quæ ſe proſtituunt, fideinſſor, aut iuſiurandum exigatur: quòd hoc genus vitæ deſerturæ non ſint.A 51.
Ne quis quòd agricolæ mutuam pecuniam dedit, illius terram detineat: & quem vſurarum modum creditores accipere debent ab agricol.A.34.
Ne quis mutuum dans agricolæ, terram eius teneat:item quàm magnas vſuras creditores ab agricolis debeant percipere.A.32.
Ne quid oneri publ.imponatur.C.11.
Ne operæ à collatoribus exigantur.C.10.
Ne quis oratorium citra ſcientiam Epiſcopi ędificet:& vt prius definiat,quæ ad curam & inſti tutionem oratorij ędificandi neceſſaria futura ſint.Et ne Epiſcopi abſint à ſuis eccleſijs,Ac de alienatione immobilium rerum eccleſiaſticarum.A.47.
Ne perſonæ, vel rei, vel auri alterius pro altero oppignerationes fiant,ſed oppigneratione oblæſo,eius quadruplum reſtituatur.Item,ne pro eo,qui vel percuſſit,vel alioqui damnnm irrogauit, alius percutiatur, aut qualitercunque

damnum ſentiat. Et ne donatio à priuato in Imperatorem facta, indigeat actorum publicorum confectione. A.52.

Ne liceat potentioribus patrocinium litigantibus præſtare, vel actiones in ſe transferre. C.2.

Ne ſine iuſſu principis, certis iudicib. liceat confiſcare C.9.

Ne liceat in vna, eademque cauſa tertio prouocare: vel poſt duas ſententias iudicum, quas definitio præfectorum roborauerit, eas retractare. C.7.

Ne ruſticani ad vllum obſequiū deuocētur. C.11.

Ne tutor, vel curator vectigal conducat. C.5.

Ne vir ex dote, aut mulier ex donatione ante nuptias pro veniens, lucrum proprietatis iure teneant, ſed conſeruent dominium filijs ſuis: vel ſi ad ſecundas nuptias nō veniant, in lucro ſolum vſumfructum obtinentes. Et vt qui diuortio matrimonium dirimunt, ſi dotem, aut ante nuptias donationem lucrentur, ſimiliter & ipſi dominium filijs conſeruēt, perſona, quæ vſumfructum, habet cogenda filios alere. Si verò bona gratia ſoluatur matrimonium, & videantur quædam occaſione damni dati detenta eſſe: vt hac arte perempta, ea quæ detinentur, reſeruentur filijs. A.98.

Ne vis fiat ei, qui in poſſeſſionem miſſus eſt. N.43.

Ne vxor pro marito, vel maritus pro vxore, vel mater pro filio conueniatur. C.4.

Meceſſarijs, & ſeruis hæredibus inſtituendis, vel ſub-

ſubſtituendis.C.6.
Negotiatores ne militent.C.12.
Negotiorum geſtorum act.V.3.C.2.
Nemini licere ſignum Saluatoris Chriſti, humi, vel in ſilice, vel in marmore ſculpere, aut pingere.C.1.
Nihil innouari appellatione pendente. N.49.
Nili aggeribus non rumpendis.C.9.
Non alienandis, aut permuttandis rebus eccleſiaſticis immobilibus, aut in ſpecialem hypothecam dandis creditoribus, ſed vt ſufficiant generales hypothecæ.A.7.
Non eligendò ſecundo nubentes vxores.A.2.
Non licere habitatorib. Matrocomiæ, loca ſua ad extraneum transferre.C.2.
Non numerata pecunia.C.4.
Notis feudorum.F.2.
Noua forma fidelitatis.Ibid.
Nouationibus & delegationibus.N.46.& C.8.
Noui operis nuntiatione N.39.
Nouis operibus contra proſpectum in mare. A. 63.
Noxalibus actionibus.Inſt.4.C.3.
Nudo iure quiritum tollendo.C.7.
Nulli licere in frænis, equeſtribus ſellis, & balteis, margaritas, ſmaragdos, & hyacinthos aptare: & de artificibus palatinis.C.11.
Numerarijs, actuarijs, & chartularijs, & adiutoribus, ſiue ſcriniarijs, & exceptoribus ſedis excelſæ, cæterorumq; iudicum, tam militarium: quam ciuilium.C.12.

Nundinis.N.1.
Nundinis & mercatoribus.C.4.
Nunptijs.inſt.1.C.5.

O

OBlatione votorum.C.12.
Obligationibus.Inſt.3.
Obligationibus & actionibus.C.4.N.44.
Obligationibus ex conſenſu.Inſt.3.
Obligationibus, quæ quaſi ex contractu naſcuntur.ibid.
Obligationibus,quæ ex delicto naſcuntur.Inſt.4.
Obligationibus, quæ quaſi ex delicto naſcuntur. ibid.
Obſequijs à liberis & libertis, parentibus patronis præſtan.37.
Obſequijs patrono præſtandis.C.6.
Officio aſſeſſoris.V.1.
Officio comitis Orientis.C.1.
Officio comitis rerum priuatarum ſacri palatij, ſacrique patrimonij.C.1.
Officio conſulis.V.6.
Officio comitis ſacrarum largitionum.C.1.
Officio iudicis.Inſt.4.
Officio ciuilium iudicum.C.1.
Officio diuerſorum iudicum.ibid.
Officio eius cui mandata eſt iuriſd.V.1.
Officio militarium iudicum.C.1.
Officio eius,qui vicem alicuius iudicis, vel præſidis obtinet.ibidem.
Officio iuridici.V.1.
Officio iuridici Alexandriæ.C.1.

Offi-

Officio magiſtri militum.ibid.
Officio magiſtri officiorum.ibid.
Officio præfecti auguſtalis.V.1.C.1.
Officio præfecti prætorio.V.1.
Officio præfecti vigilum.ibid.C.1.
Officio præfecti vrbi.ibid.C.1.
Officio præfecti prætoriorum Orientis & Illyrici.C.2.
Officio præfecti prætorio Aphricæ, & de omni eiuſdem diœceſeos ſtatu.ibid.
Officio præſidis.V.1.
Officio prætoris.ibid.
Officio prætorum.C.1.
Officio procuratoris Cæſaris,vel rationalis.V.1.
Officio proconſulis & legati.V.1.C.1.
Officio quæſtoris.V.1.C.1.
Officio rectoris prouinciç, & vt nulli patriæ ſue adminiſtratio,ſine ſpeciali permiſſu principis, permittatur.C.1.
Officio vicarij.ibid.
Officijs, quæ miniſtrant in ſacris appellationibus.A.20.
Officinis, ſiue tabernis Conſtantinopolitanç vrbis:& vt mille tantum & centum officinç ſacro ſanctç maioris Eccleſiç excuſentur: omnes reliquç, ad quemcumque dominum pertineant, conſueta obeant munia.A.43.
Omni agro deſerto, & quando ſteriles fertilibus imponuntur.C.11.
Operis noui nunciatione.C.8.
Operibus publicis.N.50.C 8.

Operis libertorum.Inf.38.C.6.
Operis ſeruorum.V.7.
Optione,vel elect.legata.Inf.33.
Ordine cognitionum.C.7.
Ordine iudiciorum.C.3.
Origine iuris,& omnim magiſtratuum,& ſucceſſione prudentum.V.1.

P

Pace Conſtantiæ compoſita inter Fridericũ, & filium eius Henricum,& quoſdam nobiles Alemaniæ & ciuitates Lombardiæ,& Romandiolæ.F.2.
Pace iuramento firmanda.ibid.
Pacetenda,& eius violatoribus.ibid.
Pactis.C.2.V.2.
Pactis dotalibus.V.23.
Pactis conuentis tam ſuper dote,quàm donatiotione ante nuptias,& paraphernis.C.5.
Pactis inter emptorem & venditorem compoſitis.C.4.
Pactis pignorum.C.8.
Palatinis ſacrarum largitionum, & rerum priuatarum.C.12.
Palatijs,& domibus dominicis.C.11.
Partu pignoris & omni caſu.C.8.
Paſcuis publicis & priuatis.C.11.
Patria poteſtate.Inſt.1.C.8.
Patribus qui filios ſuos diſtrax.C.4.
Peculio.V.15.
Peculio legato.Inf.33.
Peculio eius qui libert.meruit.C.7.

Pedaneis iudicibus.C.3.
Penu legata.Inf.33.
Periculo & commodò rei venditæ.V.18.C.4.
Periculo tutorum & curatorum.C.5.
Periculo ſucceſſorum parentis. 10.
Periculo nominatorum.C.11.
Periculo eorum, qui pro magiſtratibus interuenerunt.C.11.
Per quas perſonas nobis obligatio acquiratur. Inſt.2.C.4.
Per quos fiat inueſtitura.F.2.
Perfectiſſimatus dignitate.C.12.
Perpetuis & temporalibus actionibus, & quæ ad hæredes,& contra hæredes tranſeunt.Inſt.4.
Petitionibus bonorum ſublatis.C.10.
Petitione hæreditatis.V.5.C.3.
Pignoratitia actione, vel contra.V.13.
Pignoribus & hypothecis.C.8.
Pignoribus & hybothecis,qualiter ea contrahantur.& de pactis eorum.V.20.
Pignori dato feudo.F.2.
Piſtoribus.C,11.
Plebeis prætoribus.A.13.
Plus petitionibus.C.3.
Plus valere quod agitur, quam quod ſimulatè cõcipitur.C.4.
Pœna iudicis qui malè iudicauit,vel eius,qui iudicẽ,vel aduerſarium corrumpere curauit.C.7
Pœna temerè litigantium.Inſt.4.
Pœnis.N.48.C.9.
Pœnis fiſcalibus credit.præferri.C.10.

Pollicitationibus. N.50.
Ponderatoribus,& auri illatione.C.10.
Popularibus actionibus.N 47.
Poſſeſſoria hæreditatis petitione.V.5.
Poſtliminio,& redemptis ab hoſtibus.C.8.
Poſthumis hæredibus inſtituendis,vel exhæredā-
dis,vel præteritis.C.6.
Poſtulando.C.2.V.3.
Potioribus ad munera nominandis.C.10.
Præbendo ſalario.ibid.
Precario.N.43.
Præcario,& Saluiano interdict.C.8.
Præcepta præſidum.A.27.
Precibus Imperatori offerendis, & de quibus rebus ſupplicare liceat,vel non C.1.
Prædijs, & alijs rebus minorum ſine decreto non alienandis,vel obligandis. C.5.
Prædijs decurionum ſine decreto non alienandis. C.10.
Prædijs,& omnibus rebus nauiculariorum. C 11.
Prędijs Tamiacis,& his qui ex colonis Tamiacis, alijſq; liberæ conditionis procreantur.ibid
Præfectis prætorio, ſiue vrbi,& magiſtris militū in dignitatibus exæquendis.C.12.
Præpoſitis agentium in rebus.ibid.
Præpoſitis laborum.ibid.
Præpoſitis ſacri cubicui, & de omnibus cubicularijs,& priuilegijs eorum. ibid.
Præpoſitis ſacrorum ſcriniorum, cæteriſque quæ in ſacris ſcrinijs militant.ibid.
Præpoſitis & tribunis ſcholarum.ibidem.

Præſide Piſidiæ. A. 24.
Præſcriptione longi temporis, decem, vel viginti annorum. C. 7.
Præſcriptione triginta, vel quadraginta annorum. ibid.
Præſcriptis verbis, & factum actione. V. 19.
Prætore Siciliæ. A. 104.
Prætore Lycaoniæ. 25.
Prætore Paphlagoniæ. A. 29.
Prætore Thraciæ. A. 26.
Prætoribus, & honore præturæ, & collatione, & gleba, & glaui, & pholi, & ſeptem ſolidorum functione ſnblata. C. 12.
Prætorio pignore, & vt in actionibus etiam debitorum miſſio prætorij pignoris procedat. C. 8.
Prætorijs ſtipulationibus. N. 46.
Præuaricatoribus. N. 57.
Primicerio, & ſecundicerio, & notarijs. C. 12.
Primipilo. C. 12.
Principibus agentium in rebus. ibid.
Priuatis carcerbus inhibendis. C 9.
Priuatis delictis. N. 47.
Priuilegijs domus Auguſtę, vel rei priuatæ: & quarum collationum excuſationem habent. C. 11.
Priuilegio dotis C. 7.
Priuilegijs corporatorum vrbis Romæ. C. 11.
Priuilegijs, creditorum. N. 42.
Priuilegijs vrbis Conſtantinopolitanæ. C. 11.
Priuilegijs fiſci. C. 7.
Priuielegijs eorum, qui in ſacro palatio militāt. C. 12.
Pri-

Priuilegijs ſcholarum.ibid.
Proconſule Cappadociæ.A.30.
Proconſule Palaſtinæ.A.103.
Pro derelicto.N.41.
Pro donato.ibidem.
Pro dote.ibidem.
Pro emptore.ibidem.
Pro hærede,vel poſſeſſore.ibidem.
Pro legato.ibid.
Pro ſocio.V.17.C.4.
Pro ſoluto.N.41.
Pro ſuo.ibid.& C.4.
Probationibus.C.4
Probationibus & præſump.V.22.
Procuratoribus.C.2.
Procuratoribus & defenſoribus.V.3.
Profeſſoribus,& medicis.C.10.
Profeſſoribus qui in vrbe Conſtantinopolitana docentes,ex lege meruerunt comitiuam.C.12.
Prohibita feudi alienatione per Lotharium. F.2.
Prohibita feudi alienatione per Fridericum. ibi.
Prohibita ſequeſtratione pecun.C.4.
Prole partienda inter ruſticos.A.156.
Prouinciarum præſidibus.A.161.
Proxenetis.N.50.
Pupillari ſubſtitutione.Inſt.2.
Publicæ lætitiæ:vel conſulum nuntiatores,vel inſinuatores conſtitutionum , & aliarum ſacrarum , vel iudicialium literarum ex deſcriptione , vel ab inuitis , ne quid accipiant immodicum.C.12.

Pub-

Publicis iudicijs.Inſt.4.N.48.
Publicis tributis expediendis,& ſoluendis,neque non alijs capit.A.128.
Publiciana in rem actione.V.6.
Publicanis,& vectigalibus,& commiſſis. N.39.

Q

QVadriennij præſcriptione.C.7.
Quæ fuit prima cauſa beneficij amittendi. F.2.
Quæ in fraudem creditorum facta ſint, vt reſtituantur.N.42.
Quæ res exportari non debeant.C.4.
Quæ res pignori, vel hypothecæ datæ obligari non poſſunt.V 20.
Quæ res pignori obligari poſſunt,vel non;& qualiter pignus contrahitur.C.8.
Quæ res vendi non poſſunt, & qui vendere, vel mercari vetantur.C.4.
Quæ ſit longa conſuetudo.C.8.
Quæ ſint regaliæ.F.2.
Quæ ſententiæ ſine appellatione reſcinduntur. N.49.
Quæſtionibus.N.48.C.9.
Quæſtore.A.80.
Quæſtoribus,& magiſtris officiorum, & comitibus ſacrarũ largitionum, & rei priuatæ. C.12.
Qualiter olim poterat feudum alienari.F.2.
Qualiter iurare debeat domino vaſſallus fidelitatem.ibid.
Qualiter dominus proprietate feudi priuetur. ibidem.

Quando actio de peculio annalis ſit.V.15.
Quando appellatum ſit, & intra quæ tempora. N.49.
Quando ciuilis actio,criminali præiudicet : & an vtraque ab eodem exerceri poſſit.C.9.
Quando decreto opus non eſt.C.5.
Quando dies legatorum,vel fideicommiſſorum, cedat Inf.36.C.6.
Quando dies vſusfructus legati cedat.V.7.
Quando ex facto tutoris vel curatoris, minores, agere,vel conueniri poſſunt.Inf.26.C.5.
Quando fiſcus,vel priuatus debitoris ſeu debitor æs exigere poſſit.C.4.
Quando Imperator inter pupillos, & viduas, vel alias miſerabiles perſonas cognoſcit:& ne exhibeantur.C.3.
Quando libellus Principi datus litis faciat conteſtationem.C.1.
Quando liceat ab empt.diſced.C.4.
Quando liceat vnicuique ſine iudice iudicare ſe, vel pub.deuotionem.C.3.
Quando mulier tutelæ officio fungitur.C.5.
Quando non petentium partes,petẽtibus accreſcunt.C.6.
Quando prouocare non eſt neceſſe.C.7.
Quando,& quibus quarta pars debetur ex bonis decurionum & de modo diſtributionis eorum. C. 10.
Quando tutores,vel curatores eſſe deſinant.C.5
Quando rerum actio non datur.N.44.
Quemadmodum ciuilia munera inducũtur.C.10

Quemadmodum feudum ad filiam pertineat F.1.
Quemadmodum ſeruitutes amittantur.V.8.
Quemadmodum teſtamenta aperiantur, deſcribantur,atque inſpiciantur.C.9.
Qui accuſare non poſſunt.C.9.
Qui ad bonorum poſſeſſionem,&infra qnod tempus admittantur.C 6.
Qui bonis cedere poſſunt.C.7.
Qui dare tutores vel curatores poſſunt:& qui dari non poſſunt.C.5.
Qui ætate,vel poſſeſ. ſe cxcuſ.ibid.10.
Qui pro ſua iuriſdictione iudices dare, darive Poſſunt.C.3.
Qui legitimam perſonam ſtandi in iudicijs habeant,vel non.ibidem.
Qui non poſſunt ad libertatem peruenire.C.7.
Qui manumittere non poſſunt, & ne in fraudem creditorum manumittantur.ibid.
Qui,& à quibus manumiſſi liberi non fiant: & ad legem Aeliam Sentiam.N.40.
Qui ſine manumiſſione ad libertatem perueniũt. N.40.
Qui militare poſſunt,vel nõ: & de ſeruis ad militię dignitatẽ aſpirantibus: & vt nemo duplici militia, vel dignitate & militia ſimul vtatur. C.12.
Qui morbo ſe excuſant.C.5.& 10.
Qui numero liber.ſe excuſant.ibid.
Qui numero tutelarum ſe excuſant.ibid.
Qui petant tutores, vel curatores & vbi petantur.Inf.26.C.5.

Qui potiores in pignore, hypothecave habeantur:& de his qui in priorum credit. locum ſuccedunt. V. 20. C. 8.
Qui ſint rebelles. F. 2.
Qui, & aduerſus quos in integrum reſtitui non poſſunt. C. 2.
Qui ſatiſdare cogantur, vel iuramento promittant, vel promiſſioni ſuæ comittantur. V. 2.
Qui ſucceſſores teneantur. F. 1.
Qui ſucceſſores feudum dare teneantur. F. 1.
Qui teſtamenta facere poſſunt, vel non poſſunt. C. 6.
Qui teſtamentum facere poſſint, & quemadmodum teſtamenta fiant. Inſ. 28.
Qui teſtamento tutores dari poſſunt. Inſt. 1.
Qui teſtes ſunt neceſſarij, ad nouam inueſtituram probandam. F. 2.
Quibus alienare licet, vel non. Inſt. 2.
Quibus ad conductionem prædiorum fiſcalium accedere non licet. C. 11.
Quibus muneribus excuſantur hi, qui poſt impletam militiam, vel aduocationem, per prouinciam ſuis commodis vacantes, commorantur: & de priuilegijs eorum, & de conductoribus veſtigalium fiſci. C. 10.
Quibus muneribus, vel præſtationibus nemini liceat ſe excuſare. ibid.
Quibus modis feudum conſtitui poſſit. F. 1.
Quibus modis feudum amittatur ibid.
Quibus rebus ad eundem iudicem eatur. V. 11.
Quibus ad libertatem proclamare non licet. N. 40. Et

40. Et de rebus eorum, qui ad libertatem proclamare non prohibentur. C.7.
Quibus ex cauſis ſerui præmio libertatem accipiunt. ibid.
Quibus ex cauſis manumittere non licet. Inſt. 1.
Quibus modis tollitur obligatio. Inſt. 3.
Quibus modis re contrahitur obligatio. Ibid.
Quibus modis ius patriæ poteſtatis ſoluit. Inſt. 1.
Quibus modis pignus, vel hypotheca ſoluitur. V. 20.
Quibus ex cauſis in poſſeſſionem eatur. N. 42.
Quibus non competit bonorum poſſeſſio. Inf. 38.
Quibus non obijcitur longi temporis præſcriptio. C.7.
Quibus res iudicata non nocet. ibid.
Quibus ex cauſis maiores in integrum reſtituantur. C.2.
Quibus modis tutela finitur. Inſt. 1.
Quibus nō eſt permiſsū facere teſtamētū. Inſt. 2.
Quibus modis teſtamenta infirmetur. ibid.
Quibus modis vſusfructus, vel vſus amittatr. V.7.
Quid iuris, ſi poſt alienationem feudi, vaſſallus id recuperauerit. F.2.
Quid ſit inueſtitura. ibid.
Quid præcedere debeat, an inueſtitura, vel fidelitas. F.2.
Quibus & à quo appelletur. N. 49.
Quis ordo in bonorū poſſeſſione ſeruetur. Inf. 38.
Quis dicatur Dux, Comes, March. F.2.
Quo tēpore miles inueſtiturā petere debeat. F. 1.
Quo quiſque ordine conueniatur. C. 11.

Quòd

Quod conſtitutio, quæ ex adſcriptitio & libera natos liberos eſſe vult:non his, qui ante, ſed qui poſt conſtitutionem nati ſunt profit. Et vt venerabilium domuum œconomi, immobiliũ ad inuicem rerum Eccleſiaſticarum commutationes faciant,decreto prius interpoſito,excepta ab hoc maiore eccleſia.A.57.
Quod quiſque iuris in alienum ſtatuit,vt ipſe eodem iure vtatur.V.2.
Quod iuſſu.V.15.
Quod metus cauſa geſtum erit.V.4.
Quod cum eo,qui in aliena poteſtate eſt,negotiũ geſtum eſſe dicetur.Inſt.4.V.14.vel de peculio, ſeu quod iuſſu,vel de in rem verſo.C.4.
Quod falſo tutore authore geſtum eſſe dicetur. Inſ.27.
Quod vi,aut clam.N.43.
Quod cuiuſcunque vniuerſitatis nomine, contra eam agatur.V.3.
Quomodo oporteat Epiſcopos & cæteros clerico,ad ordinationem perduci:& expenſis Eccleſiarum.A.6.
Quomodo inſtrumentis, quæ apud iudices inſinuanda ſunt,fidem apponere opporteat.A.73.
Quomodo in læſæ maieſtatis crimine procedatur.F.2.
Quomodo, & quando iudex ſententiam proferre debeat præſentibus partibus,vel vna parte abſente.C.7.
Quorum appellationes non recipiuntur.C.7.
Quorum bonorum.N.43.C.8.

Quo-

Quorum legatorum.ibid.N.& C.
Quot teſtes ſunt neceſſarij ad probandam feudi ingratitudinem.F.2.

R

Raptu virginum, ſeu viduarum, necnon ſanctimonialium.C.9.
Ratam rem haberi,& de ratihabitione.N.46.
Ratiocinijs operum publicorum,& patribus ciuitatum.C.8.
Re iudicata.C.7.N.42. Et de effectu ſententiarũ: & de interlocutoribus.N.42.
Re militari.N.49.C.12.
Rebus alienis non alienandis:& prohibita rerum alienatione,vel hypotheca.C.4.
Rebus corporalibus.Inſt.2.
Rebus creditis,& iureiurando.ibid.
Rebus dubijs Inf.34.
Rebus eorum,qui ſub tutela vel cura ſunt, ſine decreto non alienandis, vel pignori obligãdis. Inf.27.
Rebus iudicis authoritate poſſidendis, vel vendendis.N.42.
Rei vendicatione.V.6.C.3.
Rei vxoriæ actione,in ex ſtipulatu actionẽ tranſfuſa:& de natura dotibus præſtita.C.5.
Reis poſtulatis.C.10.
Reis,qui ingrediuntur ad expediandam,appellationem,deque inſtrumentis priuata manu conſcriptis,prolatis ab eo,qui cum agitur.Item de iuramento delationis,vt iuramento calumniæ connectatur. quod ſemel tantum pro omni

ni probationepræſtari ſolet. A.50.
Rem alienam gerentibus, non interdici rerum ſuarum alienatione. C.4.
Rem pupilli ſaluam fore, vel adoleſcentis. N.46.
Rerum amotarum. Inf.25 C.5.
Rerum permutatione. V.19.
Rerum diuiſione, & acquirendo ipſarum dominio Inſt.2.
Rerum permutatione, & præſcriptis verbis. C.4.
Receptis arbitris. C.2.
Receptis, qui arbitrium receperunt, vt ſententiã dicant. V 4.
Receptoribus. N.47.
Referendarijs ſacri palatij. A.11.
Regula Catoniana Inf.34.
Relationibus. C.7.
Releuatione tributorum publicorum. A.163.
Religioſis & ſumptibus funerum: & vt funus ducere liceat. 11. C 3. Et Aleæ, luſu, & aleatoribus. C.3.
Remiſsionibus. N.43.
Remiſſione pignoris. C.8.
Remiſsio pœnæ illicitè contractarum nuptiarũ. A.139.
Replicationibus Inſt.4.
Repudianda bonorum poſſeſ. C.6.
Repudianda, vel abſtinenda hæreditate. ibid.
Repudijs, & iudicio de moribus ſublato. C.5.
Reputationibus quę fiunt in iudicio, in integrum reſtitutionis. C.2.

Re-

Requirendis reis.C.9.N.48.
Res inter alios acta, vel iudicata, alijs ne noceat. C. 7.
Reſcindenda venditione.V.17.C.4.Et quando nō liceat ab emptione diſcedere.V.18.
Reſtitutionibus.A.108.
Reſtitutione dotaliū rerum,& ad donationē ante nuptias pertinentiū. Ite de ea, quæ vndecimo menſe poſt obitum mariti parit.A.39.
Reſtitutione militū,& eorum qui Reipu. cauſa abſunt.C.2.
Reuocandis donationibus.C.8.
Reuocandis his, quæ fraudem alienata ſunt.C. 7.
Ripa munienda.N.43.
Ritu nuptiarum.V.23.
Riuis.V.23.
Ruſticis, qui in alienis prædijs nuptias contrahunt.A.57.

S

SAcra forma tranſmiſſa Dominico glorioſiſ. Prætoriorum Illyricianorum præfecto, de diuerſ.cap.A.162.
Sacris iuſſionibus.A.114.
Sacrificijs paganorum,& templis.C.1.
Sacroſanctis Eccleſijs,& de reb.ac priuilegijs earum.ibid.
Salgamo hoſpitibus non præſtando.C.12.
Saluiano interdicto.Inſ.43.
Samaritanis.A.144.
Satiſdando.C.2.
Satiſdationibus.Inſt.4.

Satiſdatione tutor.vel curatorum.ibid.
Secundis nuptijs.C.5.
Seditioſis, & de ijs, qui plebem audent contra rempub.colligere.C.9.
Senatoribus.V.1.
Senatuſconſultis.C.1.
Senatuſconſ.Claud.tollendo.C.7.
Senatuſconſ.Macedoniano.V.15.
Senatuſconſ.Orphiciano.Inſt.3.
Senatuſconſ.Sillaniano & Claudiano, quorum teſtamenta nec aperiuntur.Inf.29.
Senatuſconſ.Tertulliano.Inſt.3.
Senatuſconſ.Trebelliano.C.6.
Sententia quæ ſine certa quantitate profertur. C.7.
Sententiam reſcindi non poſſe.ibid.
Sententiam paſſis,& reſtitutis.N.48.C.9.
Sententijs contra fiſcum latis,retractandis.C.10.
Sententijs ex breuiculo recitandis.C.7.
Sententijs præfectorum prætorio.ibid.
Sententijs & interlocutionibus omnium iudicũ. ibid.
Sententijs quæ pro eo, quod intereſt, proferuntur.ibid.
Separationibus.N.42.
Sepulchro violato N.47.C.9.
Seruili cognatione.Inſt.3.
Seruo corrupto.V.11.
Seruo pignori dato manumiſſo.C.7.
Seruis fugitiuis, & libertis,mancipijsque ciuitatum artificibus, & ad diuerſa opera deputatis,

tis, & ad rem priuatam, & dominicam pertinentibus.C.6.
Seruis reipub.manumittendis.ibid.
Seruitutibus.V.8.
Seruitutibus ruſticorum & vrbanorum prædiorum.Inſt.2.
Seruitutibus ruſticorum prædiorum.V.8.
Seruitutibus & aqua.C.3.
Seruitute legata.Inf.33.
Seruis exportandis: & ſi ita mancipium venierit, vt manumittatur:vel contra.V.18.
Si à non competente iudice iudicatum eſſe dicatur.C.7.
Si à parente quis manmiſſus fuerit.Inſt.37.
Si aduerſus rem iudicatam reſtitutio poſtuletur. C.2.
Si aduerſus venditionem.ibid.
Si aduerſus venditionem pignoris.ibid.
Si aduerſus donationem.ibid.
Si aduerſus libertatem.ibid.
Si aduerſus tranſactionem, vel diuiſionem in integrum minor reſtitui velit.ibid.
Si aduerſus ſolutionem à tutore, vel à ſe factam. ibid.
Si aduerſus dotem.ibid.
Si aduerſus delictum ſuum.ibid.
Si aduerſus vſucapionem.ibid.
Si aduerſus fiſcum.ibid.
Si aduerſus creditorem.ibid.
Si ſe abſtinuit hæreditate.ibid.
Si vt omiſſam hæreditatem,vel bonorum poſſeſ-

ſionem, vel quid aliud acquirat. ibid.
Si aduerſus creditorem præſcriptio opponatur: C. 7.
Si ager vectigalis vel ẽphyteuticarius petatũ V. 6.
Si aliena res pignori data ſit. C. 8.
Si antiquior creditor pignus vendiderit. ibid.
Si certum petatur. C. 4.
Si certum petatur condictione. V. 12.
Si communis res pignorata ſit. C. 8.
Si contra ius vel vtilitatem publicam, vel per mendacium fuerit aliquid poſtulatum, vel impetratum. C. 1.
Si contra matris voluntatem tutor datus ſit. C. 5
Si cui plus, quàm per Falcidiam licuerit, legatũ eſſe dicetur. Inf. 35.
Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit. C. 10.
Si de feudo defuncti contentio ſit inter dominũ & agnatos vaſſalli. F. 2.
Si de feudo vaſſallus ab aliquo interpellatus fuerit, & dominus eum defendere noluerit. ibid.
Si de inueſtitura feudi controuerſia fuerit. F. 1.
Si de inueſtitura inter dominum & vaſſallum lis oriatur. Ibi.
Si de momentaria poſſeſſione fuerit appellatum. C. 7.
Si dos conſtante matrimonio ſoluta fuerit. C. 5.
Si ex falſis inſtrumentis, vel teſtimonijs iudicatũ ſit. ibi.
Si ex noxali cauſa agatur, quemadmodum caueatur. V. 2.

Si ex pluribus tutoribus, vel curatoribus, omnes, vel vnus peragere rem minoris, vel conueniri poſſint. C.5.
Si familia furtum feciſſe dicetur N.47.
Si in cauſa iudicati pignus captum ſit C.8.
Si in communi, eademque cauſa in integrum reſtitutio poſtuletur. C.1.
Si in fraudem patronia libertis alienatio facta ſit. C.6.
Si is qui teſtamento liber eſſe iuſſus erit poſt mortem domini ante aditam hæreditatem ſubripuiſſe quid dicetur. N.47.
Silentiarijs, & decurionibus eorum. C.12.
Si liberalitatis Imperialis ſocius ſine hærede deceſſerit. C.10.
Si libertus ingenuus eſſe dicetur N.40.
Si maior factus ratum habuerit. C 2.
Si maior factus, venditionem factam ſine decreto ratam habuerit. C.8.
Si mancipium ita venierit, ne proſtituatur. C.4
Si mancipium ita fuerit alienatum, vt manumittatur; vel contra. ibidem.
Si mater indemnitatem promiſit. C.5.
Si menſor falſum modum dixerit. V.11.
Si minor, ſe maiorem dixerit. C.2.
Si mulier ventris nomine in poſſeſſionem miſſa calumniæ cauſa eſſe dicetur. Inf 25.
Sine cenſu, vel reliquis fundum comparari non poſſe. C.4.
Singulis rebus per fideicommiſſum relictis. Inſt. 2
Si nuptiæ ex reſcripto petantur. C.5.

Si omiſſa ſit cauſa teſtamenti.C.6.
Si pars hæreditatis petatur.V.5.
Si pendente appellatione mos interuenerit. N. 49.C.7.
Si per vim, vel alio modo abſentis poſſeſſio turbata ſit. C.8.
Si pignoris conuentionem numeratio pecuniæ ſecuta non ſit ibid.
Si pignori dato feudo, quid iuris ſit.F.1.
Si pignus pignori datum ſit.C.8.
Si plures vna ſententia condemnati ſunt.C.7.
Si propter inimicitias creatio facta ſit.C.10.
Si propter publicas penſitationes venditio fuerit celebrata.C.4.
Si poſt creationem quis deceſſerit.C.7.
Si quacunque præditus poteſtate, vel ad eum pertinentes ad ſuppoſitarum iuriſdictioni ſuæ nuptias tentauerit aſpirare.C.5.
Si quadrupes pauperiem feciſſe dicatur. Inſt. 4. V.9.
Si quid in fraudem patroni factum ſit.Inf.38.
Si quis aliquem teſtari prohibuerit, vel coegerit. Inf.29.C.6.
Si quis alteri, vel ſibi, ſub alterius nomine, vel aliena pecunia emerit.C.4.
Si quis cautionibus in iudicio ſiſtendi cauſa factis, non ob temperauerit.V.2.
Si quis eam, cuius tutor fuerit, corruperit.C.9.
Si quis ignorans rem minoris eſſe, ſine decreto comparauerit.C.5.
Si quis Imperatori maledixerit.C.9.

Si quis ius dicenti non obtemperauerit.V.2.
Si quis in ius vocatus non ierit, ſiue per eum cauerit per quem ex edicto non debuit.ibid.
Si quis omiſſa cauſa teſtamenti,ab inteſtato, vel alio modo poſſideat hæreditatem.Inf.29.
Si rector prouinciæ,vel ad eum pertinentes,ſponſalitias dederint arras.C.5.
Si reus,vel accuſator mortuus fuerit. C.9.
Si ſæpius in integrum reſtitutio poſtuletur. C. 2.
Si ſecundo nupſerit mulier cui maritus vſumfructum reliquit.C.5.
Si ſeruitus vendicetur,vel ad alium pertinere negetur.V.8.
Si ſeruus exportandus veneat.C.4.
Si ſeruus extero ſe emi mandauerit.ibid.
Si ſeruus,aut libertus ad decurionatum aſpirauerit.C.10.
Si tabulæ teſtamenti extabunt Inf. 37.
Si tabulæ teſtamenti nullæ extabunt, vnde liberti.Inf.38.
Si tutor non geſſerit.C.5.
Si tutor vel curator interuenerit.C.2.
Si tutor vel curator falſis allegationibus excuſatus ſit.ibid.
Si tutor reipublicæ cauſa aberit.ibid.
Si tutor vel curator,vel magiſtratus creatus appellauerit.N.49.
Si vaſſallus feudo priuetur,cui deferatur.F.2.
Si vendito pignore agatur.C.8.
Si ventris nomine in poſſeſſionem calumniæ eſſe dicetur.Inf.25.

Si

Si ventris nomine muliere in poſſeſſionem miſſa, eadem poſſeſſio dolo malo ad alium tranſlata eſſe dicatur.ibi.

Si vnus ex pluribus appellauerit.C.7.

Si vnus ex pluribus hæredibus creditoris, vel debitoris, partem ſuam debiti ſoluerit, vel acceperit.C.8.

Si vſusfructus petatur, vel ad alium pertinere negetur.V.7.

Singulis rebus per fideicōmiſſum relictis. Inſt.1.

Societate.Inſt.3.

Solutionibus & liberationibus.N.46.& C.8.

Solutionibus & liberationibus debitorum ciuitatis.C.11.

Soluto matrimonio, quemadmodum dos petatur.Inſ.25.C.5.

Spectaculis,& ſcenicis,& lenonibus.C.11.

Sponſalibus.V.3.

Sponſalibus,& arris ſponſalitijs,& proxeneticis. C.5.

Sportulis,& ſumptibus in diuerſis iudicijs faciendis:& de executoribus litium. C.3.

Stratoribus.C.12.

Statu hominum.V.1.

Statuis & imaginibus.C.1.

Statu liberis.N 40.

Statutis & cōditionib. cōtra libertatem Eccleſiæ inductis,& immunitate locorū religioſorū, vbique morātium & fori priuilegio,& Gazaris,& Patarenis,& alijs Hæreticis, eorumq; ſucceſſoribus, & nauigijs peregrinis, & aduenis quocunq;

Digitized by Google

cuiuſq; locorum hoſpitantibus, eorumq; ſucceſſoribus, & de agricolarum ſecuritatibus. F. 2.
Stellionatus. N. 47.
Stipulatione ſeruorum. Inſt. 3. N. 45.
Studijs liberalibus vrbis Romæ, & Conſtantinopolitanæ. C. 11.
Suarijs, & ſuſceptoribus vini, & cæteris corporatis. C. 11.
Succeſſione cognatorum. Inſt. 3.
Succeſſione libertorum. ibid.
Succesſione feudi. F. 1.
Succesſione fratrum, vel gradibus ſuccedentium in feudo F. 2.
Succesſionibus ſublatis, quæ fiebant per bonorum venditiones, & ſen. conſulto Claudiano: ibid.
Succeſſorio edicto Inſ. 38. & C. 6.
Succeſſoribus eorum, qui in Aphrica degunt. A. 36.
Suffragio. C. 4.
Suis & legitimis hæredibus. Inſ. 38.
Summa Trinitate & fide catholica, vt nemo publicè de ea contendere audeat. C. 1.
Sumptus iniuncti muneris, ad omnes collegas pertinere C. 11.
Sumptum recuperatione. C. 10.
Superactoribus. C. 10.
Superficiebus. N. 43.
Superindicto. ibid.
Supellectili lagata. Inſ. 33.
Suſceptoribus, præpoſitis, & arcarijs. ibid.
Suſ-

Suſpectis tutoribus, vel curatoribus. Inſt.1. Inſ. 26.C.5.

T

Tabellionibus, & vt prothocolla relinquant in chartis.A.44.
Tabullarijs, ſcribis, logographis, & cenſualibus. C. 10.
Tabulis exhibendis.N.43.C.8.
Tempore actionum, quæ ſacris locis competunt. A, 11.
Tempore non numeratæ dotalis pecuniæ. A. 100.
Temporibus in integrum reſtitutionis, tam minorum, aliarumque perſonarum, quæ reſtitui poſſunt, quam hæredum, earum.C.2.
Temporibus & reparationibus appellationum, ſeu conſultationum.C.7.
Termino moto.N.47.
Teſtamentis, & quemadmodum teſtamenta ordinentur.C.6.
Teſtamentis ordinandis.Inſt.2.
Teſtamenta quemadmodum aperiantur, inſpiciantur, & deſcribantur.Inſ.19.
Teſtamentaria tutela.Inſ.26.C.5.
Teſtamentaria manumiſſione.C.7.
Teſtamento militis.C.6.
Teſtibus.V.22.C.4.A.90.
Theſauris C.10.
Tigno iniuncto.N.47.
Tractatorijs, & ſtatuis.C.12.
Tranſactionibus.V.2.C.2.

Tran-

Tranſitum militum. A.129.
Tributoria actione.V.14.
Tritico,vino,& oleo legato Inf.33.
Tutela,& rationibus diſtrahendis,& vtili curatio nis cauſa actione.Inf.27.
Tutelis.Inſt.I.26.
Tutore,vel curatore,qui ſatis non dedit,C.5.
Tutoribus & curatoribus datis ab his, qui ius dandi habent:& qui,& in quibus cauſis ſpecialiter dari poſſunt.Inf.26.
Tutoribus vel curatoribus illuſtrium,vel clariſſi marum perſonarum.C.5.
Tyronibus. C.12.

V

VAcatione & excuſatione munerum.N.50.
Vacatione publici muneris.C.10.
Vaſſallo decrepitæ ætatis.F.2.
Vaſſallo milite qui arma bellica depoſuit.ibid.
Vaſſallo qui contra conſtitutionem Lotharij beneficium alienauit.F.2.
Vbi quis agere vel conueniri debeat.V.5.
Vbi conueniatur, qui certo loco dare promiſit. C. 3.
Vbi de criminibus agi oportet. ibid.
Vbi quis decuriali,vel cohortali,aliave conditione conueniatur.ibid.
Vbi fideicomiſſum peti oportet.ibi.
Vbi cauſa fiſcalis,vel diuinæ domus,hominumq; eius agantur.ibid.
Vbi de hæreditate, agatur vel vbi hæredes ſcripti in poſſeſsionẽ mitti poſtulare debeant. ibi.

Vbi de poſſeſſione agi oportet.C.2.
Vbi pupilli educentur.C.5.
Vbi pupillus educari vel morari debeat:& de alimentis ei præſtandis.Inf.27.
Vbi de ratiocinijs tam publ. quam priuatis agi oporteat.ibid.
Vbi in rem actio exerceri debet.ibi.
Vbi, & apud quem cognitio in integrum reſtitutionis agenda ſit.C.2.
Vbi ſenatores, vel clariſſimi ciuiliter, vel criminaliter conueniantur.C.3.
Vbi cauſas ſtatus agi oporteat.ibid.
Vbi petantur tutores, vel curatores.C.5.
Vectigalibus,& commiſſis.C.4.
Vectigalia noua inſtitui non poſſe.ibi.
Venatioe ferarum.C.11.
Vendendis rebus ciuitatis.ibi
Venditione rerum fiſcalium, cum priuatis cõmunium.C.10.
Ventre inſpiciendo, cuſtodiendoque partu. Inf. 25.
Ventre in poſſeſſionem mittendo, & curatore eius.Inf 37.
Veſtibus ſoloberis,& auratis, & de tinctione ſacri muricis.C.11.
Verborum ſignificatione.C.6.N.50.
Verborum obligationibus.Inſt.3.Inf.45.
Veteranis.N.49.C.12.
Veteranorum,& militum ſucceſſione.Inf.38.
Veteri iure enucleãdo & de authoritate iuriſprudentium,qui in Digeſtis leguntur.C.1.
Ve-

Veteris numiſmatis poteſtate.C.11.
Vi & vi armata.N. 43.
Vi bonorum raptorum.C.9.& de turba.N.47. Inſt.4.
Via publica, & ſi quid in ea factum eſſe dicatur: & de ea ex edicto ædilium curulium à ſingulis reficienda.ibid.
Vindicta,& apud concilium manumiſſione.C.7.
Vnde vi C.8.
Vnde cognati.Inſ. 38.
Vnde legitimi,& vnde cognati.Inſ.38.& C.6.
Vnde liber.1.C.6.
Vnde vir & vxor Inſ.38.& C.6.
Vſu & habitatione.V.7 Inſt.2.
Vſu,& vſufructu,& reditu,& habitatione, & operis per legatum vel fideicõmiſſum datis.Inſ.33
Vſu Mediolanenſium ſecundum quoſdam.F.1.
Vſucapionibus.N.41.
Vſucapionibus,& longi temporis præſcriptionibus.Inſt.2.
Vſucapione pro emptore,vel tranſactione.C.7.
Vſucapione pro hærede.ibid.
Vſucapione pro donato.ibid.
Vſucapione pro dote.ibid
Vſucapione tranformanda, & de ſublata differentia rerum mancipi,& nec mancipi.ibid.
Vſufructu.Inſt.2.
Vſufructu accreſcendo. V.7
Vſufructu,& quẽadmodũ quis vtatur fruatur.ibi.
Vſufructu, vſu, & habitatione, & miniſterio ſeruorum.C.3.

Vſu-

Vſufructu earum rerum, quæ vſu conſumuntur, vel minuuntur.V.7.
Vſufructuarius quemadmodum caueat.V.7.
Vſuris.C.4.
Vſuris & fructibus,& cauſis,& omnibus acceſſionibus,& mota.V.22.
Vſuris vel fructibus legatorum, ſeu fideicommiſſorum.C.6.
Vſuris pupillaribus.C.5.
Vſuris rei iudicatæ.C.7.
Vt actiones & ab hæredibus & contra hæredes incipiant.C.4.
Vt quæ deſiunt aduocatis partium, iudex ſuppleat.C.2.
Vt nemo inuitus agere,vel accuſare cogatur.C.3
Vt clerici apud proprios epiſcopos primum conueniantur, & poſt hoc apud ciuiles iudices. A. 83.
Vt clerici ex vna eccleſia in aliam transferantur ad ſupplendum deficientium ſtatuum numerorum.A.16.
Vt determinatus ſit numerus clericorum ſāctiſs. maioris eccleſiæ, necnon cæterarum ſanctiſs. eccleſiarum huius auguſtiſs.vrbis.A.3.
Vt de cætero commutationes eccleſiaſticarum rerum non fictè fiant ad pijſſimum Imperatorem,& hoc modo ad alias perſonas, & legitimas tranſeant res,ſed hęc tantum modo fiant, ad Imperialem domum.Et vt liceat perpetuas emphyteuſes agi ab oratorijs in oratoria, decreto videlicet interpoſito, excepta ab hoc maio-

maiore eccleſia : ne tamen in priuatam perſonam tranſeat emphyteuſis.A.5.

Vt nouæ conſtitutiones poſt alios duos menſes, quam inſinuatæ fuerint,obtineãt. Item parci his, qui ſubtilitatem conſtitutionum in teſtamentis non obſeruant relinquendo quadrantem, & hæredis nomen, aut non inſcribendo, aut non nuncupando A.66.

Vt creditores primum aggrediantur principales debitores:mox illis ſoluendo non exiſtentibus, ſecundo loco mandatores etiam,aut conſtitutæ pecuniæ reos,aut fideiuſſores.A.4.

Vt intra certum tempus criminalis quæſtio terminetur.C.

Vt deliberandi ius etiam ad impuberes tranſmittatur.A.19.

Vt dignitatum ordo ſeruetur.C.12.

Vt donatio propter nuptias ſpecialis contractus ſit:& de alijs capitulis.A.119.

Vt primæ & ſecundæ dotis exactione inſtante, nempe viro ad ſecundas digreſſo nuptias, prior vxor,aut ex priore matrimonio ſuſcepti liberi præferantur,Vtque ſi vxor,aut is,qui dotem pro ea conſcripſit, in dotem conſcripta tradere voluerit,& maritus ea ſuſcipere differat:ſoluto matrimonio nihilominus ab eo per ipſum conſcripta exigatur donatio ante nuptias. Et ne donationem antenuptias præſtet, qui quo minus dotem acciperet, in cauſa non fuit.A91.

Vt Eccleſia Rom.100.ãnorũ gaudeat pręſcriptio

ne. A. 10.

Vt nemini liceat in emptioe ſpecierum ſe excuſare:& de munere Sitoniæ.C. 10.

Vt in flumine publico nauigare liceat.N.43.

Vt Anthimus,Seuerus,Petrus,Zooras, & reliqui hæretici Eccleſiaſtico gradu detrahãtur.A.44.

Vt illuſtres in pecuniarijs omnimodo per procuratores cauſas agant:cum verò de iniuria criminaliter agitur, duntaxat ſecundum priuilegium ipſis ad hoc conceſſum ; Clariſſimis autẽ tam per ſe ; quàm per procuratores liceat pecuniarias cauſas agere.A.42.

Vt Imperat.nomen in inſtrumentis & actis publicis præponatur;& vt tempora, quæ latinis deſignantur literis manifeſtius ſcribantur.A.47.

Vt lite pendente vel poſt prouocationem, aut definitiuam ſententiam, nulli liceat Imperatori ſupplicare.C.1.

Vt ea,quæ vocantur inſinuatiua,ſuper clericis in maiore quidem Eccleſia dentur:in alijs autem Ecleſijs penitus non dentur.A.56.

Vt omnes iudices, tam ciuiles ; quàm militares, poſt adminiſtrationem depoſitam,quinquaginta dies in ciuitatibus certis locis permaneant. ibidem.

Vt nemini liceat ſine iudicis authoritate ſigna rebus imponere alienis.C.2.

Vt legatorum, ſeu fideicommiſſorum ſeruandorum cauſa caueatur.Inf.35.

Vt in poſſeſſiones legatorum; vel fideicommiſſorum ſeruandorum cauſa eſſe liceat.ibi.

Vt

Vt ex legibus, ſenatusve conſultis bonorum poſſeſſio detur. Inf. 38.

Vt ſi plures filij non ſint quàm quatuor, legitima portio cenſeatur triens: ſi vltra quatuor, ſemis. Et vt naturales liberi, nulla exiſtente prole legitima vna, cũ matre ab inteſtato ſextãtẽ accipiãt. Et vt collatio tã ex teſtamẽtoquã cõpetat, niſi expreſſi ab inteſtato verb. teſtator id ꝓhibeat. Et de diuiſione bonorũ in liberos facta à parẽtibus: & de eo, qui propriũ chirographum inficiatur: deque alijs capitulis. A. 18

Vt nullam de cætero licentiam dux aliquis, aut cohibendis violentijs præpoſitus habeat ad vtranque Phrygiam accedendi, aut quoſdã ſibi coniunctos eò dirigendi, vt aliquos cõprehendant. Sed neque earum prouinciarum incolæ ad eos, qui tales magiſtratus in Lycaonia, & item Lydia gerunt, decurrant, apudque ipſos contra aliquos querelam inſtituant, cum ciuiles magiſtratus abunde ſufficiant ad huiuſmodi emergentes caſus perſequendos. A. 45.

Vt qui contra naturam luxuriantur, & per Deum adiurant, item blaſphemias in Deum ingerũt, afficiantur ſupplicio. A. 77.

Vt omnes prouinciarum magiſtratibus obtemperent; ſiue de criminibus, ſiue de pecunijs agatur. Et vt cauſæ illic examinẽtur, nemine prorſus exempto per aliquod priuilegium, abſque ſacra pragmatica forma. A. 63.

Vt magiſtratus à depoſita adminiſtratione quinquaginta dies cõmorẽt in ſuis prouincijs, ſiue

militarē,ſiue ciuilē functionē geſſerint. A.95.
Vt qui ſe res minorū obligatas habere perhibēt, aut eis obligati ſunt, penitus ad illorū gubernationē,& tutelam non accedant.Et vt curatores nullo modo ceſſiones ſuſcipiant aduerſus eos,quorū curā gerūt,geſſeruntve. Et vt hæc generaliter in omni curatione valeāt,in quib. caſibus,leges curatores dari præcipiunt. Item de adminiſtratione pecuniarum illis competentium, & quando eis deponi oporteat, aut reditus ex eis computari.A.72.
Vt mulieres,quę nuptias iterant,electionem non habeant in quem filiorum donationem ante nuptias conferant deque alijs capitulis.A.2.
Vt nemo ad ſuū patrociniū ſuſcipiat ruſticanos, vel vicos eorum.C.11.
Vt in poſſeſſionē legatorū,vel fideicōmiſſorū ſeruādorū cā mittatur:& qn̄ ſatiſdari debeat.C.6
Vt ea quæ perfectis,aut largitionibus, aut rebus priuatis,aut ſacro patrimonio debent in reliquis, in quacunque ſpecie vſq; ad præteritam ſeptimā indictionē & ipſam indulgeant.A.147.
Vt præſides abſque vlla datione pecuniæ ad officia mittantur.A.8.
Vt præſides, qui interpellantis allegata audire differūt cōpellāt id facere ab epiſcopis. Et vt ſiquis præſidē ſuſpectū habet,in cognitionē litis adhibeat,ſocietq;ēt ciuitatis epiſcopū.Itē, vt quia præſide offenſionem patiuntur & iniuriam,adeant ea de re epiſcopum. Deque alia cautela, quæ ab epiſcopis omnino corroborari,

ri,fierive debet à præſidibus.A.86.

Vt qui vrouincialem hominem extra territoriũ ſuũ in ius producit,cautionem præbeat, quòd niſi litem obtineat,præſtaturus ſit quantũ iudex eum qui calumnia tentatus eſt, accipere ſtatuerit.Itẽ vt qui libellum ſuſcipit,an deliberandũ,in iudicio diſceptare velit,aut datũ tolerare iudicẽ viginti dieriũ ſpatiũ habeat.Preterea,quòd qui poſt iuratoriã cautionẽ in iudicio non cõparet,omnẽ litis expenſam debet actori perſoluere, & deinceps cauſam dicere, datis fideiuſſoribus.Inſuper,de hypothecis militiarũ,quæ ex caſu vocantur, quæ perſonæ, & quando hoc ius habeant.Poſtremo,& de indotatis vxoribus vt & ipſe quartam partem in ſubſtantia viri habeant, & itẽ vir in ſubſtantia vxoris,qñ inops eſt,qui ſuperſtes manſit.A.53.

Vt res immobiles donationis ante nuptias à marito,ne conſentiente quidem vxore,vel pignori obligari,vel omnino alienari liceat: niſi poſtea æquè illi ſatis fieri poſſit, atque eadem & in dote obtineant.A.61.

Vt reſtitutiones fideicommiſ.vſque ad vnum gradum conſiſtant.A.159.

Vt in priuatis domibus ſacra myſteria non fiant. A.57.

Vt fratrum filij ſuccedant pariter ad imitationẽ fratrum,aſcendentibus etiam extantibus,& vt mulieres nõ inſinuata ante nuptiali donatione nõ lædantur:nõ inſinuans aũt vir,etſi cõpetat nuptiale lucrum,eo non fruatur. Et rurſus

vt mulieres nõ ſecundo nubentes, dominę ſint partis ſponſalitiæ largitatis, quantum pars facit vnius filij: & vt ſimiles ſint pœnæ vtriuſque ſexus, dum ſine cauſa rationabili repudium mittitur. A.127.

Vt nemo priuatus titulos præſidijs ſuis, vel alijs imponat vel regalia vela ſuſpendant. C.2.

Vt matres etiam tutelę rationibus obnoxiæ ſint. A.155.

Vt ſine vllo impedimento matres filiorum tutelam ſuſcipiant, licet eos ſibi habeāt obnoxios, aut etiam ipſæ illis obnoxiæ ſint, quamuis iuſiurandum nõ præſtēt, quod nuptias iteraturæ non ſint. A.94.

Vt cauſæ poſt pubertatem adſit tutor. C.5.

Vt nullus ex vicaneis, pro alienis vicaneorum debitis teneatur. C.11.

Vicarijs, ſeu locum tenentibus. Item de mulieribus adulterium committentibus, & alijs capitulis. A.134.

Vt particulares vſurarum ſolutiones in duplum computentur. A.121.

Vſuris nauticis. A.110.130.

Vti armorum vſus, inſcio principe, interdictus ſit. C.11.

Vti poſſidetis. N.43. C.8.

Vtrobi. N.43.

Vulgari ſubſtitutione. Inſt.2.

Vulgari & pupillari ſubſtitutione. Inſ.28.

Vxoribus militum, & eorum qui Reip. cauſa abſunt. C.2.

REPER-

REPERTORIVM NOVELLARVM CONSTITVTIONVM

SECVNDVM LITERARVM ordine, prout vulgò allegantur, ex editione vetere.

A

ADminiſtrantibus in ſacris appellationibus.20.
Alienatione & emphyteuſi, &c. 120.
Adminiſtratoribus.95.
Aequalitate dotis & propter nuptias donationis.97.
Appellationibus.98.
Appellationibus,& intra quæ tempara,&c.23.
Apud quos opor. cauſas dic.79.
Armis.85.

C

COLLATORIBVS,& alijs capit.128.
Conſanguineis & vterinis fratribus.84.
Conſtitutio quæ dignitatibus,&c.81.
Conſtitutio quæ ex adſcriptio,&c.54.
Conſulibus.105.

D

DEFENSORIBVS ciuitatum.15.

Depoſito,& denuntiatione inquillinorum.88.

Duobus reis promittendi.99.

E

ECCLESIASTICIS titulis.131.

Eccleſiaſticarum rerum alienatione.46.

Executoribus,& de his qui conueniuntur,& recõueniuntur.96.

Exhibendis & introducendis reis.53.

F

FIDEIVSSORIBVS & mandatoribus.4.

Filijs ante dotali.inſtru.natis.19.

H

HÆC conſtitutio interpretatur priorē conſtitutionem.75.

Hæc conſtitutio innouat conſtitutio.111.

Hæredibus & Falcidia.1.

Hæredibus ab inteſtato venientibus.118.

His,qui ingrediuntur ad appellat.50.

I

IMMENSIS donationibus.92.

In medio litis non fieri ſacras cõſtitutiones.113.

Inceſtis & nefarijs nuptijs.12.

Inſtrumentorum cautela & fide.73.

Interdictis colleg. hæreticorum.132.

Iudicibus, & vt nullatenus cum iureiurando eligantur.2.

Iuſiurandum quod præſtatur ab his.9.

Iureiurando à moriente præſtito,48.

LE-

L

LENONIBVS. 19.

Litigioſis,& decima parte litis. 112.

M

MANDATIS Principum. 18.

Menſura ordinandorum clericorum. 16.

Monachis. 5.

N

NAVTICIS vſuris. 110.

Neque virum quod ex dote eſt. 98.

Non alienandis, aut permutandis rebus eccleſiaſticis. 7.

Non eligendo ſecundò nubentes mulieres. 2.

Noui operis nuntiatione maritimi aſpectus. 63.

Nullum credentem agricolæ,&c. 34.

Nuptijs. 22.

P

PRIVILEGIIS dotis,hæreticis mulieribus non præſtandis. 109.

Q

QVÆSTORE. 80.

Quibus modis naturales efficiuntur ſui. 74.

Quibus modis naturales filij efficiũtur legitimi. 89.

Quomodo oporteat epiſcopos, & cæteros clericos ad ordinationes perduci. 6.

R

RAPTIS mulieribus,quæ raptori nubunt. 143.

Referendarijs ſacri palatij. 11.

Reſtitutione fideicommiſſ. 159.

Reſtitutionibus. 108.

Reſtitutionibus,& ea quæ parit in vndecimo mēſe.39.

S

SANCTISSIMIS epiſcopis,& Deo amabilibus, & reuerendiſſimis clericis & monachis.123.
Scenicas non ſolum ſi fideiuſſores præſtēt,&c.51.

T

TABELLIONIBVS.44.
Temporæ non ſolutæ pecuniæ ſuper dote.c.
Teſtibus 90.
Teſtamentis imperfectis.107.
Triente & ſemiſſe.18.

V

VSVRIS nauticis.130.
Vt ab illuſtribus & qui ſuper eam dignitatem ſunt,omnimodo,&c.81.
Vt clerici apud proprios epiſcopos.83.
Vt clerici qui recedunt, alijs pro eis ſubrogatis, &c.58.
Vt cùm de appellatione cognoſcitur.115.
Vt de cætero commutationes rerum eccleſiaſticarum non fortuitæ fiant.55.
Vt defuncti,ſeu funera eorum,&c.60.
Vt determinatus ſit numerus clericorum.3.
Vt differentes iudices,&c.86.
Vt diuinę iuſſiones ſubſcriptionem habeant.114.
Vt ea,quæ vocantur inſinuatiua.57.
Vt eccleſia Romana centum annorum gaudeat præſcriptione.10.
Vt exactione inſtante dotis primæ,&c.91.
Vt factæ nouæ conſtitutiones.66.
Vt fratrum filij ſuccedant,&c.127.

Vt

Vt hi,qui obligatas ſe habere perhibent,&c.92.
Vt immobilia ante nuptialis donationis,&c.61.
Vt in priuatis domibus ſacra myſteria nõ fiãt.57.
Vt iudices non expectent ſacras iuſsiones.125.
Vt iudices ſine quoquam ſuffragio fiant.8.
Vt liberti de cętero aureo non indigeant annulo.
78.
Vt liceat matri & auiæ.117.
Vt litigantes iurent in exordio litis.124.
Vt neque miles,neque fœderatus.116.
Vt non fiant pignorationes pro alijs perſonis.52.
Vt non luxurientur contra naturam.77.
Vt nullus fabricet oratorij domos.67.
Vt nullus mutuans agricolæ,teneat eius terram.
33.
Vt nulli iudicum liceat habere loci ſeruatorem.
134.
Vt omnes obediant iudicibus prouinciæ.68.
Vt ordinatæ perfecturæ,&c.69.
Vt pręponatur nomẽ Imperatoris documẽtis.47
Vt ſine prohibitione matres,&c.94.
Vt ſpõſalitia largitas ſpecialis ſit cõtrrctus. 119.

TITV-

TITVLI CONSTITVTIONVM EXTRAVAGANTIVM, Quas collationem 11. appellant.

QVi ſint Rebelles. eſt Federici. 2. à Bartolo gloſſis illuſtrata.Titu.2.Colla.11.

Quomodo in læſę maieſtatis crimine procedatur eſt iuſdem Imper. & à Bartolo quoque expoſita,titu.1.ibidem.

De pace,Conſtantiæ condita à Friderico.1.& fratre ſuo Henrico.6.per Bald.nobiliter explanata.Eſt liber ſingularis,quo volumen clauditur. tit.3.ibid.

Statutis,& conſuetudinibus, contra libertatem Eccleſiæ editis & immunitate locorum religioſorum vbique morantium, & fori priuilegio,& Gazaris,& Patarenis, & alijs Hæreticis, eorumque ſucceſſoribus: & nauigijs peregrinis, & aduenis quocunque locorum hoſpitantibus,eorumque ſucceſſoribus,& de agricolarum ſecuratoribus. Eſt appendix libri.2. Feud.

Digeſti Veteris.

Primus lib.habet.ti.22.
Secundus.15.
Tertius.6.
Quartus.9.
Quintus,habet,tit.6.
Sextus.3.
Septimus.9.
Ottauus.6.
Nonus,habet.tit.4.
Decimus.4.
Vndecimus.8.
Duodecimus.7.
Tredecimus.7.
Decimus quartus.6.
Decimus quintus.4.
Decimus ſextus.3.
Decimus ſeptimus.2.

De-

Decimus octauus.7.
Decimus nonus.5.
Viceſimus.6.
Viceſimus primus.3.
Viceſimus ſecundus.6.
Viceſimus tertius.5.
Viceſimus quartus.2.
Et ſunt ſimul.155.

Inſortiati.

Primus lib. habet.ti.8.
Secundus.10.
Tertius.10.
Quartus.8.
Quintus.7.
Sextus liber habet.ti.1.
Septimus.1.
Octauus.1.
Nonus.10.
Decimus habet,tit.9.
Vndecimus 3.
Duodecimus.4.
Tredecimus.15.
Decimus quartus.18.
Et ſunt ſimul.105.

Digeſti Noui .

Primus lib. haber,ti. 6.
Secundus.16.
Tertius.11.
Quartus.9.
Quintus.32.
Sextus habet.tit.7.
Septimus.3.
Octauus.8.
Nonus.23.
Decimus habet tit.24.
Vndecimus.18.
Duodecimus.17.
Et ſunt ſimul.174.

Codicis.

Primus lib.habet.tit.58.
Secundus.59.
Tertius.43.
Quartus.66.
Quintus habet.tit.75.
Sextus.61.
Septimus.75.
Octauus.59.
Nonus liber habet.51.
Decimus.76.
Vndecimus.77.
Duodecimus.64.
Et ſunt ſimul.764.

Authenticorum ſiue Nouellarum conſtitutionum.

Prima collatio habet. tit.6.
Secunda.6.
Tertia.7.
Quarta.7.
Quinta habet.tit.20.
Sexta.14.

Se-

Septima habet.tit.10.
Octaua.13.
Nona.15.
Et ſunt ſimul.98.
Decima collatio Authē ticorum, ſiue Nouellarum cōſtitutionum, aut liber ſiue Vſus feudorom habet titulus. 87.

Inſtitutionum.

Primus lib.habet.tit.26.
Secundus.25.
Tertius.30.
Quartus.18.
Et ſunt ſimul.99.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google